

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราช:

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

วิศรา บุญสมเกียรติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2555

**Approaches to Development of Cultural Attractions
in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawiharn
Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site**

VARISARA BOONSOMKIAT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

Department of Tourism Management

Faculty of Arts and Sciences, Dhurakij Pundit University

2012

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด นครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ประสบความสำเร็จได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์ ความเมตตากรุณา และกำลังใจจาก อาจารย์สมศรี ลัทธพิพัฒน์ กรรมการสภามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ เอกลักษณ์ ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศพร ภาระสกุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อศวิน แสงพิกุล ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว และประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชียง เกาชิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษาคำ และอาจารย์มนฤดี กิรติพรานนท์ หัวหน้าแผนกบริการวิจัย ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำทางด้านวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณนิเวศ วนคุณากร อดีตนายกสมาคมธุรกิจนำเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราชและผู้จัดการ บริษัท นาคทราเวล จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์ติดต่อประสานงาน ในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตลอดช่วงเวลาที่ลงพื้นที่ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอกราบนมัสการ พระเทพวินยาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พระราชพุทธรังษี เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย พระครูพิพัฒน์วรกิจ เจ้าอาวาสโบราณสถานวัดโมคลาน และขอขอบคุณ คุณพิชัย บุญเกียรติ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช คุณสุทธิ สิลมัย ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช คุณสุเทพ เกื้อสังข์ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช คุณสวัสดิ์ กฤตธัชนันต์ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด นครศรีธรรมราช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรชัย สุกระกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช รองศาสตราจารย์ ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ ผู้อำนวยการอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ คุณวีระศักดิ์ ฤทธิเดช นักวิเคราะห์ผังเมืองชำนาญการพิเศษ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช คุณวิบูลย์ ชาญสวัสดิ์ นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลหลักช้าง และคุณอำนวยการ ศรีวิสุทธิ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโมคลาน ที่ให้ความ อนุเคราะห์ และให้ข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยทุกท่าน มีส่วนสนับสนุน และมีส่วนร่วมในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วริศรา บุญสมเกียรติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ปัญหาและความเป็นมา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	4
1.4 ประโยชน์ที่จะได้จากงานวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตงานวิจัย.....	4
1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	5
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	8
2.2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคฤห์ และ โบราณสถานวัด โมคลาน.....	27
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	32
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	39
2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	41
2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	44
2.7 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก..	47
2.8 งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	48
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การวิเคราะห์ความเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	54
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
3.5 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	122
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	123
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	125
บรรณานุกรม.....	146
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้เขียน.....	238

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การเดินทางจากกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยรถไฟ.....	14
2.2 การเดินทางจากกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยรถโดยสาร ประจำทาง.....	14
2.3 การเดินทางจากกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยสารการบินแอร์.....	15
2.4 การเดินทางจากกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยสารการบินแอร์ เอเชีย.....	15
2.5 รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards).....	24
2.6 ความเชื่อ และความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	37
3.1 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม.....	55
3.2 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	56
4.1 จุดแข็ง (Strengths/S) จุดอ่อน (Weakness/W) โอกาส (Opportunities/O) และอุปสรรค (Threats/T) ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	63
4.2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยรวมทุกด้าน.....	77
4.3 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยแยกเป็นรายด้าน.....	78
4.4 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับเพศของนักท่องเที่ยว.....	93
4.5 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับอายุของนักท่องเที่ยว.....	94
4.6 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับระดับการศึกษา..... ของนักท่องเที่ยว.....	95
4.7 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับรายได้ของนักท่องเที่ยว.....	95
4.8 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับอาชีพของนักท่องเที่ยว.....	96
4.9 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว.....	97
4.10 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะการมาเที่ยว ของนักท่องเที่ยว.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะที่พักค้างคืน ของนักท่องเที่ยว.....	98
4.12 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะการมาเที่ยวกับใคร ของนักท่องเที่ยว.....	99
4.13 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลของนักท่องเที่ยว...	100
4.14 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว.....	101
4.15 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับยานพาหนะที่นักท่องเที่ยว ใช้เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	102
4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจและการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมโดยรวมทุกด้าน.....	103
4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจ และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยแยกเป็นรายด้าน.....	104
4.18 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง).....	111
4.19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง).....	111
4.20 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง).....	112
4.21 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง).....	112
4.22 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.5 ที่พัก และม้านั่งในบริเวณแหล่ง).....	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.5 ที่พัก และม้านั่งในบริเวณแหล่ง).....	113
4.24 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง).....	114
4.25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญ กับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว ในบริเวณแหล่ง).....	114
4.26 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียง กับแหล่ง).....	115
4.27 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง).....	115
4.28 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.9 ระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียง กับแหล่ง).....	116
4.29 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.9 ระบบบริการด้านการรักษา ความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือ เจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง).....	116
4.30 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน).....	117
4.31 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจาก คนในชุมชน).....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.32 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.4 การบริการของพ่อค้า และแม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณ ใกล้เคียงกับแหล่ง).....	118
4.33 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.4 การบริการของพ่อค้า และแม่ค้า ในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง).....	118
4.34 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว).....	119
4.35 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว).....	119
4.36 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง).....	120
4.37 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับ ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง).....	120

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2.1 ตราประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	8
2.2 ดอกราชพฤกษ์: ดอกไม้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	10
2.3 ต้นชะเอม: ต้นไม้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	10
2.4 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	16
2.5 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	29
2.6 วัดชาน้อย.....	31
2.7 โบราณสถานวัดโมคลาน.....	31
2.8 ทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว.....	35
5.1 เส้นทางการท่องเที่ยว แบบที่ 1.....	126
5.2 โบราณสถานวัดโมคลาน.....	127
5.3 วัดชาน้อย.....	128
5.4 จุดชมวิวกาญจนาภิเษก.....	129
5.5 คุณสนธยา ชำนะ ผู้เริ่มก่อตั้งกลุ่มแนวคิด “ครอบครัวเข้มแข็ง สามารถ ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง” และผู้ริเริ่มผลิตสินค้าสมุนไพรเปลือกมังคุด “มิสเตอร์มังคุด” ตั้งแต่ พ.ศ. 2537.....	130
5.6 สินค้าสมุนไพรเปลือกมังคุด “มิสเตอร์มังคุด”.....	130
5.7 บ้านสมุนไพร หมู่บ้านคีรีวง.....	130
5.8 ผลิตภัณฑ์มังคุด หมู่บ้านคีรีวง.....	130
5.9 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	131
5.10 บ้านหิ้งตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน.....	132
5.11 คุณสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ.....	132
5.12 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ทรัพย์สิน.....	132
5.13 แสดงภาพตัวหิ้งตะลุงนานาชาติ.....	133
5.14 รางวัลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) รางวัลกิตติคุณครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 พิพิธภัณฑสถานหิ้งตะลุงบ้านหิ้ง สุชาติ ทรัพย์สิน ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม.....	133

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.15 ร้านขายสินค้าพื้นเมืองบริเวณถนนท่าช้าง.....	134
5.16 ศาลหลวงต้นไทร.....	135
5.17 พระตำหนักประทับแรม.....	135
5.18 เส้นทางรถท่องเที่ยว แบบที่ 2.....	137
5.19 หาดหินงาม.....	139
5.20 หาดลิซล.....	139
5.21 อ่าวขนอม.....	140
5.22 โรงแรมราชาศิริ รีสอร์ท.....	140
5.23 ท่าเรือแหลมประทับ.....	141

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน
ชื่อผู้เขียน	วริศรา บุญสมเกียรติ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศพร ภาระสกุล
สาขาวิชา	การจัดการการท่องเที่ยว
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง“แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ รวมทั้งศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน นั่นคือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน มีศักยภาพมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง และด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ แต่มีความแตกต่างกันในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และด้านการบริหารจัดการ กล่าวคือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่วนวัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน มีศักยภาพปานกลาง ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เช่นกัน นอกจากนี้ แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่ง ยังมีจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบน้อยอีกด้วย

ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจมากในด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคู่มือ และโบราณสถานวัดโมคลาน แล้วก็ตาม แต่ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังคงมีความคิดเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งต้องมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนซึ่งคนในชุมชน ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐ และภาคเอกชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีระบบ และมีแบบแผน

Thesis Title	Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawiharn, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site
Author	Varisara Boonsomkiat
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr.Lertporn Parasakul
Department	Tourism Management
Academic Year	2011

ABSTRACT

This is a study of Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawiharn, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site. The study is aimed at examining the strengths, weaknesses, opportunities and threats for the development of these sites into tourist attractions of cultural interest. The potentials being studied are divided into seven aspects: physical state, access to the site, cultural value and attraction, amenities, economic value added, management, and negative impacts. Data for the study are drawn from two groups of stake holders: local community leaders, who can directly impact and effect the development of these sites, and Thai visitors to these sites, who are the customers. The findings reveal a great deal of similarities in the opinion of both groups of respondents. Both groups share the same view that all the three temples have great potentials in their physical conditions, their access and their attraction to visitors. The two groups also find all three temples to be lacking in negative impacts. The two groups differ, however, in their opinion of the three temples as far as amenities, economic value added, and management are concerned. The respondents tend to agree that Wat Phra Mahathat Woramahawihan exhibit a higher level of potentials for development than the other two temples, which are both ranked at the medium level.

In addition, while visitors demonstrate a high level of satisfaction with five aspects of the potentials for development of all three temples: physical state, access to the site, cultural value and attraction, amenities, and economic value added, the local community leaders believe that all these three sites need continuous and sustained development, which will have to be the responsibilities of the local communities, tourism authorities, the public sector and the private sector.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและความป็นมา

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวไม่เพียงแต่จะได้รับความรู้ ประสบการณ์อันทรงคุณค่าและประทับใจแล้ว ยังเป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ที่คงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และร่วมอนุรักษ์ไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย นครศรีธรรมราช เป็นเมืองมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ เป็นเมืองศิลป์ ถิ่นเมืองพระ เป็นเมืองพุทธแดนใต้ เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม ศิลปะพื้นบ้านที่แฝงไว้ด้วยคตินิยม ได้แก่ หนังตะลุง และมโนราห์ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และสวยงาม ทั้งป่าไม้ ภูเขา น้ำตก ทะเล

อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม โดยมีเป้าประสงค์ให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนมากขึ้น และพึงพอใจต่อมาตรฐานความปลอดภัยและการให้บริการ และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว (www.nakhonsithammarat.go.th, สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2554)

อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมในแผนพัฒนาสี่ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2556 มีนโยบายเพิ่มผลผลิต เพิ่มมูลค่า และเพิ่มรายได้จากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม มีการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานตามที่กำหนดโดยการพัฒนาเส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พัฒนาด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก (www.changklang.nakhoncdp.go.th, สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2554)

องค์การบริหารส่วนตำบลโมคลาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในแผนพัฒนาสามปี ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2556 มีนโยบายให้ตำบลโมคลานเป็น “ตำบลท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สองวัฒนธรรม”

พัฒนาโบราณสถาน สนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (www.mokhalan.go.th, สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2554)

บรรยากาศการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งออกเป็น 4 ไตรมาสต่อปี ได้แก่ ไตรมาส 1) ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม บรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างเงียบเหงา เพราะไม่ใช่ช่วงเทศกาล ไตรมาส 2) ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน บรรยากาศการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ในช่วงเดือนเมษายนเป็นช่วงฤดูร้อน และเทศกาลสงกรานต์ นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยว น้ำตก และเที่ยววัดต่างๆ ไตรมาส 3) ระหว่างเดือนกรกฎาคม -กันยายน บรรยากาศการท่องเที่ยวอยู่ในระดับเงียบเหงา เพราะไม่มีการจัดงาน ไตรมาส 4) ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม บรรยากาศการท่องเที่ยวอยู่ในระดับคึกคักเฉพาะเดือนตุลาคม เพราะมีการจัดเทศกาลประเพณีบุญเดือนสิบ นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมาก แต่พอเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม เกิดฝนตกหนักติดต่อกันทำให้เกิดน้ำท่วม และปัญหาน้ำป่าไหลหลากเป็นอุปสรรคในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแต่นักท่องเที่ยวก็ยังนิยมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ ทำบุญไหว้พระตามวัดต่างๆ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2551: 36)

ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2552 สถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย และมีจำนวนลดน้อยลงตามลำดับ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราเฉลี่ยวันพัก และอัตราเฉลี่ยค่าใช้จ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมมาเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช เรียงตามลำดับคือ ท่องเที่ยวพักผ่อน ไหว้พระปฏิบัติธรรม ติดต่อธุรกิจ และปฏิบัติราชการ แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวตามลำดับ ได้แก่ เวลาในการเดินทาง ระยะเวลา และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมไปเที่ยวมากที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ วัด และแหล่งช้อปปิ้ง (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2551: 37-38 และ 40-43)

จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นระบบ เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดำเนินไปสู่ทิศทางที่ถูกต้อง เพื่อการประชาสัมพันธ์ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น เพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชนและท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของรัฐบาล เพื่อต้องการสร้างความเชื่อมั่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย และปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวและบริการ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์การ

ท่องเที่ยวของอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลโมคลาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาศาสนา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งความสำคัญของประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้มีการทำวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตำบลในเมืองอำเภอเมือง วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง และโบราณสถานวัดโมคลาน ตำบลโมคลาน อำเภอท่าศาลา” ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจแก่พุทธศาสนิกชน รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ นอกจากนี้ ยังเป็นวัดที่มีศักยภาพผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวได้คะแนนรวมมากกว่า 50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน จากการประเมินมาตรฐานโดยสารสนเทศภูมิศาสตร์แหล่งท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (www.tourism.go.th, สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2554)

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเรื่องจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานโมคลาน ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเรื่องศักยภาพเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน จะมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน จะมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และแตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเรื่องจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิง และเรื่องศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน
2. เพื่อทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านการเข้าถึงแหล่ง การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการบริหารจัดการ และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมข้างต้น

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

1.5.1 ขอบเขตพื้นที่เป้าหมายที่ศึกษา

ศึกษาเฉพาะพื้นที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชตุณ้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน สาเหตุที่เลือกพื้นที่นี้ในการศึกษาวิจัย เนื่องจากเป็นวัดที่มีศักยภาพผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวได้คะแนนรวมมากกว่า 50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน จากการประเมินมาตรฐานโดยสารสนเทศภูมิศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (www.tourism.go.th, สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2554)

1.5.2 กลุ่มประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบโอกาส

1.5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชากุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ในด้านต่างๆ ดังนี้

1) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ

2) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ

3) ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (The Potential of Tourist Attractions) หมายถึง ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวว่าจะมีมากน้อยเพียงใด เพียงพอที่จะดึงดูดใจให้มีผู้มาท่องเที่ยวหรือไม่ และถ้าจะดำเนินการพัฒนาในเชิงธุรกิจจะต้องพิจารณาว่าผลตอบแทนคุ้มค่าที่จะลงทุนหรือไม่

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (Development of Tourist Attractions) หมายถึง การปรับปรุงด้านกายภาพ และอนุรักษ์คุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนา มีการบริหารจัดการที่ดี และมีประสิทธิภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยว และการเยี่ยมชมสถานที่ที่แสดงถึงความเป็นวัฒนธรรม เช่น การชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปราสาทพระราชวัง วัด ประเพณี รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย

วัด (Temple) หมายถึง สถานที่ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีพระอุโบสถ พระวิหาร พระเจดีย์ รวมทั้งมีพระภิกษุสงฆ์อยู่อาศัยเพื่อทำบุญ ไหว้พระ จำศีลภาวนา และใช้ประกอบศาสนพิธี

ปัจจัยพื้นฐานของทรัพยากรท่องเที่ยว (Infrastructure of Tourism Resource) หมายถึง ระบบการสื่อสาร การคมนาคม สาธารณูปโภค การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยทางร่างกายและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การให้ข้อมูลและการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ทำให้เกิดความสะดวกในการจองที่พัก ความสะดวกสบายในการเดินทาง และความสุข ความเพลิดเพลินในการพักผ่อน นอกจากนี้ยังทำให้ชุมชน และท้องถิ่นเกิดการพัฒนา

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resources) หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ที่สามารถดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรมฝาผนัง วรรณกรรม ดุริยางคศิลป์ การละคร ภาพยนตร์ และวัด และโบราณสถานวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี กิจกรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชน
2. ประเภทที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ทะเล น้ำตก ถ้ำ แอ่ง ที่ราบ เป็นต้น

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Development of Tourist Attractions) หมายถึง การท่องเที่ยว รวมถึงการจัดบริการอื่นๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว ต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชน ให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ต้องชี้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนแหล่งท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน
- 2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.4 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.5 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 2.6 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 2.7 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก
- 2.8 งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช www.wikipedia.org.(สืบค้นเมื่อ 9 ธ.ค. 2553)
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานกรุงเทพมหานคร (2552)
สภาพของพื้นที่ที่ศึกษา

ภาพที่ 2.1 ตราประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตราประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พระบรมธาตุมีรัศมีล้อมรอบด้วย 12 นักษัตรโดยในสมัยรัชกาลพระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราช ทรงมีพระปรีชาสามารถขยายอาณาเขตได้ครอบคลุมเมืองบริวารทั้งหลาย เมืองบริวารทั้งหมดต้องส่งเครื่องราชบรรณาการแก่พระเจ้าผู้ครองเมืองนครศรีธรรมราช บรรดาบริวารทั้ง 12 เมือง ได้แก่

- เมืองสาขบุรี (ตราหนู) เมืองเก่าแก่มี่ฝั่งแม่น้ำสาขบุรี เป็นหัวเมืองที่ 1 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันมีฐานะเป็นอำเภอในจังหวัดปัตตานี

- เมืองปัตตานี (ตราวัว) เคยเป็นเมืองท่าที่สำคัญในภาคใต้ฝั่งตะวันออก ช่วงพุทธศตวรรษที่ 10-18 เป็นที่รู้จักกันในหมู่พ่อค้าต่างชาติในชื่อ “ลังกาสุกะ” เป็นหัวเมืองที่ 2 ในทำเนียบสิบสองนักษัตร ปัจจุบันคือจังหวัดปัตตานี

- เมืองกลันตัน (ตราเสือ) เป็นชุมชนเก่าแก่ทางตะวันออกของคาบสมุทรมลายู เดิมประชาชนนับถือศาสนาพุทธ และฮินดู และเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลามในราวพุทธศตวรรษที่ 21 เป็นหัวเมืองที่ 3 ในทำเนียบสิบสองนักษัตร ปัจจุบันมีฐานะเป็นรัฐหนึ่งของประเทศมาเลเซีย

- เมืองปะหัง (ตรากระต่าย) เป็นชุมชนตอนล่างของแหลมมลายู ติดกับไทรบุรี หรือ เกดะห์ เป็นหัวเมืองที่ 4 ในทำเนียบสิบสองนักษัตร ปัจจุบันมีฐานะเป็นรัฐหนึ่งของประเทศมาเลเซีย

- เมืองไทรบุรี (ตรางูใหญ่) เป็นชุมชนเก่าแก่ทางฝั่งตะวันตกของแหลมมลายู เดิมประชาชนนับถือศาสนาพุทธ และเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลาม เป็นหัวเมืองที่ 5 ในทำเนียบสิบสองนักษัตร ปัจจุบันมีฐานะเป็นรัฐเกดะห์ ประเทศมาเลเซีย

- เมืองพัทลุง (ตรางูเล็ก) เป็นชุมชนเก่าแก่แต่ครั้งพุทธศตวรรษที่ 11-13 ได้รับอิทธิพลทางพุทธศาสนาจากนครศรีธรรมราชอย่างต่อเนื่องทุกยุคสมัย เป็นหัวเมืองที่ 6 ในทำเนียบสิบสองนักษัตร ปัจจุบันคือจังหวัดพัทลุง

- เมืองตรัง (ตราม้า) เป็นเมืองท่าชายฝั่งทะเลตะวันตก ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ที่ควนธานี ต่อมาได้ย้ายไปที่กันตัง และทับเที่ยง เป็นหัวเมืองที่ 7 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันคือจังหวัดตรัง

- เมืองชุมพร (ตราแพะ) เป็นชุมชนเกษตรและท่าเรือบนคาบสมุทรมลายูขนาดเล็ก มีประชากรไม่มากนักเนื่องจากดินฟ้าอากาศไม่อำนวยให้ทำมาหากิน เป็นหัวเมืองที่ 8 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันคือจังหวัดชุมพร

- เมืองบันทายสมอ (ตราลิง) สันนิษฐานว่าเป็นเมืองไชยา ซึ่งเป็นชุมชนใหญ่มาแต่พุทธศตวรรษที่ 10 มีร่องรอยความเจริญทางเศรษฐกิจและศาสนาพุทธนิกายหินยานและมหายาน รวมทั้งศาสนาฮินดูนิกายไวษณพและนิกายไศวะจำนวนมาก เป็นหัวเมืองที่ 9 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- เมืองสะอูเลา (ตราไก่) สันนิษฐานว่าเป็นเมืองท่าทองอุแท หรือ กาญจนดิษฐ์ ซึ่งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าทอง และลุ่มคลองกะแดะ เคยมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวงชั้นเอกและเป็นแหล่งเพาะปลูกสำคัญของนครศรีธรรมราช เป็นหัวเมืองที่ 10 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันคืออำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- เมืองตะกั่วป่า (ตราสุนัข) เคยเป็นเมืองท่าสำคัญทางฝั่งทะเลตะวันตก เป็นแหล่งผลิตดีบุกและเครื่องเทศมาแต่โบราณ เป็นหัวเมืองที่ 11 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันคืออำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

- เมืองกระบี่ (ตราหมู) เป็นชุมชนเล็ก ๆ บนฝั่งแม่น้ำกระบี่ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่า และภูเขาสลับซับซ้อน เป็นหัวเมืองที่ 12 ในทำเนียบเมืองสิบสองนักษัตร ปัจจุบันมีฐานะเป็นอำเภอในจังหวัดกระบี่

ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกราชพฤกษ์

ภาพที่ 2.2 ดอกราชพฤกษ์: ดอกไม้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2554)

ต้นไม้ประจำจังหวัด คือ ต้นแซะ

ภาพที่ 2.3 ต้นแซะ: ต้นไม้ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2554)

คำขวัญประจำจังหวัด คือ นครศรีธรรมราช เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุ

ทองคำ ชื่นฉ่ำธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์ มากวัฒนธรรมศิลป์ ครอบสิ้นกึ่งปู

กรรมกร ต้นประเสริฐ (2540: 3) ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดนครศรีธรรมราช

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ติเรก พรตตะเสน (2527: 2) เทศกาลงานประเพณีที่สำคัญ

- งานบุญปีใหม่ ให้ทานไฟเมืองนคร เดือนยี่ เริ่มแรกจะพุทธศาสนิกชนจะก่อกองไฟขึ้นในลานวัดปูเสื่อลาดอาสนะใกล้กองไฟแล้วนิมนต์พระ เณรทั้งหมดของวัดมานั่งผิงไฟ จากนั้นก็ตั้งเตาประกอบอาหารพื้นเมืองทั้งอาหารคาว-หวานมาประเคนพระ เณร แล้วจึงหันไปเลี้ยงอาหารเด็กวัดต่อไป

- งานประเพณีกินเจ เดือนเก้า อำเภอทุ่งสง เป็นงานบุญและเป็นสิริมงคล ต้องฝึกฝนกาย วาจา ใจ ให้สะอาด สว่าง สงบตลอดเวลา ทั้งเข้าและออก บริโภคอาหารผักและผลไม้ งดเว้นอาหารเนื้อสัตว์ ห้ามกินผักกลิ่นฉุน 5 ชนิด คือ กระเทียม หัวหอม กุยฉ่าย หลักเกียว และใบยาสูบ ซึ่งผักเหล่านี้เชื่อว่าเป็นสารที่ทำลายพลังธาตุทั้ง 5 ในร่างกาย ได้แก่ ธาตุไฟ ธาตุน้ำ ธาตุไม้ ธาตุดิน และธาตุโลหะ และอาจทำให้อวัยวะหลักสำคัญภายในทั้ง 5 ทำงานไม่เป็นปกติ คือ หัวใจ ไต ตับ ม้าม และปอด

- งานลอยกระทง เดือนสิบสอง มีการจัดดอกไม้รูปเทียน อาหารคาว-หวาน พืชผลไม้ต่างๆ ใส่งไปในกระทง หลากสีสัน ลอยลงสู่แม่น้ำเพื่อขอขมาพระแม่คงคา

- ประเพณีลากพระ และแข่งขันเรือ เดือนสิบเอ็ด โดยการนำพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์แห่ออกจากวัดโดยประดิษฐานบนรถ มีพระสงฆ์ และฆราวาสหมู่ใหญ่แวดล้อมมาด้วย มีการตีกลองบรรเลงดนตรี ถวายของหอม และดอกไม้

- ประเพณีมาฆบูชา เดือนสาม เป็นวันสำคัญทางศาสนาที่พระสงฆ์ 1,250 รูป มาประชุมเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ เขตวันวิหาร โดยมีได้้นคหมาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงถือเอาโอกาสนี้ประกาศปาฏิโมกข์เป็นระเบียบวินัยสงฆ์สิบมา

- ประเพณีแห่พระพุทธรูปหิวก์ เดือนห้า พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง พร้อมๆ กับแห่สงกรานต์ตามลัทธิศาสนาพราหมณ์

- ประเพณีวิสาขบูชา และสมโภชพระบรมธาตุ เดือนหก ประเพณีวิสาขบูชา ฟังเทศน์ฟังธรรม จุดเทียนเวียนซ้ายรอบองค์เจดีย์พระบรมธาตุ ร่วมกับประเพณีสมโภชพระบรมธาตุ มีการ

แห่ผ้าขึ้นธาตุเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง แก่ประชาชน ตลอดจนสัตว์ และพืชพันธุ์ ัญญาหาร

- ประเพณีบุญสารท เดือนสิบ ปลายเดือนสิบของแต่ละปี พืชพันธุ์ในท้องถิ่นออกผล ประชาชนจะจัดพืชผัก ผลไม้ไปถวายพระสงฆ์ จัดงานบุญแสดงความยินดีเพื่อแผ่บุญให้บรรพบุรุษ ที่ตกยากอยู่ในนรก และบังสุกุลเพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่น้อง และลูกหลานที่ ล่วงลับ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตน และเรียกสวนไร่นาของตน เพื่อตนจะได้ปราศจากโรคภัย พิบัติ และเรียกสวนไร่นาของตนจะผลิตผลอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ 9,942,502 ตารางกิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็น อันดับที่ 18 ของประเทศไทย มีประชากรจำนวน 1,516,499 คน ความหนาแน่นของประชากร 152.53 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 23 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภอพิปูน อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอชะอวด อำเภอ ทุ่งสลา อำเภอทุ่งสง อำเภอนาบอน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอปากพนัง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอลิขิต อำเภอขนอม อำเภอหัวไทร อำเภอบางขัน อำเภอลำพูน อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอพระพรหม อำเภอนบพิตำ อำเภอช้างกลาง อำเภอบางขัน และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ www.wikipedia.org (สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2553).

คู่มือเที่ยวทั่วไทย (2536: 177-178) จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอากาศชุ่มชื้น เย็นสบาย ตลอดปี เนื่องจากอยู่ในคาบสมุทรไม่กว้างนักจึงได้รับลมทะเลตลอดทั้งปี เทือกเขาตอนกลางเป็น ตัวรับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มกราคม มี 2 ฤดู คือ ฤดูแล้ง และฤดูฝน ฤดูแล้งจะเริ่มราวเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน หลังจากนั้นก็จะเปลี่ยนเป็นฤดูฝน ประชาชน ส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม นับถือศาสนาอิสลาม และชาวไทย นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนจริง ตรงไปตรงมา มีความเป็นปัจเจกชนสูง เป็นตัวของตัวเอง แต่มีการร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจเพื่อ ท้องถิ่นของตน

กรณีการ์ ดันประเสริฐ (2540: 3) จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดสำคัญตั้งอยู่ใน ภาคใต้ของประเทศไทย หลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่พบสนับสนุนข้อเท็จจริงที่ว่า ดินแดนแถบนี้เป็นถิ่นฐานของผู้คนที่เริ่มมีความเจริญเข้าสู่ยุคสมัยประวัติศาสตร์นานไม่น้อยกว่า 1,800 ปีมาแล้ว เป็นเมืองสำคัญในระดับเมืองพระยามหานคร เป็นหัวเมืองเอก หรือในบางครั้ง ศูนย์กลางอำนาจยกย่องให้อยู่ในฐานะ “ประเทศราช” เช่นเดียวกับอาณาจักรเขมร อาณาจักรล้านนา หรืออาณาจักรล้านช้าง

สุภัทร สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง (2537: 22-44) ในสมัยโบราณก่อนพุทธกาลคนในเอเชีย ตะวันออกกลางเลื่อมใสศรัทธาศาสนาฮินดู เพราะเป็นศาสนาที่เกิดขึ้นก่อนศาสนาพุทธ คือ ศาสนา

พราหมณ์ หรือ ศาสนาฮินดู ซึ่งถือว่าสิ่งสูงสุดของโลกมนุษย์ และพิภพก็คือ พระเจ้า หรือเทพเจ้า เทพเจ้าสูงสุดของศาสนาฮินดู มีอยู่ 3 องค์ เรียกว่า พระตรีมูรติ ได้แก่ พระพรหม (ผู้สร้าง) พระวิष्ณู หรือ พระนารายณ์ (ผู้รักษา) และพระศิวะหรือพระอิศวร (ผู้ทำลายความชั่ว) ในศิลาจารึกที่ 24 พ.ศ. 1773 เรียกชื่อเมืองนครศรีธรรมราชว่า ตามพวลิงเคศวร เป็นภาษาสันสกฤตซึ่งทางอินเดียเหนือออกเสียงว่า ธรรมวาลิงเคศวร แปลว่า อาณาจักรแห่งพุทธธรรม

สมัย สุทธิธรรม (2539: 10) ในศิลาจารึกหลักที่ 24 พ.ศ. 1773 จากวัดหัวเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นชื่อเดิมของเมืองนครศรีธรรมราช พระราชาแห่งเมืองตามพวลิงค์ ทรงพระนามว่าพระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช ปกครองมาจนถึง พ.ศ. 1873 จึงตกเป็นเมืองขึ้นของแคว้นสุโขทัยในรัชสมัยกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ได้แผ่ขยายมาถึงเมืองนครศรีธรรมราช มีการติดต่อซื้อขาย และสืบทอดวัฒนธรรม และการศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ ซึ่งเผยแพร่มาจากลังกาสู่เมืองนครศรีธรรมราช และสุโขทัย ดังข้อความในหลักศิลาจารึก หลักที่ 1 ในตอนหนึ่งว่า “พ่อขุนรามคำแหงกระทำไยทานแก่มหาเถระสังฆราช ปราชญ์เรียนจบปิฎกไตรย หลวกกว่าปู่ครูในเมืองนี้ทุกคนลูกแต่เมืองศรีธรรมราชมา”

คู่มือเที่ยวทั่วไทย (2536: 177) ในสมัยอยุธยา และกรุงธนบุรี นครศรีธรรมราชผ่านศึกสงครามมากมายหลายครั้งทั้งการแผ่ขยายอาณาจักร และตกอยู่ใต้อำนาจของอาณาจักรอื่น จนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็ตกเป็นเมืองประเทศราชขึ้นต่อกรุงเทพมหานคร ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้รวมเมืองต่างๆ ในภาคใต้ เป็น 3 มณฑล คือ 1) มณฑลนครศรีธรรมราช 2) มณฑลภูเก็ต 3) มณฑลชุมพร โดยแต่งตั้งข้าหลวงเทศาภิบาลจากส่วนกลางไปปกครอง จนกระทั่งเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จึงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย

www.thai.tourismthailand.org (สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555) การเดินทางโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ สู่ นครศรีธรรมราช รวมระยะทางประมาณ 780 กิโลเมตร เดินทางได้ 2 เส้นทาง ดังนี้

- ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 35 (ธนบุรี-ปากท่อ) เข้าสู่เส้นทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จนถึงจังหวัดชุมพร แล้วเปลี่ยนมาใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 41 ผ่านอำเภอทุ่งสง อำเภอร่อนพิบูลย์ จนถึงอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- ใช้เส้นทางหมายเลข 35 (ธนบุรี-ปากท่อ) เข้าสู่เส้นทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จนถึงจังหวัดชุมพร แล้วเปลี่ยนมาใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 41 เข้าสู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วเปลี่ยนไปใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 401 เลียบชายฝั่งทะเลไปจนถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช

www.railway.co.th (สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555) การเดินทางโดยรถไฟ จากสถานีรถไฟ หัวลำโพง มีขบวนรถด่วน และรถเร็วไปนครศรีธรรมราช ระยะทาง 832 กิโลเมตร

ตารางที่ 2.1 การเดินทางจากกรุงเทพ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยรถไฟ

กรุงเทพฯ – นครศรีธรรมราช			นครศรีธรรมราช - กรุงเทพฯ		
ประเภท	ขบวนรถ	เวลาออก-เวลาถึง	ประเภท	ขบวนรถ	เวลาออก-เวลาถึง
รถเร็ว	173	17.35 น.-09.55+1	รถเร็ว	174	13.00 น.-05.10+1
รถด่วน	85	19.30 น.-10.55+1	รถด่วน	86	15.00 น.-06.30+1

www.thairoute.com (สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555) การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการรถโดยสารทั้งแบบธรรมดา และปรับอากาศ ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี

ตารางที่ 2.2 การเดินทางจากกรุงเทพ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยรถโดยสารประจำทาง

กรุงเทพฯ - นครศรีธรรมราช		นครศรีธรรมราช - กรุงเทพฯ	
มาตรฐานรถ	เวลาออก-เวลาถึง	มาตรฐานรถ	เวลาออก-เวลาถึง
ป.2 (40 ที่นั่ง)	07.00 น.-17.30 น.	ป.1 (47 ที่นั่ง)	17.00 น.-04.00 น.+1
ป.2 (40 ที่นั่ง)	14.00 น.-00.30 น.+1	วีไอพี 24 (30 ที่นั่ง)	18.00 น.-05.00 น.+1
ป.1 (47 ที่นั่ง)	18.00 น.-04.30 น.+1	ป.1 (47 ที่นั่ง)	18.20 น.-05.20 น.+1
วีไอพี24 (30 ที่นั่ง)	18.50 น.-05.20 น.+1		
ป. 2 (40 ที่นั่ง)	19.00 น.-05.30 น.+1		
วีไอพี24(32 ที่นั่ง)	19.50 น.-06.20 น.+1		
ป.1 (38 ที่นั่ง)	20.50 น.-07.20 น.+1		

www.nokair.com, www.airasia.com (สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555) การเดินทางโดยเครื่องบินมีเที่ยวบินไป-กลับนครศรีธรรมราชทุกวัน โดยสายการบินนกแอร์ และสายการบินแอร์เอเชีย

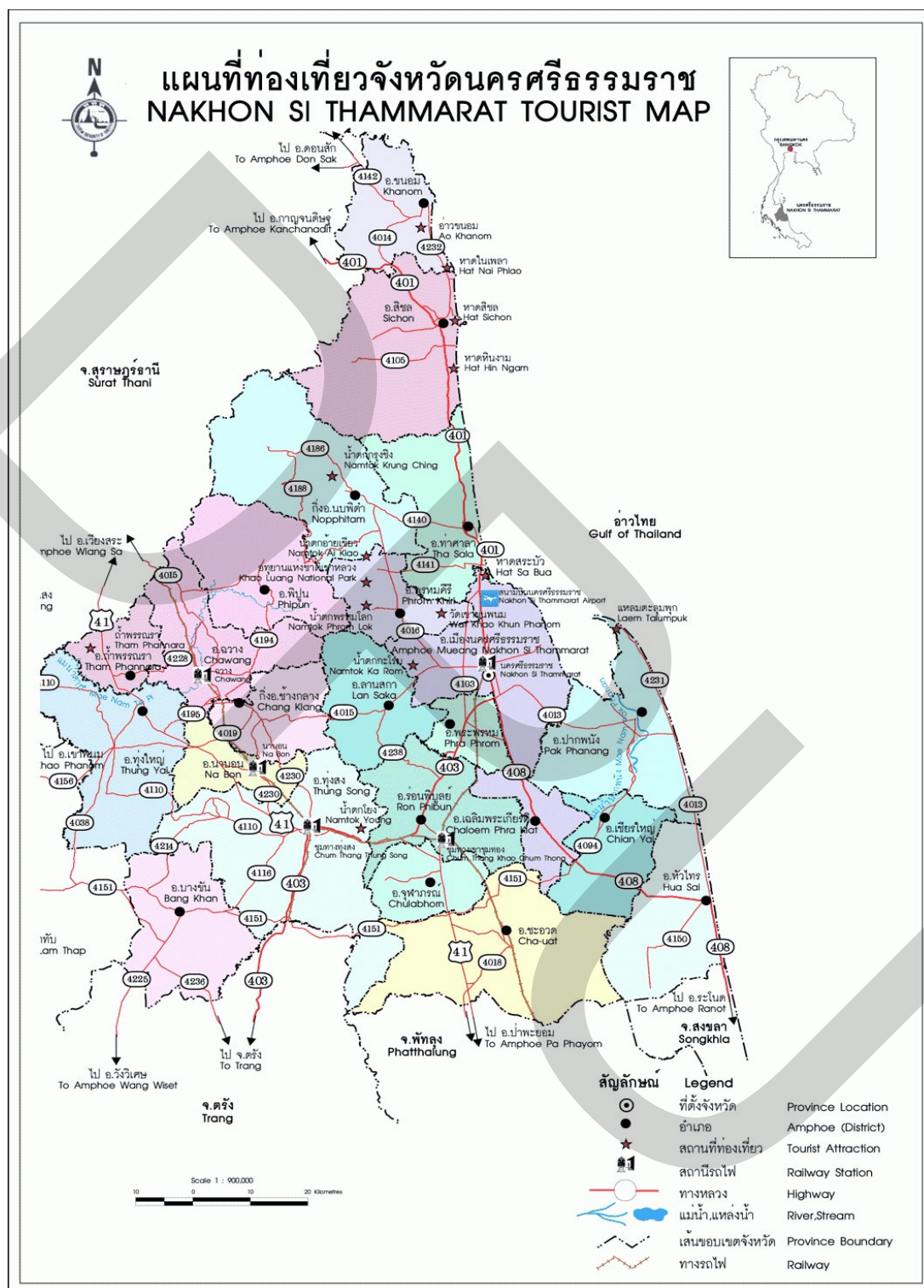
ตารางที่ 2.3 การเดินทางจากกรุงเทพ-นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ โดยสายการบินนกแอร์

กรุงเทพฯ - นครศรีธรรมราช		นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ	
เที่ยวบินที่	เวลาออก-เวลาถึง	เที่ยวบินที่	เวลาออก-เวลาถึง
DD 7804	06.00 น.-07.10 น.	DD 7805	07.40 น.-08.50 น.
DD 7808	10.20 น.-11.30 น.	DD 7809	12.00 น. -13.10 น.
DD 7810	14.15 น.-15.25 น.	DD 7811	15.55 น.-17.05 น.
DD 7822	20.05 น. -21.15 น.	DD 7823	21.45 น.-22.55 น.

ตารางที่ 2.4 การเดินทางจากกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช - กรุงเทพฯ โดยสายการบินแอร์ เอเชีย

กรุงเทพฯ - นครศรีธรรมราช		นครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ	
เที่ยวบินที่	เวลาออก-เวลาถึง	เที่ยวบินที่	เวลาออก-เวลาถึง
FD 3200	06.45 น.-08.00 น.	FD 3201	08.40 น.-09.55 น.
FD 3204	14.35 น.-15.50 น.	FD 3205	16.15 น.-17.25 น.

การคมนาคมภายในตัวจังหวัด มีรถสองแถววิ่งบริการรอบเมือง และจากนครศรีธรรมราชสู่จังหวัดใกล้เคียง สามารถเลือกใช้บริการได้ทั้งรถตู้ รถแท็กซี่ รถโดยสารประจำทาง และรถไฟ

ภาพที่ 2.4 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา: www.nakhontourism.org. (สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555)

www.nakhonsithammarat.go.th (สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2553) คู่มือเที่ยวทั่วไทย (2536: 179) คำขวัญและแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจแต่ละอำเภอ

อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

คำขวัญ: เราชาวนคร อยู่เมืองพระ มั่นในสัจจะศีลธรรม มีมานะพากเพียร ไม่เบียดเบียน ทำอันตรายผู้ใด

แหล่งท่องเที่ยว: หอพระพุทธรูปสี่หังค์ เดิมเป็นหอพระประจำวังของเจ้าเมืองนคร ปัจจุบันตั้งอยู่ในบริเวณศาลากลางจังหวัด เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสี่หังค์พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของนครศรีธรรมราชซึ่งถือเป็นพระพุทธรูปสี่หังค์ 1 ใน 3 องค์ที่สำคัญของประเทศ โดยองค์หนึ่งประดิษฐานอยู่ ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพฯ อีกองค์หนึ่งประดิษฐานอยู่ที่วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ พระพุทธรูปสี่หังค์เป็นพระพุทธรูปในสกุลช่างนครศรีธรรมราช ที่เรียกกันทั่วไปว่า “แบบขนมต้ม” มีลักษณะเด่น คือ พระพักตร์กลมอมยิ้ม พระอุระอวบอ้วน ทรวดทรงคล้ายขนมต้ม หรือ “ต้ม” ขนมสำคัญในประเพณีลากพระในเดือน 11 ประทับนั่งในท่าขัดสมาธิเพชร ชายสังฆาฏิสั้นแค่พระถัน

อำเภอพรหมคีรี

คำขวัญ: เมืองผลไม้สด น้ำตกสะอาด ธรรมชาติล้ำค่า หลากภูมิปัญญาชาวบ้าน สืบสานวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยว: น้ำตกพรหมโลก น้ำตกขนาดใหญ่ที่มีลานหินกว้างและสวยงามแห่งหนึ่ง มีต้นน้ำจากเทือกเขานครศรีธรรมราชไหลลงมาบนแผ่นหิน 4 ชั้น (หนาน) ได้แก่ หนานบ่อน้ำวน หนานวังไม้ปัก หนานวังห้วยบัว หนานวังอ้ายแล สายน้ำไหลผ่านหมู่ไม้นานาพันธุ์ริมเชิงเขาแล้วไหลไปเป็นคลองท่าแพและลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลปากพูน

อำเภอลานสกา

คำขวัญ: เมืองมั่งคุดหวาน หมู่บ้านพัฒนา ถ้ำผาสวยงาม น้ำตกกะโรมตระหง่าน สืบตำนานอู้อาวุ่น้ำ

แหล่งท่องเที่ยว: บ้านคีรีวง เป็นชุมชนเก่าแก่ที่อพยพไปอาศัยอยู่เชิงเขาหลวง ตำบลกำโลน อันเป็นเส้นทางเดินขึ้นสู่ยอดเขาหลวง ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่สงบสังคมแบบเครือญาติ อาชีพหลักคือการทำสวนผลไม้ผสม เช่น มังคุด เงาะ ทุเรียน สะตอ ชุมชนบ้านคีรีวง แบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมัดข้อม กลุ่มสมุนไพร กลุ่มจักสานกะลามะพร้าว กลุ่มแปรรูปน้ำผลไม้ กลุ่มไวน์ และกลุ่มทุเรียนกวน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวก็มักจะซื้อเป็นของฝากกันอยู่เสมอ สินค้าราคาไม่แพงและมีคุณภาพ

อำเภอฉวาง

คำขวัญ: ฉวางเมืองคนดี ตาปีไหลผ่าน แข่งเรือวันออกพรรษา ศูนย์การค้าตลาดจันดี
 บารมีพ่อท่านคล้าย สันแรมมีมากมาย ผลไม้มากมาย สนุกดีขึ้นปีใหม่

แหล่งท่องเที่ยว: น้ำตกหนานโจน: (กลุ่มน้ำตกสวนชั้น) ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลละอาย
 อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช บริเวณคลองคูด้วน เป็นน้ำตกขนาดกลาง ความสูงประมาณ
 10 เมตร มีทั้งหมด 5 ชั้น คือ หนานโจน หนานเตย หนานไทร ห้วยยูง และห้วยปลา ลักษณะเป็นลำ
 ธารหินแกรนิตไหลผ่านชะง่อนผาหินสวยงาม

อำเภอพิปูน

คำขวัญ: พระใหญ่บนภูเขา เจ้าฟ้าปราณี คีรีล้อมช้าง สองอ่างพักผ่อน น้ำร้อนหลายบ่อ
 มาพอน้ำตก ชุกคนดี ตาปีแดนไกล

แหล่งท่องเที่ยว: น้ำตกกระแนะ น้ำตกสูง 10 ชั้น รอบบริเวณร่มรื่นด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่
 อำเภอเชียรใหญ่

คำขวัญ: เมืองใหญ่ลุ่มน้ำ เกษตรกรรมก้าวหน้า พุทธศาสนาเลิศล้ำ วัฒนธรรมรุ่งเรือง
 ลือเลื่องศิลปิน เมืองศิลปอาชีพ

แหล่งท่องเที่ยว: วัดเขาแก้ววิเชียร ตั้งอยู่บนเนินเขาเล็กๆ กลางทุ่งนา เป็นวัดที่เก่าแก่กว่า
 400 ปี มีเจดีย์เก่าแก่ชื่อ เจดีย์พระติลิมัย ชาวบ้านมักจะไปกราบไหว้ขอให้บุตรหลานสอบเข้าทำงาน
 ได้ มีบ่อน้ำ 11 บ่อ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานศึกษาพันธุ์ไม้หลายชนิด มีลิงจำนวน 100 กว่า
 ตัว

อำเภอชะอวด

คำขวัญ: เมืองต้นน้ำ กุ้งก้ามกราม อัญมณีงาม กระชูดสวย ห้วยน้ำใส

แหล่งท่องเที่ยว: ถ้ำวังนายพุด ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 ต.วังอ่าง อ.ชะอวด มีปากถ้ำกว้างประมาณ
 10 เมตร ภายในถ้ำมีความยาวประมาณ 1,500 เมตร

อำเภอท่าศาลา

คำขวัญ: โมคลานดังก่อน ทรัพยากรมากมาย หาดทรายยาวรี หน่อดีบ้านยิง มิ่งเมือง
 มหาวิทยาลัย น้ำในปลาสด ดงม่น้ำใจ

แหล่งท่องเที่ยว: หาดสระบัว ลักษณะชายหาดเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้
 ประกอบด้วยหาดสวรรค์นิเวศน์ หาดจันทร์เพ็ญ หาดสันติสุข หาดปากน้ำท่าศาลา หาดสระบัว หาด
 บ้านหน้าทัพ หาดบ้านปากพะยั้ง และหาดปากน้ำปากนคร แต่ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ หาด
 สระบัว บริเวณหาดสระบัวมีทะเลค่อนข้างขุ่นและมีตะกอนโคลน ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำทะเล

อำเภอทุ่งสง

คำขวัญ: ถ้ำลอดงามตระการ อุทยานน้ำตกโยง โรงงานมากมี สถานีชุมทาง ศูนย์กลาง
ราชการ ทรงประทานพระคู่มือเมือง ลือเลื่องแม่กวณิม

แหล่งท่องเที่ยว: ถ้ำลอด เป็นถ้ำเล็ก เกิดจากภูเขาขี้ขุมพล ตัวถ้ำสามารถเดินทะลุได้
ตลอด

อำเภอนาบอน

คำขวัญ: น้ำตกคลองจัง ขาดังพันธุ์ดี พื้นที่อุดม ชุมงานปึกคริต

แหล่งท่องเที่ยว: น้ำตกคลองจัง น้ำตกขนาด 7 ชั้น ที่สวยงามมาก ไหลจากเทือกเขาเห
มน เป็นยอดเขาที่มีความสูงรองจากเขาหลวงและเขานัน (เทือกเขานครศรีธรรมราช) บริเวณน้ำตก
ยังเป็นป่าที่สมบูรณ์

อำเภอทุ่งใหญ่

คำขวัญ: ถิ่นยางพันธุ์ดี เจดีย์ศรีวิชัย เพลินไพรนางนอน จุฬารักษ์พัฒนา ป่าสองทะเล
ศรีธรณียิบข้ม

แหล่งท่องเที่ยว: วัดภูเขาหลัก เป็นวัดที่มีเจดีย์โบราณ สร้างในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย

อำเภอปากพนัง

คำขวัญ: รังนกเลื่องชื่อ ร้าลือชนมลา โอชาไขปลากรอบอก ส่งออกกุ้งกุลาดำ ออกพรรษา
ไหว้พระลาก นิยมมากแข่งเรือเพรียว

แหล่งท่องเที่ยว: ชายทะเลปากพนังและแหลมตะดุมฟก เป็นสถานที่ซึ่งอยู่บริเวณ
ตอนบนของอำเภอปากพนัง ด้านที่ติดกับทะเลด้านใน (อ่าวนครฯ) มีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่ ส่วน
ด้านนอกที่ติดกับอ่าวไทยเป็นหาดทรายและมีต้นสนขึ้นเป็นแนวยาว เป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์มหา
วาตภัยครั้งใหญ่จากพายุโซนร้อนแฮร์เรียตพัดถล่มแหลมตะดุมฟก เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2505 ระดับ
น้ำสูง 5 เมตร กำลังลม 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง คลื่นสูง 6.8 เมตร มีชาวแหลมตะดุมฟกสูญหายกว่า
1,300 คน ลักษณะของชายหาดปากพนังเป็นชายหาดยาวไปตามชายฝั่งทะเล มีแหลมตะดุมฟกเป็น
แหลมทรายรูปจันทร์เสี้ยวยื่นไปในอ่าวไทย สามารถขับรถไปจนถึงปลายแหลมได้ระยะทาง
ประมาณ 6 กิโลเมตร

อำเภอร่อนพิบูลย์

คำขวัญ: คุณอุดมสินแร่ เมืองแม่ศรีภูมิ ผลไม้พันธุ์ดี มีปศุสัตว์ เกจิหลวงพ่อ ใบโพसान
พัด ดุ๊กอย่างรสจัด ทิวทัศน์รามโรม

แหล่งท่องเที่ยว: หมู่บ้านทำพัดใบกะพ้อ หัตถกรรมที่มีชื่อเสียงส่งจำหน่ายทั่วทั้ง
ประเทศ และ วัดดงทอง เป็นวัดที่เจียบสงบอยู่ห่างจากถนนเอเชียสายหลัก ระหว่างร่อนพิบูลย์

นครศรีธรรมราช เข้าไปประมาณ 9 กิโลเมตร ระหว่างทางจะผ่านสวนผลไม้ ไร่นา และบ้านของชาวบ้าน บริเวณวัดสงบรมเย็นอยู่ใกล้กับเทือกเขา ชาวบ้านบริเวณนั้นจะนับถือพ่อท่านคลั่งมาก เพราะท่านเป็นพระที่มีเมตตาต่อทุกๆ คน

อำเภอสิชล

คำขวัญ: สิชลเมืองโบราณ ถ้ำพิสดาร ธารสะอาด หาดหินงาม น้ำตกสวย รวยทรัพยากร

แหล่งท่องเที่ยว: เขาพลายคำ ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งใน อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช 86 กิโลเมตร มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ หาดหินงาม หาดในเพลา เขาพลายคำวันนี้อย่างคงสภาพป่าที่สมบูรณ์ สถานที่นี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่า และสัตว์ป่าแห่งทะเลใต้

อำเภอขนอม

คำขวัญ: ขนอมพร้อมมูล เทิดทูนคุณธรรม ถ้ำสวย รวยชายหาด น้ำตกหินลาด พระธาตุปะการัง ป่าเขาชายทะเล คือเสน่ห์ของขนอม

แหล่งท่องเที่ยว: วัดกระดังงา เป็นวัดเก่าแก่ของอำเภอขนอม สันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ภายในอุโบสถมีภาพเขียนพุทธประวัติฝีมือจิตรบรรจง มีพระประธานเป็นพระพุทธรูปสมัยอยุธยาประดิษฐานอยู่ภายใน และมีโบราณวัตถุที่น่าสนใจมากมาย โดยเฉพาะเครื่องถ้วยชาม เป็นต้น วัดนี้ห่างจากถนนสายขนอม-ในเพลา ประมาณ 200 เมตร

อำเภอหัวไทร

คำขวัญ: เมืองนาทุ่ง ทุ่งนาข้าว ข้าวทะเล เสน่ห์หาดทราย มากมายศิลปิน

แหล่งท่องเที่ยว: วัดศาลาแก้ว วัดที่เก่าแก่ในอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 2279 สมัยพระเจ้าบรมโกศ และได้รับวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 2355 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แห่งราชวงศ์จักรี โบราณสถาน และโบราณวัตถุที่เก่าแก่มากที่สุด คือ ศาลาการเปรียญหรือวิหาร กุฏิแผ่ เรือนางยวน มหาโพธิ์ใหญ่ เป็นวัดที่รุ่งเรืองและมีชื่อเสียงมาก่อนในอดีต และมีพระเกจิอาจารย์ เป็นที่เคารพนับถือของชาวมุสลิมบ้านศาลาแก้ว และภาคใต้หรือในเมืองหลวง ที่ควรกล่าวถึง 2 รูป คือท่านพระครูพนังศีลวิสุทธิพุทธภักดี ท่านพระครูสุเมตติทธิคุณ

อำเภอฉ่ำพรรณรา

คำขวัญ: พระไสยาสน์ล้ำค่า ตระการถ้ำถ้ำถ้ำถ้ำมิตร ผลผลิตยางพารา อนุรักษ์ป่าชื้นน้ำ ขึ้นถ้ำเป็นประเพณี สายตาปีชลเขต

แหล่งท่องเที่ยว: วัดถ้ำทองพรรณรา ตำนานเล่าว่ามีชีปริงและชีปรางนำสัมภาระและผู้คนเดินทางมาทางทะเลเพื่อนำแก้วแหวนเงินทองไปสร้างพระบรมธาตุ เมื่อมาถึงอยู่เรือ (ปัจจุบันคือ

บ้านป่ากรา) ได้ทราบว่พระบรมธาตุสร้างเสร็จแล้ว จึงได้ขึ้นบกหาสถานที่ที่เหมาะสมคือ ถ้ำทอง แล้วได้สร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ในถ้ำดังกล่าว และนำแก้วแหวนเงินทอง บรรจุไว้ในองค์พระพุทธรูปไสยาสน์นั้นด้วย เมื่อถึงแก่กรรม ลูกหลานจึงได้สร้างพระพุทธรูปขึ้น 2 องค์ นำกระดูกของชีปริง ชีปรางบรรจุ พอถึงวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11 จะมีการทำบุญบูชาพระพุทธรูปไสยาสน์และพระพุทธรูปที่บรรจุกระดูกชีปริง ชีปราง ซึ่งต่อมาเรียกว่า พระปริง พระปราง เป็นประจำตลอดมาทุกปี

อำเภอจุฬาภรณ์

คำขวัญ: สามวังลือเลื่อง นามเมืองเจ้าฟ้า ศิลาช่องคอย อร่อยคั่วกลิ้ง

แหล่งท่องเที่ยว: ศิลาจารึกหุบเขาช่องคอย แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งโพธิ์เป็นหลักฐานเกี่ยวกับอารยธรรมของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณภาคใต้ มีสภาพเป็นหุบเขา ริมร่นมีสายน้ำไหลผ่าน

อำเภอพระพรหม

คำขวัญ: ฝ้ายกประดิมฐ์ ผลิตจักสาน พื้นบ้านข้าวหลาม งดามมหาวิทยาลัย มะนาวไข่

พันธุ์ดี

แหล่งท่องเที่ยว: วัดกัศัทธาราม มีเนื้อที่กว่า 7 ไร่ ตั้งอยู่ที่บ้านวัดกัศ หมู่ที่ 1 ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย สร้างเมื่อ พ.ศ. 2315 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 2508

อำเภอนบพิตำ

คำขวัญ: น้ำตกกรุงชิง ต้นประสวยยิ่ง แดนจริงคลองกาย แร่ธาตุป่าไม้ ค่ายลูกเสือจังหวัด เมืองประวัติศาสตร์โบราณ

แหล่งท่องเที่ยว: วัดนพรัตนาราม มีเนื้อที่กว่า 25 ไร่ เดิมเป็นวัดร้างเก่าแก่กว่า 300 ปี มาแล้ว และต่อมาทางรัฐบาลได้จัดหาพระมาอยู่ประจำที่วัด และได้ก่อสร้างใหม่ในปี พ.ศ. 2517

อำเภอช้างกลาง

คำขวัญ: ตำนานเมืองคลองช้าง น้ำยางพันธุ์ดี มากมีผลไม้ พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

แหล่งท่องเที่ยว: น้ำตกท่าแพ สามารถเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชไปตามเส้นทางสายนครศรีธรรมราช-จันดี-ฉวาง-บ้านล้อง (ทางหลวงหมายเลข 4015) 36 กิโลเมตร น้ำตกท่าแพมี 10 ชั้น ชั้นที่นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำได้ คือ หานนแพน้อย หานนนางครวญ และหานนเคย

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

คำขวัญ: โรงเรียนสมเด็จพระย่า มาลัยดอกมะลิ เกจิหลวงปู่สังข์ ศิลปินแห่งชาติ ราชพฤกษ์สัญลักษณ์ พืชผักไร้สารพิษ

แหล่งท่องเที่ยว: วัดใต้หล้า วัดเก่าแก่ มีเนื้อที่ 14 ไร่ ปกคลุมด้วยต้นไม้ใหญ่ อากาศเย็นสบาย เงียบสงบ

อำเภอบางขัน

คำขวัญ: พระพุทธลีลา สูงตระหง่าน อุทยานบ่อน้ำร้อน เขานางนอนมีตำนาน ถ้าเพดาน
งามตา เล่นน้ำตกโตน

แหล่งท่องเที่ยว: อุทยานบ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงให้สามารถนำน้ำจากบ่อน้ำร้อน
มาใช้อาบได้อย่างสะดวกบริเวณโดยรอบสะอาด ร่มรื่น สวยงาม เหมาะสำหรับการพักผ่อน

www.tourismawards.tourismthailand.org (สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2555)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของโลก เป็นสินค้าหลักในระบบการค้าระหว่างประเทศ นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้ และการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง สร้างความมั่งคั่งให้กับประชาชนและประเทศชาติ ในสถานการณ์ปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกมีการแข่งขันสูงโดยเฉพาะการแข่งขันด้านคุณภาพ และด้านการบริหารจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงได้จัดทำโครงการประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards/รางวัลกนิรี สัตว์หิมพานต์ในวรรณคดีไทย มือที่ถือดอกบัว แทนการมอบความสะอาด สูงค่า และนกพิราบ สื่อถึงสันติภาพ และภราดรภาพอันเป็นทิศทางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่รับใช้สังคมและสภาพแวดล้อม ออกแบบโดย ศาสตราจารย์ เมธี นนทิวรรณ จันทะพะลิน) เป็นตัวแทนความสวยงามและบริสุทธิ์มีเกณฑ์การตัดสินที่ส่งเสริมคุณภาพของสินค้าการท่องเที่ยวโดยมีภาพรวมในด้านต่างๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สภาวะโลกร้อน การมีส่วนร่วม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ธรรมชาติ วัฒนธรรม ความสะดวกสบายต่อสังคม โครงการประกวดนี้จัดขึ้นเป็นเมื่อ พ.ศ. 2539 และดำเนินการจัดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุก 2 ปี จนถึงปัจจุบันเป็นครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 กำหนดจัดพิธีมอบรางวัล ในวันที่ 27 กันยายน 2553 ซึ่งตรงกับวันท่องเที่ยวโลก (World Tourism Day) การมอบรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์และส่งเสริมให้หน่วยงาน องค์กร แหล่งท่องเที่ยว และการบริการที่เกี่ยวข้องได้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับมาตรฐานสากล และเปิดโอกาสให้ผลงานที่ได้รับรางวัลได้รับการพัฒนาต่อยอด และมีสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรองคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัดอุประสงค์

1) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันในเชิงคุณภาพของการบริหารจัดการ และการบริการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสาขาต่างๆ เพื่อประโยชน์ทางการตลาด และการมีส่วนร่วมทางสังคม ชุมชนอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2) เพื่อแสดงเจตนาอันชัดเจนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการส่งเสริมและพัฒนาการตลาดให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รวมทั้งสร้างคุณค่า มูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว และการยอมรับ Quality Symbolic ของรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในระดับนานาชาติ

3) เพื่อส่งเสริมการตลาดและขยายผลความสำเร็จด้านการตลาดให้แก่ผู้ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

4) เพื่อยกย่องเชิดชู และเป็นกำลังใจให้แก่ผลงานที่ได้รับรางวัล และผลักดันให้ผลงานที่ไม่ได้รับรางวัลได้เกิดแนวทางการพัฒนาให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานทั้งทางตรง และทางอ้อม

กรอบหลักเกณฑ์การตัดสิน

พิจารณาตามแนวทางมาตรฐานสากล และนโยบายของประเทศที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) แผนแม่บทโลก (The Earth Summit: Agenda 21) มูลนิธิสหประชาชาติ (United Nations Foundation) นโยบายรัฐบาล และนโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากนโยบายต่างๆ จึงพิจารณาหลักเกณฑ์การตัดสินรางวัล ดังนี้

กรอบแนวคิด 1 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน 4 มิติ ได้แก่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตระหนักต่อประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ชุมชนมีส่วนร่วม และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน

กรอบแนวคิด 2 การนำแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

กรอบแนวคิด 3 การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการท่องเที่ยว และการสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

กรอบแนวคิด 4 การมีความพร้อมในการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว

ประเภทรางวัล แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวันทนาการ

ประเภทที่พักนักท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรมในเมืองที่มีห้องพักมากกว่าและน้อยกว่า 80 ห้อง โรงแรมตากอากาศที่มีห้องพักมากกว่าและน้อยกว่า 80 ห้อง โรงแรมเพื่อการประชุมสัมมนา โรงแรมบูติกโฮเต็ล และโรงแรมพูลวิลล่า

ประเภทรายการนำเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศ และสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานภาคประชาสังคม

ประเภทการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ Day Spa, Destination Spa, Hotel/Resort Spa และสถานพยาบาลจากภาครัฐ และภาคเอกชนที่ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

ตารางที่ 2.5 รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards)

ครั้งที่	พ.ศ.	รางวัล	แหล่งท่องเที่ยว
1	2539	ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รางวัลดีเด่น (กนิรีเงิน)	บ้านหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน ที่อยู่: 10/18 ถนนศรีธรรมโศก ซอย 3 ตำบลในเมืองอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: พิพิธภัณฑ์หนังตะลุงที่จัดแสดงหนังตะลุง สาธิตการทำหุ่น รวมถึงการแสดงหนังตะลุงแบบครบชุด
2	2541	ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติรางวัลยอดเยี่ยม (กนิรีทองคำ)	อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่อยู่: ตู้ ปณ. ที่ 51 อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: เป็นอุทยานที่ตั้งอยู่บนแหลมสัมผัสได้ถึงลมมรสุมที่พัดมาจากทั้ง 2 ฝั่งทะเลฝนตกเกือบตลอดทั้งปี ภูมิอากาศเย็น เต็มไปด้วยป่าฝนที่เขียวจี มีสัตว์ป่านานาชนิด และพืชพันธุ์ที่หายากจำนวนมาก แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณอุทยาน ได้แก่ ยอดเขาหลวง ถ้ำแก้วสุรกันต์ น้ำตกกระโรมและน้ำตกพรหมโลก พื้นที่ของอุทยานครอบคลุมถึงอำเภอท่าศาลา อำเภอลำปาง อำเภอเมือง อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรีและอำเภอลานสกา
2	2541	ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงท้องถิ่น รางวัลยอดเยี่ยม (กนิรีทองคำ)	บ้านคีรีวง ชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แห่งเขาหลวง ที่อยู่: อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: หมู่บ้านตัวอย่างที่ดีที่ให้ความสำคัญกับการพึ่งพาอาศัยกัน การอยู่ร่วมกันในชุมชน การอนุรักษ์วิถีชีวิต และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ครั้งที่	พ.ศ.	รางวัล	แหล่งท่องเที่ยว
3	2543	-	-
4	2545	ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รางวัลยอดเยี่ยม (กนิรทองคำ)	ศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรข้างกลาง: ที่อยู่: จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: ศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรข้าง กลางเป็นความร่วมมือของชุมชน และจัดตั้ง ชมรมท่องเที่ยวเกษตรข้างกลางได้แก่ แปลง ดอกดาหลา แปลงดอกหน้าวัว ชมรมคนรัก เห็ด พรเพชรฟาร์มเพาะพันธุ์ปลาแรด ปลา ทับทิม ปลาจาระเม็ด แปลงผักปลอดสารพิษ และกลุ่มเลี้ยงผึ้งควนसान
5	2547	-	-
6	2549	-	-
7	2551	ประเภทองค์กรสนับสนุนและ ส่งเสริมการท่องเที่ยว รางวัลดีเด่น (กนิรเงิน)	เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่อยู่: อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: ผลงาน ชื่อ “พิพิธภัณฑสถานเมืองนครศรีธรรมราช” แหล่ง เรียนรู้ถิ่นบ้านเกิด จัดสร้างพิพิธภัณฑสถานเพื่อ การศึกษาเรียนรู้ท้องถิ่น นำเสนอด้วยสื่อ ทันสมัยหลากหลาย มีโซนหัตถกรรมเมือง นคร การละเล่นพื้นบ้าน จัดกิจกรรมเพื่อน พิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑสถานสัญจร ปลูกต้นไม้ลด โลกร้อน จัดทำวารสาร “ประตูแห่งพิพิธภัณฑ สถาน” จัดทำแผ่นพับนำชมพิพิธภัณฑสถานทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดทำคู่มือสื่อ ความหมายแหล่งท่องเที่ยว เช่น คู่มือนำชมชม ศึกษาอนุชาพระธาตุ กิจกรรมนั่งรถชมเมืองเล่า เรื่องเมืองลือชื่อ จัดอบรมยุวมัคคุเทศก์ จัด อบรมเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครนักศึกษา ช่วยงานพิพิธภัณฑสถาน

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ครั้งที่	พ.ศ.	รางวัล	แหล่งท่องเที่ยว
7	2551	ประเภทรายการนำเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศ รางวัลดีเด่น (กนิรีเงิน)	บริษัท ทาร์ซาน แอดเวนเจอร์ จำกัด ที่อยู่: 80/2 หมู่ 2 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: ผลงานชื่อ"ถอดรหัสป่า" รายการนำเที่ยวที่ให้ความรู้และการผจญภัยในป่าดงดิบเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงเพื่อยังชีพในป่าได้แบบพรานป่า โดยใช้เวลา 1 - 4 คืน เรียนรู้ทิศทางในป่า ฟังเสียงสัตว์ป่า แะรอยสัตว์ป่า การนั่งห้าง ฝึกการดมกลิ่น ชิมรสใบไม้และผลไม้ป่า
8	2553	ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติรางวัลดีเด่น (กนิรีเงิน)	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ที่อยู่: 258 หมู่ 7 ตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: อุทยานแห่งชาติที่ยังคงรักษาความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมให้อยู่ในสภาพที่ดี ทรัพยากรป่าไม้อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งพักผ่อนของคนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว สร้างความร่วมมือกับคนในชุมชนในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน
8	2553	ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมรางวัลยอดเยี่ยม (กนิรีทองคำ)	พิพิธภัณฑ์หนังตะลุง บ้านหนังสุมชาติทรัพย์สิน ที่อยู่: 10/18 ถนนศรีธรรมโศก ซอย 3 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ที่สำคัญและทรงคุณค่าของประเทศ มรดกทางการแสดงประเพณีหุ่นเงาของโลก บริหารจัดการโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คำนึงถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนใกล้เคียงจนเป็นแหล่งเรียนรู้ครบวงจร มีการถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ครั้งที่	พ.ศ.	รางวัล	แหล่งท่องเที่ยว
8	2553	ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม รางวัลดีเด่น (กนิรีเงิน)	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครศรีธรรมราช ที่อยู่: หมู่ 3 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช: รายละเอียด: แหล่งรวบรวมความรู้และ สนับสนุนการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์และอวกาศ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ เทคโนโลยีการเกษตร
8	2553	ประเภทรายการนำเที่ยวสำหรับ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ รางวัล ดีเด่น (กนิรีเงิน)	บริษัท ขนอมพีชชิงแอนด์ทัวร์ จำกัด ที่อยู่: 40/23 หมู่ 2 ตำบลขนอม อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช รายละเอียด: ผลงาน ชื่อ “Save Dolphin Save Environment” รายการนำเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานทั้งด้าน การบริการและการนำเที่ยว มีคุณเทศก์มีความรู้ และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวสูง โดย จุดเด่นของรายการอยู่ที่การนำชมโลมาสีชมพู สักการะรูปปั้นหลวงพ่อทวด และชมแหล่งน้ำ จืดกลางทะเลบริเวณเกาะนุ้ยนอก

2.2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

คู่มือเที่ยวทั่วไทย (2536: 178-179) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตามตำนานของเมืองนครได้กล่าวถึงความเป็นมาของวัดคูบ้านคูเมืองนครแห่งนี้เอาไว้ว่า พระนามเหมชาลา และพระทนต์กุมารแห่งเมืองทนต์บุรีในอินเดียได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุข้ามมหาสมุทรอินเดียมา เนื่องจากถูกข้าศึกยกทัพมาตีหมายแย่งชิงพระบรมสารีริกธาตุ ทรงเห็นชัยภูมิบริเวณหาดทรายแห่งหนึ่งซึ่งเรียกกันว่า “หาดทรายแก้ว” เหมาะสม จึงฝังพระบรมธาตุนี้ไว้ ภายหลังเมื่อเหตุการณ์ปกติจึงได้กลับมาสร้างพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ ณ หาดทรายแห่งนี้ กระทั่งมีการตั้งชุมชนขึ้นในเวลาต่อมา และเมื่อพุทธศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ได้พาเข้ามา และเจริญรุ่งเรืองในนครศรีธรรมราช จึงได้มีการบูรณะซ่อมแซมพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นไปตามแบบสถาปัตยกรรมลังกาวงศ์ที่ปรากฏใน

ปัจจุบันตัวองค์เจดีย์เป็นทรงโอคว่ำ หรือระฆังคว่ำ สูงจากฐานถึงยอด 37 วา มีปล้องไฉน 52 ปล้อง ยอดสุดของปล้องไฉนหุ้มด้วยทองคำหนัก 800 ชั่ง มีความสูง 6 วา 1 สอก แผ่นเป็นแผ่นหนาเท่าใน ลานหุ้มไว้ และทั้งประดับประดาด้วยอัญมณีมีค่านานาชนิด ปากาของระฆังติดกับพื้นแก้วมีเจดีย์ พระบรมธาตุจำลองอยู่ทั้ง 4 มุม พระบรมธาตุเจดีย์แห่งวัดพระมหาธาตุนี้ นอกจากจะเป็นศูนย์รวม ศรัทธาของชาวเมืองนครศรีธรรมราชและพุทธศาสนิกชนทั้งมวลแล้ว ยังถือว่าเป็นปูชนียสถานที่ล้ำ ค่าของชาติอีกด้วย นอกจากพระบรมธาตุเจดีย์ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารยังมีสถานที่ที่ น่าสนใจหลายแห่ง เช่น สถานที่สำคัญในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ประกอบด้วย ธรรมศาลา นาวาธรรมนำพระพุทธภูมิ มีพระพุทธรูปพระชนบทกุมาร ปางประทานอภัย ทรงเครื่องราชาอาภรณ์ อย่างกษัตริย์ และพระพุทธรูปพระนางเหมชาลา 2 พี่น้องที่นำพระบรมธาตุเข้ามายังแดนพุทธภูมิ วิหารพระม้า หรือวิหารมหากิเณศกรรมณ์ วิหารหลักทางขึ้นห่มผ้าบูชาพระบรมธาตุ มีประติมากรรม ปูนปั้นฝีมือเยี่ยมเล่าขานการละโลกออกบวชของเจ้าชายสิทธัตถะ และบรรดาทวยเทพผู้พิทักษ์รักษา พระบรมธาตุ รวมถึงพระนารายณ์ และพระพรหมที่บานประดู และจำหลักไม้จันทน์ที่ปลายบันได วิหารทับเกษตร หรือพระระเบียงดินธาตุ บันไดธรรมทางปัญญาอันวิจิตร รอบๆ ฐานขององค์พระ เจดีย์ทำเป็นซุ้มมีหัวช้างยื่นออกมา พุทธบูชา ณ วิหารเขียน มีเครื่องพุทธบูชาต่างๆ ที่นำมาบูชาพระ บรมธาตุเจดีย์ทั้งของบรรดาเมืองสิบสองนักษัตร แสดงถึงศรัทธามหาชนต่อพุทธศาสนา ปัจจุบัน เป็นพิพิธภัณฑสถานของวัด กรมศิลปากรได้รับเป็นสาขาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประจำจังหวัด นครนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. 2540 ศรัทธาชาวนานินวิหารโพธิ์ลังกา เป็นวิหารทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ล้อมรอบพระศรีมหาโพธิ์ที่เชื่อนำหน่อมาจากลังกา เครื่องพุทธบูชาในวิหารโพธิ์ลังกา มีความ แตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งผ้ายกโบราณเมืองนคร เครื่องคานหาม และเสลี่ยงที่หาได้ยาก ปริสนาธรรมสามวิหาร ได้แก่ วิหารสามจอม ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย ปูน ปั้นสมัยอยุธยา ทรงเครื่องกษัตริย์โบราณ ทรงชฎายอดสูง เรียกว่า พระศรีธรรมโศกราช สามจอม แห่งปริสนา เพราะไม่แน่ชัดว่าเป็นองค์ใดระหว่าง พระเจ้าศรีธรรมโศกราช หรือ พระเจ้าจันทรภาณุ หรือพระเจ้าพังสาธุระ วิหารพระสังกัจจายนะ หรือวิหารพระแอด ได้รับการยกย่องจากพระบรม ศาสดาว่าเป็นผู้มีปัญญาเลิศกว่าพระภิกษุทั้งหลาย ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นพระศักดิ์สิทธิ์ บันดาลโชค ลาภ หากใครปวดเมื่อยไปนวดพระสังกัจจายนะ หรือปวดเอวปวดหลังนำไปไปค้ำยันหลังพระสังกัจ จายนะ อาการปวดก็จะหายอย่างน่าอัศจรรย์ วิหารพระปัญญา เป็นที่ประดิษฐานของพระปัญญา มี ปริสนาหลายแห่งผูกเป็นกลอนว่า เมื่อบูชาพระปัญญาให้ถอยหลังออกมา มีคนผู้หนึ่งไม่เชื่อจึงหัน หน้าออกมาทำให้เห็นไพบรจุทองคำที่ซ่อนอยู่บนเพดานเหนือประตู ปริสนาธรรมข้อนี้เคลยว่า ผู้ที่ ไม่เชื่อตามผู้อื่นชอบค้นหาความจริงด้วยตนเองจึงจะเป็นผู้มีปัญญาอย่างแท้จริงซึ่งยังมีร่องรอย ปรากฏอยู่จนปัจจุบันนี้

ภาพที่ 2.5 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

www.watthatnoi.com (สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2553) วัดธาตุน้อย (เจดีย์พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์) เลขที่ 281 หมู่ที่ 1 ตำบลหลักช้าง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช สร้างขึ้นตามความประสงค์ของพ่อท่านคล้าย (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ) บนที่ดินกว่า 46 ไร่ ของผู้ใหญ่มากับได้ถวายที่ดินผืนนี้ให้พ่อท่านคล้าย เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2483

พ่อท่านคล้าย เดิมชื่อ คล้าย สนิล เกิดวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2419 ตรงกับวันอังคาร ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 ปีชวด จ.ศ. 1238 ร.ศ. 95 ที่บ้านโลกทือ ตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นบุตรของนายอินทร์ นางเหนียว สนิล มีพี่สาว 1 คน ชื่อ นางเพ็ง ขาของพ่อท่านคล้ายนั้นเสียข้างหนึ่ง คือ ขาด้านซ้ายขาดตั้งแต่ตาคุ่มลงไปตั้งแต่สมัยเด็กๆ โคนต้นไม้ทับที่บ้านญาติของท่านที่ จังหวัดกระบี่ ขาเป็นหนองเลยต้องตัดทิ้ง โดยท่านใช้มีดปาดตาลตัดเอง ท่านเลยต้องใส่กระบอกไม้ไผ่แทนขาที่ตัดทิ้งไป ศิษย์ยานุศิษย์ และประชาชนที่เคารพนับถือ ศรัทธาพ่อท่านคล้ายได้เชื่อถือถึงความศักดิ์ของวาจา พูดอย่างไรเป็นอย่างนั้น พ่อท่านคล้ายจะพูดจากับทุกคนด้วยใบหน้ายิ้มแย้มและแจ่มใส อารมณ์เยือกเย็นอยู่ตลอดเวลา ท่านมักจะให้พรกับทุกคนว่า “ขอให้มีความสุข เป็นสุข” ผู้ที่ถูกคำนิทราลัยล้วนแต่พบกับความวิบัติ คนส่วนมากจึงหวังที่จะได้รับคำอวยพร เพราะคำเหล่านั้นเป็นการพยากรณ์ที่แม่นยำทั้งในทางดีและทางเสื่อมเสีย พ่อท่านคล้ายมรณภาพด้วยโรคหืด เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2513 รวมอายุได้ 96 ปี เมื่อบำเพ็ญกุศลครบ 100 วัน จึงได้บรรจุสรีระของท่านไว้ในโลงแก้ว ประดิษฐานอยู่ในองค์พระเจดีย์ในวัดพระธาตุน้อยจนทุกวันนี้ เจดีย์อนุสรณ์สถานพ่อท่านคล้ายนี้ได้รับอนุญาตให้สร้างตามหนังสือของอธิบดีกรมศาสนา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2520 และได้รับอนุญาตให้ตั้งวัดได้เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2520

เมื่อปี พ.ศ. 2502 พ่อท่านคล้ายได้รับกนิมนต์ไปที่ควั่นพะเยา (จังหวัดพะเยา) ในงานได้มีนายประครอง ช่วยพันธ์ ชาวควั่นพะเยาได้นำผอบ (ตลับ) ทองคำมาถวายพ่อท่านคล้าย

ภายในผอบมีพระธาตุ (พระสารีริกธาตุ) โดยนายประคองเล่าว่าได้ขึ้นไปบนคอย และพบซากปรักหักพังของเจดีย์องค์หนึ่ง เลขชุดจึงพบผอบทองคำมีพระธาตุอยู่ภายใน จึงเก็บมาไว้ที่บ้านเพื่อบูชา เกิดฝันว่าพระธาตุนี้มีเจ้าของ เมื่อพบแล้วให้นำผอบไปให้เจ้าของด้วย ลักษณะเจ้าของที่ฝันนั้น ตรงกับลักษณะของพ่อท่านคล้ายทุกประการ พ่อท่านคล้ายรับผอบแล้วก็นำเอาพระธาตุไปอย่างเดียว ส่วนผอบคืนให้นายประคองไป เมื่อพ่อท่านคล้ายได้พระธาตุแล้ว จึงมาสร้างเจดีย์ขึ้นในที่ดินแปลงนี้ โดยมีพระใบฎีกาครั้น โสภโณ อดีตเจ้าอาวาสวัดจันดี เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง พ่อท่านคล้ายได้สร้างเมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2502 ตรงกับวันอังคาร ขึ้น 9 ค่ำ ปีมะเส็ง เป็นเจดีย์สูง 35 วา ฐานสี่เหลี่ยมยาวด้านละ 75 เมตร นับปล้องได้ 43 ปล้อง

ต่อมาเจ้าแก้ว ชาวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้ทำยอดพระธาตุทำด้วยทองคำ ใช้ทองคำน้ำหนักประมาณ 450 บาท มาถวายพ่อท่านคล้าย และได้บรรจุพระธาตุสวมยอดทองคำไว้เรียบร้อย เจดีย์ไม่ทันเสร็จสมบูรณ์ พ่อท่านคล้ายก็มรณภาพไป เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2513 เวลา 23.05 น. ที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรุงเทพฯ

สถานที่นี้จึงเป็นเจดีย์อนุสรณ์สถานพ่อท่านคล้าย วัดนี้ได้รับอนุญาตให้สร้างตามหนังสือของอธิบดีกรมศาสนา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2520 และได้รับอนุญาตให้ตั้งวัดได้เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยนายบุญ โสภโณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการให้ชื่อวัดว่า วัดธาตุน้อย (รองมาจากพระธาตุเมืองนครศรีธรรมราช) ในปีเดียวกันได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา(เขตที่พระมหากษัตริย์พระราชทานให้แก่พระสงฆ์ เพื่อใช้เป็นที่ยี่สร้างอุโบสถ หรือเขตที่พระสงฆ์ใช้ประกอบพิธีสังฆกรรม) และได้รับพระบรมราชานุญาตเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2522 (ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 6 กันยายน 2522)

ต่อมาคณะสงฆ์และศิษย์ของพ่อท่านคล้ายได้อาราธนานิมนต์พระราชพุทธิรังษิสมัยเมื่อเป็นพระครูพิบูลนวกเขต เจ้าคณะอำเภอฉวาง มาเป็นเจ้าอาวาส ได้ดำเนินการบูรณะเสริมสร้าง เป็นลักษณะของวัดโดยสมบูรณ์ตามที่เห็นในปัจจุบัน

การสร้าง ได้จัดแบ่งที่ดินเป็นเขตๆ คือ

- เขตพุทธาวาส มีพระเจดีย์ อุโบสถ พระพุทธรูปไสยาสน์
- เขตธรรมาวาส และสังฆาวาส มีสถานที่ปฏิบัติธรรม และกุฏิที่อยู่พระสงฆ์
- เขตบำเพ็ญประโยชน์ มีโรงเรียนพึ่งตนเอง
- เขตสาธารณะประโยชน์ มีห้องให้เช่าอาศัย 10 ห้อง

คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดวัดนี้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อนมัสการพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์, พระเจดีย์, พระพุทธรูปไสยาสน์, รอยพระพุทธรบาท, พระกัจจายนะ และพระโพธิสัตว์กวนอิม เป็นต้น

ภาพที่ 2.6 วัดธาตุน้อย (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2554)

www.prapayneethai.com (สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2554) โบราณสถานวัดโมคลานเป็นแนวหินตั้ง จัดอยู่ในวัฒนธรรมหินใหญ่ และห่างออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นทุ่งน้ำเค็มชาวบ้านได้ขุดพบเงินเหรียญแบบพูนัน จึงสันนิษฐานว่า บ้านโมคลานอาจเป็นชุมชนเมืองที่สำคัญแห่งหนึ่งมาตั้งแต่สมัยโบราณ แสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกายต่อมาอิทธิพลของพุทธศาสนาได้เข้ามาแพร่หลายในบ้านโมคลาน เพราะพบหลักฐานโบราณวัตถุทางพุทธศาสนาด้วยเช่นกัน ประชากรส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิมร้อยละ 70 เป็นชาวไทยพุทธร้อยละ 30 เป็นชุมชนใหญ่ที่มีอาชีพทำนา ทำสวนมะพร้าว ยางพารา และสวนผลไม้บนสันทราย หลักฐานที่พบได้แก่ หลักหิน ซากเจดีย์ ซากเทวสถาน โยนีโทरणะ ศิวลึงค์ พระพุทธรูปปูนปั้น สระน้ำโบราณ โบราณสถานดังกล่าวกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานของชาติ และสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

ภาพที่ 2.7 โบราณสถานวัดโมคลาน (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว หมายความว่า การเดินทางเพื่อนันทนาการหรือการได้รับการส่งเสริมในการท่องเที่ยว (Kye-Sung (Kaye) Chon, Raymond T. Sparrowe, 2000: 328)

การท่องเที่ยว หมายความว่า ธุรกิจที่จัดหาที่พัก และการบริการต่างๆ สำหรับนักท่องเที่ยว (A P Covie., Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English 1989: 1356)

การท่องเที่ยว หมายความว่า การเดินทางออกจากที่พักอาศัยเพื่อการพักผ่อนโดยใช้เวลาไม่น้อยกว่า 1 คืน เพื่อเยี่ยมเยือนเพื่อน ญาติ การประชุม หรือจุดประสงค์อื่นแต่ไม่ใช่เพื่อการศึกษา หรือ การทำงานถาวร (Philip Kotler, John Bowen, James Maken, 2006: 919)

การท่องเที่ยว หมายความว่า การเดินทางจากที่พักอาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว เดินทางด้วยความสมัครใจไม่ใช่การถูกบังคับ เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เดินทางเพื่อการศึกษา ประกอบอาชีพ หรือ หารายได้ (www.unwto.org, สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553)

การท่องเที่ยว หมายความว่า การเดินทางที่มีลักษณะเป็นการชั่วคราว และเป็นไปตามความพอใจของผู้เดินทาง อีกทั้งต้องมีค่าใช้จ่ายในการนั้น (ดุษฎี ชุมสาย และณิพนัน พรหมโยธี 2527: 15)

การท่องเที่ยว หมายความว่า การเดินทางที่ไม่ใช่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานอย่างที่คนส่วนมากเข้าใจกันเท่านั้น การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อหาความรู้ก็เป็น การท่องเที่ยวทั้งสิ้น (เสรี วังสไพจิตร, 2530: 2)

การท่องเที่ยว หมายความว่า การเดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง และมีการทำกิจกรรมเมื่อไปถึงจุดหมายปลายทาง โดยไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน (Marc Mancini, 2005: 3)

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวคือ การเดินทางของแต่ละคน โดยเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ประชุมสัมมนา ศึกษาหาความรู้ ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือ หารายได้ และใช้เวลาในการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 1 คืน

2.3.2 ความหมายของนักท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (www.unwto.org, สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553) ได้กำหนดความหมายของนักท่องเที่ยว ดังนี้

นักท่องเที่ยวนานาชาติ (Inbound Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปพักในประเทศอื่นที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่ของตนในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 คืน แต่ไม่เกิน 1 ปี ด้วยวัตถุประสงค์

ต่างๆ ที่ไม่ใช่เป็นการหารายได้ หรือประกอบอาชีพ และบุคคลใดที่เดินทางลักษณะดังกล่าว แต่พำนักในสถานที่นั้นน้อยกว่า 1 คืน เรียกว่า นักทัศนจร (International Excursionists)

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่พำนักอยู่ในประเทศหนึ่ง และจะเป็นคนในชาติหรือไม่ก็ตามเดินทางไปสถานที่อื่นภายในประเทศนั้น นอกเหนือจากการเป็นอยู่ปกติของเขาในช่วงระยะเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง หรือ 1 คืนโดยมีวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมที่เป็นการหารายได้จากสถานที่นั้นโดยมีแรงจูงใจในการเดินทางด้วยเหตุผลคือ การเดินทางที่ใช้เวลาในวันหยุดเพื่อการพักผ่อน และการเดินทางเพื่อธุรกิจซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน หรือ องค์กร

Kye-Sung (Kaye) Chon, Raymond T. Sparrowe (2000: 83-84) (อ้างถึงใน Stanley Plog) สรุปประเภทของนักท่องเที่ยวเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

Allocentric หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ชอบไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวแปลกใหม่ไม่ชอบไปในแหล่งท่องเที่ยวที่เคยไปมาแล้ว สนุกสนานกับการผจญภัย และกิจกรรมต่างๆ โดยมีได้คาดหวังไว้ล่วงหน้า สัมผัสประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้น เรียนรู้วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และสัมผัสชีวิตของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

Psychocentric หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ชอบไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวซ้ำๆ ที่เคยไปมาแล้ว เคยชิน และคุ้นเคยกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ชอบความสะดวกสบาย และความปลอดภัย ไม่ชอบการผจญภัย

Midcentrics หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เป็นแบบ Psychocentric และ Allocentric ผสมกัน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวแบบ Psychocentric

สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวมีหลายประเภท การที่จะเจาะจงได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวคือต้องไปเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 1 คืน แต่ไม่เกิน 1 ปี ซึ่งมีทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวไทย อาจเที่ยวเป็นกลุ่ม เป็นคณะ เที่ยวคนเดียว หรือเที่ยวกับครอบครัว มีรูปแบบการท่องเที่ยวแตกต่างกัน เช่น ชอบไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวซ้ำๆ หรือไปเที่ยวในที่แปลกใหม่ซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่เคยไป ใช้บริการบริษัทท่องเที่ยวจัดเส้นทางเดินทาง จองที่พัก จองยานพาหนะ หรือ เดินทางมาท่องเที่ยวเองโดยไม่ใช้บริการบริษัทท่องเที่ยว

2.3.3 เหตุผลในการท่องเที่ยว

Rocco M. Angelo, Andrew N. Valdimir (2001: 83-84) สรุปว่า ธุรกิจการท่องเที่ยวเกิดขึ้นด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ เหตุผลทางธุรกิจ เหตุผลทางสุขภาพ เหตุผลทางสังคม และเหตุผลทางวัฒนธรรม แต่โดยรวมแล้วเหตุผลหลักของการเดินทางท่องเที่ยว คือ การแสวงหาข้อมูล และความรู้ และได้แบ่งเหตุผลของการท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1) เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ กิจกรรมด้านกีฬา ความบันเทิง กิจกรรมชายหาด การเล่นสกี การผจญภัย เช่น การล่องแพ แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ทะเลแคริบเบียน สวนสนุกดิสนีย์แลนด์

2) เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ได้แก่ การเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศิลปะ และศาสนา แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม เช่น กำแพงเมืองจีน โบสถ์วาติกัน

3) เพื่อธุรกิจ ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม สัมมนา ซึ่งอาจจะมีการพักผ่อนหย่อนใจด้วย เช่น การจัดการประชุมสัมมนาบนเรือสำราญ หรือในรีสอร์ท

4) เพื่อเยี่ยมเยือนเพื่อน และญาติ

5) เพื่อสุขภาพ ได้แก่ ทวีรสุขภาพที่โรงพยาบาล หรือการทำสปา

Marc Mancini (2005: 3) สรุปว่า นอกจากนี้ ได้มีการแบ่งเหตุผลของการท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (Leisure Travel) คือ การท่องเที่ยวเพื่อสร้างความสนุกสนาน และความบันเทิง

2) การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Corporate Travel) คือ การเดินทางจากบ้านเพื่อการทำงาน เช่น การประชุม การดำเนินธุรกิจ

สรุปได้ว่า เหตุผลในการท่องเที่ยวข้างต้น มี 3 มิติหลักๆ ได้แก่ มิติที่ 1) เพื่อสุขภาพที่แข็งแรง และความบันเทิงของตนเอง มิติที่ 2) เพื่อเหตุผลทางธุรกิจ และมิติที่ 3) เพื่อการเข้าสังคม เช่น การเยี่ยมเยือนเพื่อนฝูง และญาติพี่น้อง

2.3.4 ทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

Kye-Sung (Kaye) Chon, Raymond T. Sparrowe (2000: 81-82, 85) สรุปว่า ทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวมาจากแรงจูงใจภายนอก และภายในร่างกายของมนุษย์มีผลต่ออุตสาหกรรมบริการ แรงจูงใจพื้นฐาน คือ ความต้องการทางร่างกาย เช่น ความกระหายหิว ความรัก ความกลัว ความปลอดภัย ความสะดวกสบาย และการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด แรงจูงใจขั้นที่สอง คือ ต้องการเรียนรู้เพื่อประสบความสำเร็จ ต้องการอำนาจ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีความต้องการที่แตกต่างกันแรงจูงใจของมนุษย์มีทั้งแรงขับ และแรงดึง แรงขับ คือ ความต้องการการท่องเที่ยว ส่วนแรงดึง คือ การเลือกเส้นทางการเดินทาง

ภาพที่ 2.8 ทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

จากภาพข้างต้นได้แบ่งเป็นด้านบน และด้านล่าง ซึ่งสัมพันธ์กันออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ด้านบน Physiological คือ ความต้องการทางร่างกายของนักท่องเที่ยวซึ่งต้องการพักผ่อน และผ่อนคลาย จึงไปเที่ยวในสถานที่ที่ต้องการพักผ่อน หรือ ผ่อนคลาย เช่น ทำสปา ซึ่งตรงกับส่วนที่ 1 ด้านล่าง Spa, Rest and Relaxation

ส่วนที่ 2 ด้านบน Safety คือ ความต้องการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จึงไปพักผ่อนในระยะเวลาสั้นๆ และไปเที่ยวสถานที่ใกล้ๆ บ้าน จะไม่ไปในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งอยู่ไกล เพราะไม่เคยชิน และไม่เคยไปอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ซึ่งตรงกับส่วนที่ 2 ด้านล่าง Minivacation to Nearby Site

ส่วนที่ 3 ด้านบน Social คือ ความต้องการการยอมรับในสังคม จึงกลับไปเที่ยวบ้านเกิด หรือ ภูมิถิ่นนาเดิม เพื่อจะได้เล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้เพื่อน หรือญาติฟัง ซึ่งจะตรงกับส่วนที่ 3 ด้านล่าง Ancestral Lands

ส่วนที่ 4 ด้านบน Esteem คือ ความต้องการได้รับการยกย่อง นักท่องเที่ยวที่เดินทางบ่อยแล้วจะไปเที่ยวในที่แปลกใหม่ที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยไป เมื่อไปแล้วก็จะได้รับการยกย่องจากคนทั่วไปซึ่งจะตรงกับส่วนที่ 4 ด้านล่าง Exotic Locales

ส่วนที่ 5 ด้านบน Self Actualization คือ ความต้องการขั้นสูงสุด คือ ความต้องการประสบผลสำเร็จในชีวิต ซึ่งมีโอกาสได้เที่ยวรอบโลกสะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพทางการเงินที่มั่นคง และมั่งคั่ง อันเป็นผลมาจากความสำเร็จทางด้านการงาน ซึ่งตรงกับส่วนที่ 5 ด้านล่าง Trip around the World

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีแรงขับ และแรงดัน ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการท่องเที่ยวใกล้เคียงกับแนวความคิดลำดับขั้นของอับราฮัม แฮร์โรลด์ มาสโลว์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้น คือ 1) ความต้องการทางร่างกาย เช่น ที่พักอาศัย, เสื้อผ้า, อาหาร และยารักษาโรค 2) ความต้องการความปลอดภัย เช่น ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากภัยอันตรายต่างๆ 3) ความต้องการด้านสังคม เช่น ได้รับความเคารพนับถือ เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม 4) ความต้องการได้รับยกย่อง เช่น มีสถานภาพที่ดี และมีชื่อเสียงในสังคม และได้รับการยกย่องจากคนในสังคม 5) ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น ประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ซึ่งแต่ละคนจะมีระดับความต้องการไม่เท่ากัน มีความสามารถในการทำทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง

นักวิชาการท่องเที่ยวบางคนอ้างอิงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์เพื่อวัดแรงจูงใจ บุคคลที่กลับไปเที่ยวภูมิลำเนาเดิม หรือ บ้านเกิด เพื่อความต้องการทางสังคม เมื่อเดินทางกลับมาถึงที่พักอาศัยแล้วก็จะเล่าเรื่องราวสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าตื่นตาตื่นใจในภูมิลำเนาเดิม หรือ บ้านเกิดให้เพื่อนบ้าน และผู้ร่วมงานฟัง เพื่อต้องการการยกย่อง และความชื่นชม นักเดินทางมีความพึงพอใจจากการประสบความสำเร็จในชีวิตโดยการท่องเที่ยวรอบโลก หรือ ความฝันที่คาดหวังไว้เป็นความจริง นักธุรกิจที่เดินทางไปต่างประเทศต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตจากการประชุม การสัมมนา และการนำเสนอผลงาน มนุษย์ต้องการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน และผ่อนคลาย เมื่อกลับมาถึงบ้านแล้วจะมีความสุข สดชื่น และมีสุขภาพดี

สรุปได้ว่า ทฤษฎีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวสัมพันธ์กับความต้องการในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องมีแรงจูงใจต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นก่อน ซึ่งอาจได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ หรือ ได้รับการบอกเล่าจากคนรู้จัก แล้วจะเกิดการเดินทางท่องเที่ยวตามมา

2.3.5 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2545: 28-29) สรุปความสำคัญของการท่องเที่ยวดังนี้

- 1) การท่องเที่ยวสร้างความรู้ ความเข้าใจอันดีระหว่างคนในท้องถิ่น และคนอีกท้องถิ่นหนึ่ง แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน เป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีระหว่างคนในชาติ
- 2) การท่องเที่ยวช่วยพัฒนาความเจริญของสังคมในท้องถิ่น

3) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในสังคม หากเมืองใดมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากขึ้น เมืองนั้นจะเกิดเสรีภาพ และเป็นเอกภาพของคนในท้องถิ่นด้วย

4) การท่องเที่ยวช่วยลดช่องว่าง และสร้างความเจริญให้แก่สังคม เสริมสร้างมาตรฐานสวัสดิการสังคมโดยกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และอำนวยความสะดวกให้แก่คนในท้องถิ่น

5) การท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างสุขภาพ และจิตใจที่ดีด้วยประสบการณ์ที่ได้รับ ได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้รับความรู้ และความเพลิดเพลิน

6) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เผยแพร่วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างท้องถิ่น

7) การท่องเที่ยวช่วยส่งเสริม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

8) การท่องเที่ยวช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้สึกรัก ภาคภูมิใจในความเป็นเจ้าของในมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า

9) การท่องเที่ยวช่วยบำรุงรักษา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

10) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ให้สวยงาม สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญ และส่งผลดีต่อประเทศชาติด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แต่ส่งผลลบได้เช่นกัน เช่น ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ปัญหาทางสังคม วัฒนธรรมถูกทำลาย ในปัจจุบันจึงมีการณรงค์ สร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยว และชุมชน

2.3.6 ความเชื่อ และความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

Chris Cooper, John Fletcher, David Gilbert, Stephen Wanhill and Rebecca Shepherd(1998: 2) สรุปว่า ความเชื่อ และความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยวดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.6 ความเชื่อ และความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความเชื่อเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	ความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
1. การท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ	1. การท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
2. การท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางระหว่างประเทศโดยเครื่องบิน	2. การท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางระหว่างประเทศโดยทางราบ เช่น รถยนต์

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ความเชื่อเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	ความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนหย่อนใจเท่านั้น	3. การท่องเที่ยวมีจุดประสงค์หลายประการ เช่น ธุรกิจ การประชุม สัมมนา และการศึกษา
4. บุคลากรส่วนมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะได้เดินทางท่องเที่ยวและมีโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	4. บุคลากรส่วนมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ค่อยได้เดินทางท่องเที่ยว ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทเท่านั้น

สรุปได้ว่า ความเชื่อ และความเป็นจริงเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไม่สอดคล้องกัน

2.3.7 วิวัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย

วรรณ วลัยวานิช (2546: 13-14) สรุปว่า รากฐานการท่องเที่ยวของประเทศไทยในยุคใหม่เริ่มขึ้นหลังจากลงนามในสนธิสัญญาบาวริง ในปี พ.ศ. 2398 แต่เดิมการท่องเที่ยวของไทยเป็นกิจกรรมของผู้มีฐานะร่ำรวย หรือคนในวงสังคมชั้นสูงเท่านั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยที่สนพระทัยการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศไทย ทำให้ชาติตะวันตกเริ่มรู้จักสยามประเทศมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีความสนพระทัยในการเสด็จพระราชดำเนินไปตามจังหวัดต่างๆ ทำให้ทราบถึงความเป็นอยู่ของราษฎร

เมื่อ ปี พ.ศ. 2502 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (อ.ส.ท.) โดยมีพลโทเฉลิมชัย จารุวัตร (ขณะนั้นยศพันเอก) เป็นผู้อำนวยการคนแรกระหว่างปี พ.ศ. 2503-2519 และในต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ได้เปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเปลี่ยนไปตามยุคสมัย จากการเดินทางเพื่อแสวงหาแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และสถานที่ปลอดภัยจากสัตว์ร้าย และศัตรู มาเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น อยากพักผ่อนเปลี่ยนบรรยากาศจากการใช้ชีวิตประจำวัน ที่จำเจในสังคมเมือง และการผจญภัยเพื่อเพื่อประสบการณ์ให้กับชีวิต ประกอบกับความสะดวกสบายในการเดินทาง และความรวดเร็ว และการรองรับของยานพาหนะก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การท่องเที่ยวแบ่งออกเป็นหลายรูปแบบ แต่เดิมต้องการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาอาหาร และสถานที่ปลอดภัย ต่อมาเป็น

การท่องเที่ยวเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางสังคม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวก็เป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวมากขึ้น

2.3.8 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2535: 233-238) สรุปว่า องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วย

- 1) การคมนาคม ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ
- 2) ที่พักแรมประเภทต่างๆ เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ หอพัก ที่ตั้งแคมป์ ที่พักในวัด บ้านพัก เรือนแพ
- 3) ร้านอาหาร และภัตตาคาร
- 4) บริการนำเที่ยว และมีคฤเทศก์ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยว
- 5) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประเภทประวัติศาสตร์ ประเภทศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และกิจกรรม
- 6) ร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง
- 7) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
- 8) การอำนวยความสะดวกในการเข้า-ออกเมือง
- 9) การจัดบริการอื่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยว
- 10) การโฆษณาประชาสัมพันธ์

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ทุกภาคส่วน ต้องนำศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวมาใช้อย่างชาญฉลาด ต้องมีการอนุรักษ์ และให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และต้องมีการวางแผนตั้งแต่นโยบาย ปฏิบัติ และประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.4 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.4.1 ความหมายของคำว่า “พึงพอใจ” มีดังต่อไปนี้

พจนานุกรม ฉบับบัณฑิตยสถาน (2542: 793) ความพึงพอใจ หมายความว่า ความรัก ความชอบ ความสนใจ

Morse (1995: 27) ความพึงพอใจ หมายความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของบุคคลให้น้อยลง ถ้ามีความเครียดจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำกิจกรรมต่างๆ

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542: 278) ความพึงพอใจ หมายความว่า ผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบ หรือไม่ชอบต่อสภาพต่างๆ เป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและสำเร็จจนเกิดเป็นความภาคภูมิใจ และได้รับผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ที่หวังไว้

Vroom (1964: 328) ความพึงพอใจ หมายความว่า ทัศนคติ และความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะ 2 คำนี้ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบ จะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พอใจในสิ่งนั้นๆ

สมวงศ์ พงศ์สถาพร (2547: 59) ความพึงพอใจ หมายความว่า การประเมินสินค้า หรือบริการนั้นๆ ว่าได้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าตามที่ได้คาดหวังไว้หรือไม่ ถ้าได้ตามที่ตั้งความหวังไว้ลูกค้าจะมีความพึงพอใจมาก ถ้าไม่ได้ตามที่คาดหวังไว้ลูกค้าจะไม่พึงพอใจ

Kandampully and Others. (อ้างถึงใน Pizam A. Neumann, Y. and Reichel, A., 2001: 12) ความพึงพอใจ หมายความว่า ผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการ และประสบการณ์หลังจากใช้บริการนั้นแล้ว

ปราโมทย์ สุภปัญญา และวิพญา ทองรอด (อ้างถึงใน Andreassen, T.W., 2546: 35) ความพึงพอใจ หมายความว่า เป็นการประเมินเชิงอัตวิสัยของลูกค้าจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการบริโภคสินค้า หรือการบริการโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของลูกค้า และลักษณะเชิงภาวะวิสัยด้านต่างๆ ของสินค้า หรือการบริการเป็นสำคัญ

Reid and Bojanic (1995: 62) ความพึงพอใจ หมายความว่า สภาวะที่ลูกค้าได้รับการตอบสนองความต้องการ หรือเหนือความคาดหวัง

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลจะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองในระดับที่คาดหวังไว้ หรือเกินความคาดหวัง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหากความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองที่คาดหวังไว้

2.4.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545: 21-22) สรุปว่า การบริการจะประสบความสำเร็จได้ต้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่ได้จากผู้ให้บริการดังนี้

ความสำคัญต่อผู้ให้บริการ

- คุณลักษณะของการบริการขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- การประเมินคุณภาพของการบริการขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- คุณภาพ และความสำเร็จของการบริการขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ความสำคัญต่อผู้รับบริการ

- ความพึงพอใจของผู้รับบริการช่วยพัฒนาคุณภาพและงานบริการ
- ความพึงพอใจของผู้รับบริการช่วยผลักดันคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
- ความพึงพอใจของผู้รับบริการมีผลต่อความรู้สึกที่ดีในการดูแลสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ อากาศ พืชพันธุ์ไม้ ฯลฯ
- ความพึงพอใจของผู้รับบริการมีผลต่อการบริการเพื่อการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร การคมนาคมขนส่ง เช่น รถ เรือ รถไฟ สายการบิน และบริษัทท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจจะประสบผลสำเร็จได้ เนื่องจากผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในการบริการที่มีคุณภาพซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพขององค์กร

2.5 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.5.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2548: 22) สรุปว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่เป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคแต่ละสมัย นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา มุมมองความคิดความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่สืบทอดมาจนถึงคนรุ่นปัจจุบัน นอกจากนี้ได้สรุปรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังนี้

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย

- การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชม และเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์ และโบราณคดีท้องถิ่น มีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าสภาพแวดล้อม

- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นจัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นตาตื่นใจในสุริยศิลป์ เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ ความเข้าใจค่าสภาพสังคม และวัฒนธรรม

- การท่องเที่ยวเชิงวิถีชนบท (Rural Tourism/Village Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ เพื่อความเพลิดเพลิน และได้รับความรู้บนพื้นฐานของความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ชมแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และชนบทธรรมเนียมประเพณี ชมงานประเพณีต่าง ชื่นชมในสุนทรียศาสตร์ ศึกษาความเชื่อ การท่องเที่ยวเชิงวิถีชนบทชมวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ การท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบต้องมีความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกในการรักษามรดกทางวัฒนธรรม

2.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับวัฒนธรรม

รติกา อังกูร และคณะ (2547: 1) สรุปว่า การท่องเที่ยวทางในประเทศไทยนั้นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วัด โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุ ความวิจิตรสวยงามของจิตรกรรมฝาผนัง งานประเพณี กิจกรรม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในชุมชน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด และเผยแพร่เอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ตลอดจนภูมิหลังของชาติไทยได้เป็นอย่างดี ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับวัฒนธรรม ประกอบด้วย

- วัฒนธรรมเจ้าบ้าน (Host Culture) เจ้าบ้านถูกกำหนดบทบาทให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก และให้บริการต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนนหนทางที่จะเข้าไปสู่แหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภคซึ่งเจ้าบ้านต้องดูแลรักษา จัดหา จัดเตรียมให้

- วัฒนธรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Culture) นักท่องเที่ยวมีวัฒนธรรมของตนเอง และต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

- วัฒนธรรมที่ถูกดัดแปลง (Residual Culture) การที่ไม่สามารถรับวัฒนธรรมใหม่ได้ทั้งหมดอาจกลายเป็นวัฒนธรรมที่ถูกดัดแปลง เป็นการเตือนว่า นักท่องเที่ยวได้รุกรานเข้ามาในชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด เช่น ในสังคมของนักท่องเที่ยวห้ามไม่ให้ดื่มสุราเนื่องจากผิดจารีตประเพณี แต่เมื่อนักท่องเที่ยวไม่ได้อยู่ในสังคมของตนเองแล้วกลับทำพฤติกรรมนั้น

- บริษัทท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน (Transitional Company) บริษัทท่องเที่ยวได้นำนักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว ได้เกิดการสร้างวัฒนธรรมที่แตกต่างกันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมเจ้าบ้าน ดังนั้นสังคมเจ้าบ้านย่อมมีสิทธิ์ที่จะสกัด หรือ ควบคุมสิ่งเหล่านี้ได้ โดยเข้ามามีบทบาทให้บริษัทท่องเที่ยวออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อใช้ในแหล่งท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวสัมพันธ์กับวัฒนธรรม เพราะชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวต้องเป็นผู้ให้ความสะดวก และการบริการแก่นักท่องเที่ยวในทุกด้าน เช่น อุปโภค สาธารณูปโภค แต่ต้องมีการประสานกับบริษัทท่องเที่ยวที่ได้นำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว มีการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เพื่อไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม และวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว

2.5.3 การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รติกา อังกร และคณะ (2547: 1) สรุปว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ สถานที่ทางวัฒนธรรม พระราชวัง และวัด จะเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ขณะเดียวกันมนุษย์ก็ยังมีส่วนช่วยทำลายให้เร็วขึ้นด้วย ด้วยเหตุนี้จึงต้องอนุรักษ์สถานที่เหล่านั้นให้คงสภาพเดิมไว้ให้นานที่สุด ดังนี้

- ออกกฎหมายควบคุมโบราณสถาน โบราณวัตถุต่างๆ และกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย
- จัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา ตลอดจนส่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านโบราณคดีไปดูแล บูรณะ ซ่อมแซม ปฏิสังขรณ์ ให้คงอยู่ในสภาพเดิม
- จัดหาเงินงบประมาณ หรือเงินทุนในการบูรณะซ่อมแซม เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก บางครั้งต้องขอเงินสนับสนุนจากต่างประเทศ เช่น องค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
- จัดหาสถานที่เพื่อเก็บรักษาโบราณวัตถุ และสิ่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมให้อยู่ในที่ปลอดภัย มิให้ถูกทำลาย หรือ โจรกรรม การนำสิ่งเหล่านี้มารวมกันไว้ยังสถานที่ใดที่หนึ่ง สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมได้อีกด้วย
- ให้การศึกษา และประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว และผู้สนใจ ในเรื่องของการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ และมีจิตสำนึกในคุณค่า และ ห่วงแห่งทรัพยากรทางวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต้องให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน เช่น ออกกฎหมาย ข้อบังคับ ลงโทษผู้กระทำความผิด ดูแลรักษา บูรณะ ซ่อมแซมให้คงอยู่ในสภาพเดิม ให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวให้มีจิตสำนึก

2.6 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.6.1 แนวคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

McKercher and du Cros (2002: 110-114) สรุปว่า แนวคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำได้ดังต่อไปนี้

- สร้างแหล่งที่มีจุดเด่นหลัก และแหล่งที่มีจุดเด่นรองในพื้นที่บริเวณเดียวกัน ซึ่งบางแหล่งทำได้ง่าย บางแหล่งทำได้ยากเพราะไม่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นเลย พื้นฐานการสร้างแหล่งมีพื้นฐานหลักโดยการนำทรัพยากรการท่องเที่ยวเดิมอันเก่าแก่มาอนุรักษ์ฟื้นฟู เช่น เมืองร้าง เมืองร้าง และสร้างแหล่งใหม่ทั้งหมด เช่น บริเวณเมืองเก่าแก่ที่เคยล่มสลาย ริมฝั่งแม่น้ำเซนต์ลอเรนซ์ เมืองออนตาริโอ ประเทศแคนาดา หรือ เซอร์เวอร์รินจ์ ฮิลล์ หมู่บ้านเมืองทองยุคเก่า เมืองบัลลารัต ประเทศออสเตรเลีย แหล่งที่อยู่ห่างไกลภาคเอกชนไม่ค่อยสนับสนุนเงินลงทุน จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร หากแหล่งนั้นได้รับการสนับสนุนแล้ว ภาคเอกชนอาจสนับสนุนเงินลงทุนภายหลังโดยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ

- สร้างแหล่งท่องเที่ยวให้กระจุกตัวอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ซึ่งคุ้มค่าแก่การลงทุนทำให้เกิดเสน่ห์ในการท่องเที่ยว รวมทั้งมีการจัด Package Tour บริการจัดตัวเครื่องบิน ที่พัก อาหาร และแหล่งท่องเที่ยวในจุดเดียว นักท่องเที่ยวจะได้ไม่ต้องไปติดต่อบริการหลายครั้ง

- สร้างให้เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย โรงแรม โรงละคร สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงชาติพันธุ์ พิพิธภัณฑสถาน ฯลฯ ให้อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ใช้เวลาในการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า ผู้ประกอบการก็มีโอกาสขยายผลกำไรจากธุรกิจนั้นได้ แต่ก็ยังมีอุปสรรคในบางด้านนั่นคือ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอาจไม่โดดเด่น และอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวอาจสูญเสียไปบ้าง

- การสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ทำให้ประหยัดต้นทุน และอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว เช่น การจัดเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมร่วมกันเพื่อเที่ยวชมชุมชนศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติในเมือง และชานเมือง พิพิธภัณฑสถาน หอศิลป์ และชาติพันธุ์ วิทยาศาสตร์ ดึกดำบรรพ์ และช้อปปิ้งในเมืองลอสแอนเจลิส ซานฟรานซิสโก และซานดิเอโก ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งมีให้เลือกถึง 13 รายการท่องเที่ยว

- การจัดกิจกรรม และเทศกาลการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม และเทศกาลการท่องเที่ยวให้อยู่ในกรอบเวลาทำให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เช่น เทศกาลดนตรีแจ๊ส ในประเทศสหรัฐอเมริกา

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมควรสร้างแหล่งที่มีจุดเด่นหลัก และแหล่งที่มีจุดเด่นรองในพื้นที่บริเวณเดียวกัน แหล่งที่ไม่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นจะยากต่อการสร้าง มีพื้นฐานโดยการนำทรัพยากรการท่องเที่ยวเดิมอันเก่าแก่มาอนุรักษ์ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทั้งหมด ภาคเอกชนอาจไม่สนับสนุนเงินทุนจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร ภายหลังภาคเอกชนอาจสนับสนุนเงินทุนโดยการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ การจัด Package Tour การสร้างเมืองใหม่แห่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมและเทศกาลการท่องเที่ยว ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกและพึงพอใจ

2.6.2 หลักการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เสรี วังสไพจิตร (2534: 172) สรุปว่า ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประมาณ 370 แห่ง เป็นทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีคุณค่ายิ่ง และต้องอนุรักษ์ไว้ การที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ 1) สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังจะได้รับ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย 2) สิ่งที่เกิดขึ้นชุมชนคาดหวัง เช่น มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และ 3) สิ่งที่ได้รับผิดชอบ และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวคาดหวัง เช่น ใช้งบประมาณน้อย ช่วยอนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้พอเพียงและเหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยว และบริเวณใกล้เคียง เช่น ร้านจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง สถานที่พักผ่อน ป้ายสื่อความหมาย การรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว และดูแลความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า หลักการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องคำนึงถึง สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง สิ่งชุมชนคาดหวัง และสิ่งที่ผู้รับผิดชอบ และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวคาดหวัง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก

2.6.3 ปัญหาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เสรี วังสไพจิตร (2534: 172) องค์กรภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบางแห่งมีการดัดแปลงไปเป็นเชิงพาณิชย์มากขึ้น ทำให้เอกลักษณ์สูญหายไป ปัญหา ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีดังต่อไปนี้

- ปัญหาด้านกายภาพ เช่น การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ปัญหาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และปัญหามลพิษ

- ปัญหาด้านสังคม เช่น ปัญหาโสเภณี หรือ การขายบริการทางเพศ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่เสมอภาคระหว่างชุมชน ปัญหาการแอบอ้างหลอกลวง การเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ปัญหาชุมชนแออัดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาการเปลี่ยนแปลงค่านิยม และแบบแผนชีวิตของคนในชุมชน ขบวนการแรงงานต่างชาติเข้ามาแย่งอาชีพคนไทย และฝ่าฝืนกฎหมาย

- ปัญหาวัฒนธรรม หรือ งานประเพณี เช่น ปัญหาการดัดแปลงรูปแบบศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อเอานักท่องเที่ยว ปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล กลุ่มบุคคล หรือ ผู้นำท้องถิ่นที่ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอซึ่งขาดความลึกซึ้งทางวิชาการ รูปแบบการนำเสนอขาดการควบคุมให้อยู่ในกรอบจริยธรรมอันดีงาม ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวฉวยโอกาส หาประโยชน์ส่วนตัว และปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์

สรุปได้ว่า ปัญหาในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐน้อยมาก ปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาด้านกายภาพ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านวัฒนธรรม เป็นปัญหาที่ยากแก่การแก้ไขหากไม่ร่วมมือกัน

2.6.4 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว

เสรี วังสไพจิตร (2534: 172) ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องพิจารณาขีดความสามารถ หรือความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว อาจแบ่งหลักเกณฑ์การพิจารณาออกเป็น 2 ประเด็น คือ

- ความพร้อมด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ระบบเครือข่ายคมนาคมในพื้นที่ และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง และระบบขนส่งประเภทต่างๆ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสภาพถนน การเข้าถึง ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ร้านค้า สุขาที่จอดรถ ระบบรักษาความปลอดภัย ช่วยในการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

- คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว คือสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น เป็นสิ่งสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวต้องพิจารณาถึงความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวต้องโดดเด่น และมีอัตลักษณ์

2.7 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

2.7.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก

Robbins & Coulter (2002: 199-205) สรุปว่า ขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิเคราะห์จะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยรวมต่างๆ ไป และสภาพแวดล้อมเฉพาะของธุรกิจนั้นๆ

- การระบุโอกาส และอุปสรรค หลังจากวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ผู้บริหารจัดการต้องประเมินโอกาส และอุปสรรคของสภาพแวดล้อมภายใน โอกาส หมายถึง แนวโน้มเชิงบวกของสภาพแวดล้อมภายนอก อุปสรรค หมายถึง แนวโน้มเชิงลบของสภาพแวดล้อมภายนอก สิ่งที่เป็นโอกาสสำหรับองค์กรหนึ่ง อาจเป็นอุปสรรคของอีกองค์กรหนึ่งที่อยู่ ในอุตสาหกรรมเดียวกันอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการจัดทรัพยากร และความสามารถของบุคลากรในองค์กรที่แตกต่างกัน

- การวิเคราะห์ทรัพยากร และประเมินสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในว่ามีศักยภาพในการแข่งขันหลักอะไรบ้างที่จะได้เปรียบจากคู่แข่ง เพื่อวิเคราะห์ว่า อะไรคือจุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์กร

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกเป็นสิ่งสำคัญ ต้องดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยพิจารณาจากทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการในการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการท่องเที่ยว และพิจารณาจากจุดอ่อน และจุดแข็ง เพื่อสร้างโอกาส และแก้ไขอุปสรรค ให้ได้เปรียบคู่แข่ง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร

2.7.2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

วีราภรณ์ วิวัฒน์ (2549: 163-166) สรุปว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีดังต่อไปนี้

- จุดแข็งของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ สามารถเป็นแหล่งผลิตอาหารทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ รองลงมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญทางภาคใต้

- จุดอ่อนของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ขาดการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ เพื่อจัดความยากจนของประชาชนในจังหวัด รองลงมาเป็นเรื่องของการมีทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมขาดการอนุรักษ์ฟื้นฟู

- โอกาสของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีโอกาสในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว เนื่องจากมีแรงหนุนจากภาครัฐ

- อุปสรรคของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการกีดกันทางการค้าทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีจุดแข็งในด้านการเป็นแหล่งผลิตอาหารทางการเกษตรที่สำคัญทางภาคใต้ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ทางภาคใต้ มีจุดอ่อนคือไม่มีการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อจัดความยากจนของคนในชุมชน และมีทรัพยากรที่เสื่อมโทรมขาดการอนุรักษ์ แต่ก็ยังมีโอกาสในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพราะภาครัฐยังให้การสนับสนุน และยังมีอุปสรรคในด้านการถูกกีดกันทางการค้า และเกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม

2.8 งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รติกา อังกูร และคณะ (2544: 53) ได้ศึกษาเรื่อง “ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรม” พบว่า ด้านลักษณะกายภาพของวัด ส่วนใหญ่มีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี มีภูมิทัศน์สวยงาม ได้แก่ การปลูกต้นไม้ การจัดสวน ความสะอาดบริเวณวัด ความเป็นสัดส่วนของเขตพุทธาวาส และสังฆาวาส วัดส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่มีคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ของวัดด้านนโยบายการเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากขาดแคลนด้านบุคลากร และนโยบายของวัดยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ด้านการรับ และการถ่ายทอดความรู้ของพระสงฆ์ได้เพียงเล็กน้อย เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของภาษา และทักษะในการถ่ายทอด วัดที่ทำการศึกษาทั้งหมด 15 วัด มีเพียงวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และวัดสุทัศนเทพวราราม มีความพร้อมทุกองค์ประกอบ สำหรับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความพร้อมของวัด ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพของวัด และปัจจัยด้านนโยบายของวัด

กนกวรรณ แสนเมือง (2548: 277-281) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดราชบุรี พบว่า สามารถจัดอันดับความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยว จังหวัดราชบุรีได้ดังนี้ 1) ตลาดน้ำดำเนินสะดวก 2) วัดเขาช่องพราน 3) วัดหนองหอย จากการศึกษาประชากรทั้ง 4 กลุ่ม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน นักท่องเที่ยว และ

ผู้ประกอบการ พบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถเป็นจุดเด่นระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.49 ด้านเทศกาล และขนบธรรมเนียมประเพณี สามารถเป็นจุดเด่นระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.48 และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นจุดเด่นระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.56 ความคิดเห็นของประชากรทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่า จุดแข็งของจังหวัดราชบุรี คือ มีผลผลิต เป็น พืชผักผลไม้เป็นอันดับแรกของภูมิภาค จุดอ่อน คือ ขาดแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว โอกาส คือ มีโอกาสเป็นศูนย์กลางการค้าทางการเกษตรที่ได้มาตรฐานของประเทศ เพื่อสนองนโยบายเป็นครัวโลกของรัฐบาล อุปสรรค คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนฟื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจากภาครัฐ จากการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวของตลาดน้ำดำเนินสะดวก พบว่า เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูงมาก แต่ยังคงมีคู่แข่งท้องถิ่น แต่นักท่องเที่ยวสามารถพุดคุยถึงวิถีชีวิตชาวบ้านได้เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ จากการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติของวัดเขาช่องพราน พบว่า เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพระดับสูง เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน แต่ยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร จากการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวของวัดหนองหอย พบว่า เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพปานกลาง เนื่องจากยังไม่เน้นความเป็นแหล่งท่องเที่ยวมากนัก เน้นเรื่องจิตใจให้คนมาสักการะพระโพธิสัตว์กวนอิม ความศรัทธาของคนยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวไม่ครบ ขาดศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว ป้ายบอกประวัติความเป็นมา

มนีวรรณ พุทธเสถียร (2548: 115-125) ได้ศึกษาเรื่อง “ความต้องการของประชาชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนในอำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา” มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สํารวจทรัพยากรท่องเที่ยวในอำเภอฟิมาย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะโดยใช้เครื่องมือ 2 ชิ้น คือแบบตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว และแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยว 5 แห่ง ได้แก่ ไทรงาม อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย สวนไทยศิลป์ และงานเทศกาลประเพณี 3 งาน ได้แก่ เทศกาลเที่ยวพิมาย เทศกาลแข่งเรือยาว งานฉลองและรำลึกวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป พบว่า ประชากรที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอฟิมาย และมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวระดับปานกลาง ความต้องการเรื่องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอฟิมาย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไทรงาม อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์

และงานเทศกาลเที่ยวพิมาย ความต้องการของประชาชนต้องการถนนลาดยาง ที่พักที่สัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น ไฟฟ้าแสงสว่างในชุมชน การจัดเก็บขยะ พัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่น สนับสนุนแรงงานท้องถิ่น การจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมอีสาน และโครงการปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชน ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนต้องการให้จัดการความสะอาด และปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

สุภภรณ์ หาญทอง (2543: 98-99) ได้ศึกษาเรื่อง “ศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง” พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะท่องเที่ยวในลักษณะการแวะชมแหล่งท่องเที่ยวรายทาง และใช้เวลาในแต่ละแห่งไม่มากนัก และแหล่งท่องเที่ยวยังขาดการพัฒนาด้านการคมนาคมเพื่อให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวก ไม่มีป้ายบอกทางและสื่อความหมาย อีกทั้งยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็น เช่น สุขา ที่นั่งพักผ่อน ร้านอาหาร และบริการนำเที่ยว ที่สำคัญยังขาดการพัฒนาบุคลากรที่จะให้บริการด้านการท่องเที่ยว

อภิรมย์ พรหมจรรยา และคณะ (2543: 72-74) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา” พบว่า การพัฒนาด้านการคมนาคมในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวมีความจำเป็นที่สุด เมื่อมีการพัฒนาเส้นทางแล้ว ต้องมีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค และอำนวยความสะดวกสบายของนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากขึ้น

วิญญา พิษณุกานต์ (2544: 158) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเมืองเชียงใหม่” พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาถึงความสามารถในการเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยว โดยเส้นทางเดินเท้าในครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ได้มากที่สุด และเส้นทางเดินเท้าควรมีความเหมาะสมในประโยชน์ใช้สอยเพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย ปลอดภัย และประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ในเส้นทางเดินเท้าควรมีปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างที่พักกับแหล่งท่องเที่ยว

นัยนา ทองศรีเกตุ และคณะ (2545: 58-60) ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ชุมชนคีรีวง นั้นขาดการประสานงานที่ดี มีการจัดการท่องเที่ยวเองโดยอิสระไม่สามารถควบคุมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ ชุมชนจะเข้มแข็งได้ต้องให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการรวบรวมสภาพปัญหา กระบวนการเสนอแนะ และพิจารณาแนวทางในการทำแผนพัฒนาระบบคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวงอย่างจริงจัง

รณศ ค่วนชะเอม และคณะ (2546: 70) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืน” พบว่า การคมนาคมในการขึ้นดอยวามี 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่มีสภาพดี และนายสารดีต้องมีประสบการณ์และจิตใจที่ดีจึงจะสามารถขับรถขึ้น-ลงได้ ชาวเขาเผ่าต่าง นิยมใช้เส้นทางนี้ และการเลือกใช้เส้นทางตามปกติในป่าซึ่งยังคงสภาพเดิมอยู่มาก ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับแนวคิดและความหมายโดยสรุปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ว่า “เป็นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม ทางสังคม วิถีชีวิต เพื่อศึกษาชื่นชมความงดงามสุนทรียภาพ โดยมีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยว รักษาสภาพแวดล้อม และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในท้องถิ่นได้ด้วย”

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง และคณะ (2547: 63) ได้ศึกษาเรื่อง “เส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์” พบว่า การสร้างข้อเสนอที่ทำให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวแบบสมบูรณ์โดยมีหน่วยงานระดับท้องถิ่นต่างๆ ที่ส่งเสริมให้โครงการมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต อีกทั้งยังเป็นแนวทางอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว และเป็นระบบข้อมูลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ธุรกิจท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ เป็นเส้นทางที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในลักษณะการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดการเส้นทางสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ต้องมีการประสานงานที่ดี และการจัดระบบที่เหมาะสมในหน่วยงาน หรือ องค์กรของรัฐระดับท้องถิ่น การรวมตัวของชุมชน หรือ กลุ่มผู้ประกอบการจะต้องมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และการประสานงาน

เชาวลิต สัทธิฤทธิ์ และคณะ (2545: 107) ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วม ตำบลกรุงชิง นครศรีธรรมราช” พบว่า ปัญหา และข้อจำกัดในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนเกิดปัญหาในกระบวนการบริหารจัดการ รวมถึงการวางแผนในการพัฒนาไม่ดีพอ ทำให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ขาดการเรียนรู้ร่วมกัน และการทำงานอย่างมีส่วนร่วมทางชุมชน ดังนั้นจึงควรรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะก่อให้เกิดการร่วมมือกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

พชร นุ่นสุข และคณะ (2545: 59-60) ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา การพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารรวมทั้งร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้โครงการนี้สำเร็จได้ด้วยดี สามารถเห็นได้จากกิจกรรมต่างๆ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการรวบรวมสภาพปัญหา และกระบวนการเสนอแนะ และพิจารณาแนวทางในการวางแผนพัฒนา

ยศ สันตสมบัติ และคณะ (2544: 9-10) ได้ศึกษาเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการจัดการทรัพยากร จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในมิติทางวัฒนธรรม เป็นการสร้างความเคารพแก่อัตลักษณ์ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งมีวิถีชีวิต และจารีตประเพณีแตกต่างกันออกไป มุมมองทางด้านวัฒนธรรมเป็นการให้ความเคารพแก่ศักดิ์ศรี และสิทธิในการเป็นมนุษย์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ การท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดการละเมิดจบจ้วงความเชื่อ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมของชุมชนในท้องถิ่นในทางตรงกันข้ามการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มุ่งเน้นให้ชุมชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึก มีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมประเพณีของตน สามารถอธิบายให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่นว่ามีความสวยงาม และมีคุณค่าอย่างไร เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อันเป็นบ่อเกิดแห่งความเข้าใจ และเอกภาพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของมนุษย์

ระพีพรรณ ทองหล่อ และคณะ (2549:-ก-ข) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศักยภาพ และข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน” พบว่า

- สถานการณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การสัมผัสวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและกีฬา การท่องเที่ยวเชิงวิชาการ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน และรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากเพื่อน และญาติ ประเภทของการท่องเที่ยวกิจกรรมที่น่าสนใจตามลำดับ ได้แก่ การเที่ยวชมโบราณสถานแหล่งประวัติศาสตร์ รองลงมา ได้แก่ การเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี

- สภาพทั่วไปของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค และด้านการบริการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่ โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา

ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย แหล่งโบราณสถานและประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน และสินค้าที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าหัตถกรรม และสินค้าทางการเกษตร

ด้านสังคม และวัฒนธรรม พบว่า มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ค่านิยมต่างๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่นทั้งด้านบวก และด้านลบ

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ไม่โดดเด่นเท่าที่ควร แต่มีการส่งเสริม และสร้างจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน

ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด สำหรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในภาคกลุ่มจังหวัดยังน้อยมาก

ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่เป็นงบประมาณของแต่ละจังหวัด และงบประมาณยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด งบประมาณดังกล่าวส่วนใหญ่นำไปใช้เพื่อการการตลาด และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในระดับน้อย

คุณลักษณะ หรือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมของนักท่องเที่ยวในการเลือกมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ได้แก่ คุณลักษณะทางด้านกายภาพ ด้านการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านลักษณะสังคม ด้านมรดกศิลปวัฒนธรรม ด้านคุณค่าการเรียนรู้และการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ส่งผลต่อความนิยมในระดับมากทุกด้าน อยู่ในค่าเฉลี่ย 3.73

ศักยภาพ และข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พบว่า มีความโดดเด่นทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน มีความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยง และผูกโยงกับพุทธศาสนากันมาช้านาน มีความหลากหลายในเรื่องชาติพันธุ์ และเอกลักษณ์ในวิถีชีวิตชุมชน เป็นแหล่งรวมภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรม และงานหัตถศิลป์ที่ทรงคุณค่า มีความสมบูรณ์ในภาคการเกษตร มีความสะดวกและหลากหลายในการเดินทางในระยะเวลานั้นๆ นอกจากนี้ยังมีชื่อเสียงในระดับนานาชาติเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก ซึ่งเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

สรุปได้ว่า จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ดำรงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถาน วัดโมคลาน แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความพึงพอใจ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก พบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถาน วัดโมคลาน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี และเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นมาตรฐานสากล และประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ยั่งยืน มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ และขยายผลในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 3.2 การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การจัดทำการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้เลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน เป็นพื้นที่ในการทำวิจัย การวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้เลือกสอบถามผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้เลือกสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยจะลงพื้นที่ในระหว่างวันที่ 6 มีนาคม 2554 - 31 มกราคม 2555

3.2 การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทย จากการสอบถามเจ้าอาวาสวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย และเจ้าอาวาสโบราณสถานวัดโมคลาน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าไม่ได้เก็บสถิติข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวที่วัดไว้เลย แต่ได้ประเมินจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวที่วัดในแต่ละวันของแต่ละวัด รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม		
N = 9	N = 10	N = 10
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถานวัดโมคลาน
1. เจ้าอาวาส วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	1. เจ้าอาวาส วัดธาตุน้อย	1. เจ้าอาวาส โบราณสถานวัดโมคลาน
2. นายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช	2. นายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช	2. นายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ท้องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช	3. ท้องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช	3. ท้องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช	4. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช	4. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช
5. ประธานสภาวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช	5. ประธานสภาวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช	5. ประธานสภาวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช
6. นักวิเคราะห์ผังเมือง ชำนาญการพิเศษ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	6. นักวิเคราะห์ผังเมือง ชำนาญการพิเศษ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	6. นักวิเคราะห์ผังเมือง ชำนาญการพิเศษ สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
7. อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช	7. อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช	7. อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม		
N = 9	N = 10	N = 10
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถานวัดโมคลาน
8. ผู้อำนวยการอาศรมวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	8. ผู้อำนวยการอาศรมวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	8. ผู้อำนวยการอาศรมวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
9. อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ บริษัท นาค ทราเวล จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช	9. อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ บริษัท นาค ทราเวล จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช	9. อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ บริษัท นาค ทราเวล จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช
	10. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักช้าง จังหวัดนครศรีธรรมราช	10. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโมคลาน จังหวัดนครศรีธรรมราช

หมายเหตุ: เนื่องจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อยู่ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และไม่มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของจึงมีจำนวน 9 ราย

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อวัน	นักท่องเที่ยวชาวไทย N = 400		ระยะเวลาแจกแบบสอบถาม
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	%	จำนวน (วัน)
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	95	190 (95x400÷200)	50%	30
วัดธาตุน้อย	80	160 (80x400÷200)	40%	30
โบราณสถานวัดโมคลาน	25	50 (25x400÷200)	10%	20
รวมทั้งสิ้น	200	400	100%	80

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ข้อมูลครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อย่างสมบูรณ์ สามารถแบ่งประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

1) แบบแสดงความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2) แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1) แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สำหรับสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา และพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ลักษณะการมาเที่ยว ลักษณะที่พักค้างคืน มาเที่ยวกับใคร แหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยว แรงจูงใจที่มาเที่ยว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แบบลิเคิร์ตส์ (Likert Scale) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคู่มือ และโบราณสถานวัดโมคลาน ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด

3.3.3 ขั้นตอนการสร้างแบบแสดงความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาวิธีสร้างแบบแสดงความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากตำรา เอกสาร งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาวิธีสร้างแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากคู่มือการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 3) ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จากคู่มือการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อจะได้นำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคู่มือ และโบราณสถานวัดโมคลาน ผู้วิจัยใช้แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.4.2 เพื่อให้ทราบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคู่มือ และโบราณสถานวัดโมคลาน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.4.3 เพื่อให้ทราบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ

ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย

3.4.4 เมื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยแล้ว จะได้นำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนำไปดำเนินการ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไป

3.5 การจัดทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 แบบแสดงความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาแล้วจึงเขียนบรรยายสรุปข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแยกแต่ละวัด และเขียนบรรยายสรุปข้อมูลรวมทั้ง 3 แหล่ง

3.5.2 แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาเขียนบรรยายสรุปข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของทั้ง 3 แหล่ง และหาค่าเฉลี่ยเพื่อนำไปแปลผล

3.5.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เมื่อผู้วิจัยได้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมาแล้ว ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 2) นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบกลุ่มข้อมูล และลงรหัส
- 3) นำข้อมูลที่ลงรหัสไปบันทึกผลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้

โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด จะนำมาสรุป และวิเคราะห์เนื้อหา

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 จากวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ (1) ที่ระบุว่า “เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาเขียนบรรยายสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม [SWOT Analysis (S = Strengths (จุดแข็ง) W = Weakness (จุดอ่อน) O = Opportunities (โอกาส), T = Threats (อุปสรรค)]

3.6.2 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ (2) ที่ระบุว่า “เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ จะนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนบรรยายสรุปผลข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และหาค่าเฉลี่ยเพื่อนำไปแปลผลโดยรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง
1.00-1.66	น้อย
1.67-2.33	ปานกลาง
2.34-3.00	มาก

การกำหนดอันตรภาคชั้นค่าเฉลี่ย

$$\text{พิสัย (Range)} = \frac{\text{ระดับมากที่สุด} - \text{ระดับน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3-1}{3} = 0.66$$

3.6.3 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ (3) ที่ระบุว่า “เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” จะใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.6.4 หาค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว และนำไปแปลผลโดยรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง
1.00 - 1.80	ระดับน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	ระดับน้อย
2.61 - 3.40	ระดับปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับมาก
4.21 - 5.00	ระดับมากที่สุด

การกำหนดอันดับค่าเฉลี่ย

$$\text{พิสัย (Range)} = \frac{\text{ระดับมากที่สุด} - \text{ระดับน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

3.6.5 หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยใช้สถิติ ดังนี้

- 1) ใช้สถิติ Chi-Square เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร
- 2) ใช้สถิติ Oneway Anova วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มขึ้นไป F-Test และเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้สถิติ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทย รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

ตารางที่ 4.1 จุดแข็ง (Strengths/S) จุดอ่อน (Weaknesses/W) โอกาส (Opportunities/O) และ อุปสรรค (Threats/T) ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดราชนุ้ย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แหล่ง
1. ด้านกายภาพ				
จุดแข็ง (S)	ตั้งอยู่กลางใจเมือง ใกล้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรมสวยงามโดดเด่น เจดีย์พระบรมธาตุสง่างามอายุร่วมพันปี พระพุทธรูปจำนวนมากมายารอบอยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม	ภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรมสวยงามโดดเด่น อยู่ใกล้สถานีรถไฟ พื้นที่กว้างขวาง เจดีย์ราชนุ้ยมีลักษณะเจดีย์พระบรมธาตุ อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม	ไม่มีตึกสูงบดบังภูมิทัศน์ พื้นที่กว้างขวาง 55 ไร่ ธรรมชาติร่มรื่นสวยงาม ชากโบราณสถานประวัติศาสตร์ด้านการคมนาคม และการดำรงชีวิตของชุมชน อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม	ภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรมสวยงามโดดเด่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พื้นที่กว้างขวาง ธรรมชาติร่มรื่น สวยงาม อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม
จุดอ่อน (W)	ตึกสูงบางตึกบดบังภูมิทัศน์และเจดีย์องค์พระธาตุ สิ่งก่อสร้างมีอายุยาวนาน ไม่ค่อยบำรุงรักษา ทำให้ไม่คงทนแข็งแรง สิ่งปลูกสร้างบางแห่งมีมากเกินไป ไม่กลมกลืนกับสิ่งปลูกสร้างเดิม	สิ่งก่อสร้างบางแห่งไม่สวยงาม บดบังภูมิทัศน์และ ไม่ถูกหลักด้านสถาปัตยกรรม ศิลปะ ไม่กลมกลืน และไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน	ภูมิทัศน์ของโบราณสถาน กระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ แหล่งโบราณสถานผุพัง ไม่สมบูรณ์ไม่มีการสืบค้นวิจัยแหล่งโบราณสถานให้มากขึ้น	ตึกสูงบางตึกบดบังภูมิทัศน์ แหล่งโบราณสถานและสิ่งปลูกสร้างมีอายุยาวนาน ไม่ค่อยบำรุงรักษาทำให้ไม่คงทนแข็งแรง สิ่งปลูกสร้างบางแห่งไม่ถูกหลักด้านภูมิสถาปัตยกรรม ไม่กลมกลืนไม่มีการสืบค้นวิจัยแหล่ง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดราชคูน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แหล่ง
โอกาส (O)	การอนุรักษ์ โบราณสถานให้คงอยู่สืบไป การพัฒนา และปรับปรุงภูมิทัศน์ การก้าวสู่มรดกโลก เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคใต้ที่แวดล้อมไปด้วยนักท่องเที่ยวนานาชาติในกลุ่มอาเซียน	ขยายพื้นที่พัฒนาสิ่งปลูกสร้างในวัด พัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น บ้านคีรีวง ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ช้างกลาง อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	พัฒนาแหล่งด้วยความร่วมมือจากภาครัฐภาคเอกชน และองค์กรต่างประเทศดูแลรักษาหลักฐานทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ให้คงอยู่สืบไป	การพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์และอนุรักษ์แหล่งโบราณสถานทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ การก้าวสู่มรดกโลก การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคใต้ที่แวดล้อมไปด้วยนักท่องเที่ยวนานาชาติในกลุ่มอาเซียน ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งจากทุกภาคส่วน
อุปสรรค (T)	พื้นที่เป็นอันตรายส่งผลกระทบต่อโครงสร้าง	การปรับปรุงภูมิทัศน์	ขาดงบประมาณในการปรับปรุงภูมิทัศน์	พื้นที่เป็นอันตรายส่งผลกระทบต่อโครงสร้าง ขาดงบประมาณการปรับปรุงภูมิทัศน์
2. ด้านการเข้าถึงแหล่ง				
จุดแข็ง (S)	เดินทางได้หลายเส้นทางทั้งทางรถโดยสารประจำทาง รถยนต์ รถไฟ และรถมอเตอร์ไซด์ อยู่ใกล้สนามบิน นครศรีธรรมราช	เดินทางได้หลายเส้นทางทั้งทางรถโดยสารประจำทาง รถยนต์ รถไฟ และรถมอเตอร์ไซด์	เดินทางได้หลายเส้นทางทั้งทางรถโดยสารประจำทาง และรถยนต์ อยู่ใกล้สนามบิน นครศรีธรรมราช	เดินทางได้หลายเส้นทางสะดวกสบาย ทั้งทางรถโดยสารประจำทาง รถยนต์ รถไฟ และรถมอเตอร์ไซด์ อยู่ใกล้สนามบิน นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน	สรุปSWOT Analysis ของ 3 แหล่ง
จุดอ่อน (W)	เกิดปัญหาการจราจร รถบัสใหญ่เข้าสู่แหล่งไม่ได้ เพราะถนนคับแคบ สภาพถนนไม่แข็งแรง เพราะมียานพาหนะวิ่งผ่านจำนวนมาก	รถโดยสารประจำทางไม่วิ่งตรงสู่วัด ต้องต่อรถ	รถสองแถวมีไม่เพียงพอ รถบัสใหญ่เข้าสู่แหล่งไม่ได้ เพราะถนนคับแคบ	เกิดปัญหาการจราจร สภาพถนนไม่ค่อยแข็งแรงเพราะมียานพาหนะวิ่งผ่านจำนวนมาก ถนนคับแคบรถบัสใหญ่เข้าสู่แหล่งไม่ได้
โอกาส (O)	พัฒนาและเพิ่มเส้นทางถนนสู่แหล่งให้มากขึ้น เพิ่มตารางเวลาเดินทางของสายการบิน รถไฟ และรถโดยสารประจำทางสู่จังหวัด ถนนเลียบทางรถไฟ นครศรีธรรมราช วังวิ้ว ไกล่แล้วเสร็จทำให้คมนาคมสะดวกมากขึ้น	พัฒนา เพิ่ม และเชื่อมโยงเส้นทางถนนสู่แหล่งให้มากขึ้น	พัฒนา และเพิ่มเส้นทางถนนสู่แหล่งให้มากขึ้น	พัฒนา เพิ่มและเชื่อมโยงเส้นทางถนนสู่แหล่งให้มากขึ้น เพิ่มตารางเวลาเดินทางของสายการบิน รถไฟ และรถโดยสารประจำทาง สู่จังหวัด
อุปสรรค (T)	การลงทุนด้านสิ่งปลูกสร้างใหม่ๆ การจัดระบบจราจร	การเพิ่มรถโดยสารประจำทางในอนาคตอันใกล้	การเพิ่มรถโดยสารประจำทางในอนาคตอันใกล้	การลงทุนด้านสิ่งปลูกสร้างใหม่ๆ การจัดระบบการจราจร การเพิ่มระบบขนส่งและยานพาหนะในอนาคตอันใกล้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
3. ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ				
จุดแข็ง (S)	แหล่งโบราณสถานที่มีคุณค่าทางโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ ประวัติศาสตร์ ศูนย์กลางแห่งความ สรทธาศักดิ์สิทธิ์ ศูนย์รวมจิตใจ ที่พึ่ง ทางใจ และดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ แหล่งแรกรับพุทธ ศาสนาหลักทั้งทางภาคใต้ ประเทศไทย แหล่งกำเนิดพุทธ ศาสนามากกว่า 1,800 ปี และอาณาจักร 12 นักยศ มีหนึ่งเดียว ในภูมิภาคคือ เจดีย์ องค์พระบรมธาตุยอด ทองคำ เป็นแหล่ง ประดิษฐานพระทันต ธาตุของพระพุทธเจ้า	แหล่งโบราณสถานที่มีคุณค่าทาง โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ ประวัติศาสตร์ ศูนย์กลางแห่งความ สรทธาศักดิ์สิทธิ์ ศูนย์รวมจิตใจ ที่พึ่ง ทางใจ และดึงดูดใจ นักท่องเที่ยว ชาวไทยและ ชาวต่างชาติ มีอุโบสถสมัยศรีวิชัย จิตรกรรมฝาผนัง สรีระพ้อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ เป็น เกจิอาจารย์ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มีวาจา ศักดิ์สิทธิ์ เมื่อ มรณภาพจึงมีคน เคารพบูชามาก	แหล่งโบราณสถาน ทางศาสนาของ พราหมณ์ มีคุณค่า มากด้านโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ ประวัติศาสตร์ เกิดพัฒนาการทาง ศาสนาพุทธ และ ศาสนาอิสลาม อายุ นับพันปีมีความ สมบูรณ์ทาง ธรรมชาติ และ ความผสมผสาน ของวัฒนธรรมทำ ให้ผู้คนอยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข มี ประวัติความเป็นมา อันยาวนานในช่วง ตามพหุรงค์ และศรี วิชัย	แหล่งโบราณสถานที่มี คุณค่าทางโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและ ประวัติศาสตร์ มีความ เป็นมาอันยาวนาน ตั้งแต่วังตามพหุรงค์ และศรีวิชัย มีเอกลักษณ์บ่งบอกถึง ประวัติศาสตร์ และ ความเจริญทางศาสนา พุทธ และศาสนาอิสลาม อายุนับพันปี เป็นแหล่งแรกรับพุทธ ศาสนาหลักทั้งทางภาคใต้ ประเทศไทย มีความสมบูรณ์ทาง ธรรมชาติ และความ ผสมผสานทาง วัฒนธรรมเป็น ศูนย์กลางแห่งความ สรทธาศักดิ์สิทธิ์ ศูนย์รวมจิตใจ และ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ชาวไทยและชาวต่างชาติ
จุดอ่อน (W)	-	-	-	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดราชคูน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
โอกาส (O)	การพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น การสร้างหลักการและแนวคิดในการพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืน การจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่มีเอกลักษณ์เชิงพุทธอย่างแท้จริง	การพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น	การบูรณะแหล่งโบราณสถานให้มีศักยภาพ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ประชาชน และเยาวชนเข้ามาเรียนรู้ และซาบซึ้งความเจริญในอดีตความหลากหลายทางศาสนาของคนในชุมชน	การพัฒนา บูรณะแหล่งให้ยั่งยืน และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ประชาชน และเยาวชนให้มาเรียนรู้ และซาบซึ้งกับแหล่งโบราณสถาน และโบราณคดีที่เจริญมาตั้งแต่ยุคอดีต การสร้างหลักการและแนวคิดในการพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืน การจัดกิจกรรมเอกลักษณ์ทางพุทธศาสนาที่มีเอกลักษณ์
อุปสรรค (T)	ความไม่เข้าใจในหลักการและแนวคิดในการพัฒนาอาจส่งผลกระทบต่อมรดกทางวัฒนธรรม	การปลูกจิตสำนึกการสร้างค่านิยมและการรับรู้คุณค่าในศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของคนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว	ความหลากหลายทางวัฒนธรรมค่อนข้างยากต่อการสร้างคุณค่าและความดึงดูดใจ	ความไม่เข้าใจในหลักการและแนวคิดในการพัฒนาอาจส่งผลกระทบต่อมรดกทางวัฒนธรรม การปลูกจิตสำนึกการสร้างค่านิยม และการรับรู้คุณค่าในศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของคนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดราชน้อย	โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
จุดแข็ง (S)	มีระบบสาธารณูปโภคที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งพัก ป้ายบอกทางทางเดินภายในร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารสถานที่บูชาวัตถุมงคล ยวมัคคุเทศก์ ภายในบริเวณแหล่ง มีร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร โรงแรมจำนวนมาก หลายประเภทบริการด้านสาธารณสุข บริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง	มีระบบสาธารณูปโภคที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งพัก ป้ายบอกทาง ทางเดินภายในร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร สถานที่บูชาวัตถุมงคล ภายในบริเวณแหล่ง มีร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร โรงแรม บริการด้านสาธารณสุข บริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง	มีระบบสาธารณูปโภคที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งพัก ป้ายบอกทางทางเดินภายในบริเวณแหล่ง มีร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร โรงแรม บริการด้านสาธารณสุข บริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง	มีระบบสาธารณูปโภค มีที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งพัก ป้ายบอกทางทางเดินภายในร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร สถานที่บูชาวัตถุมงคล ภายในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง มีร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร โรงแรม บริการด้านสาธารณสุข บริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
จุดอ่อน (W)	ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกจัดวางไม่เป็นระเบียบ ทางเท้าหน้าวัดไม่เป็นระเบียบ	ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกจัดวางไม่เป็นระเบียบ โรงแรมในบริเวณใกล้เคียงมีไม่เพียงพอ	ระบบสาธารณูปโภค ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพักในบริเวณแหล่งไม่เพียงพอ ป้ายบอกทาง แผนที่ แผนที่ เอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับแหล่ง ไม่ชัดเจน ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และโรงแรมในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งมีไม่เพียงพอ	ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ไม่เพียงพอ ป้ายบอกทาง แผนที่ แผนที่ เอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับแหล่ง ไม่ชัดเจน ร้านค้า ร้านอาหารของที่ระลึก ร้านอาหาร ไม่เพียงพอ และไม่เป็นระเบียบ โรงแรมที่พักในบริเวณใกล้เคียงมีไม่เพียงพอ
โอกาส (O)	ภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมกันพัฒนาระบบ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่ง เพิ่มการบริการด้าน สาธารณสุข และด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียง	ภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมกันพัฒนาระบบ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่ง เพิ่มการบริการด้าน สาธารณสุขและด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียง แหล่ง สร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	ภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมกันพัฒนาระบบ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่ง เพิ่มการบริการด้าน สาธารณสุข และด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียง สร้างศูนย์การเรียนรู้	ภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมกันพัฒนาระบบ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่ง เพิ่มการบริการด้าน สาธารณสุข และด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียง สร้างศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ประชาสัมพันธ์และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แหล่ง
อุปสรรค (T)				
5. ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ				
จุดแข็ง (S)	ในช่วงฤดูกาล และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ไหว้พระสักการะ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นผู้ประกอบการ และคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และวัดได้รับเงินบริจาค เงินทำบุญ และเงินจากการให้เช่าวัตถุมงคล บูชาเพิ่มขึ้น เพิ่มมูลค่าสินค้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์ OTOP ได้	มีวัตถุมงคลรูปแบบต่างๆ ให้เช่าบูชา และดอกไม้รูปเทียน ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการ และคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายอาหาร ของที่ระลึก และสิ่งของเครื่องใช้ และวัดได้รับเงินบริจาคเพิ่มขึ้น	เครื่องปั้นดินเผา เซรามิก สมุนไพร เครื่องจักสาน การละเล่น การแสดงพื้นเมืองมีเอกลักษณ์เฉพาะ เป็นแหล่งเครื่องปั้นดินเหนียวในพื้นที่ ออกแบบ และพัฒนาให้เป็นของที่ระลึก และเป็นสินค้า OTOP ชุมชนสามารถสร้างรายได้จากกลุ่มอาชีพหัตถกรรม	การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเชิงพุทธศาสนา ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการ คนในชุมชน และวัดได้รับรายได้เพิ่มมากขึ้น เพิ่มมูลค่าสินค้าพื้นเมืองและผลิตภัณฑ์ OTOP ชุมชนสามารถสร้างรายได้จากกลุ่มอาชีพหัตถกรรม

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
จุดอ่อน (W)	จำนวนนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับฤดูกาล ท่องเที่ยว ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจได้เต็มที่ ไม่มีสินค้าของที่ระลึกที่บ่งบอกถึงสัญลักษณ์ของวัด เช่น เจดีย์องค์พระธาตุ ขาดการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์	ขาดการทำตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก การจัดวางวัดธมมงคลไม่เป็นระเบียบ เครื่องแต่งกายเจ้าหน้าที่วัดไม่เรียบร้อย สินค้า OTOP และของที่ระลึกไม่สวยงาม ชุมชนไม่ได้รับประโยชน์และรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่	ขาดการทำตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกขาดส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยสินค้า OTOP ขาดการร่วมมือกันของคนในชุมชน และทางธุรกิจในการผลิตสินค้าที่ระลึก ไม่มีการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับความแตกต่างทางศาสนา และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของคนในชุมชน	จำนวนนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับฤดูกาล ท่องเที่ยว ขาดการทำการตลาดเชิงรุก สินค้า OTOP และของที่ระลึกไม่สวยงาม ขาดการร่วมมือกันของคนในชุมชน และทางธุรกิจในการผลิตสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของวัด ไม่มีการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับความแตกต่างทางศาสนา และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของคนในชุมชน
โอกาส (O)	จัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาให้มีเอกลักษณ์และเป็นมาตรฐานสากล	การจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาให้มีเอกลักษณ์ และเป็นมาตรฐานสากล	การจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาให้มีเอกลักษณ์ และเป็นมาตรฐานสากล	การจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาให้มีเอกลักษณ์ และเป็นมาตรฐานสากล

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
อุปสรรค (T)	มุมมองด้านการเพิ่มมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่สอดคล้องกับวิถีชุมชน และคุณค่าของแหล่ง	ขาดความรู้ทางการตลาด ขาดความรู้ทางการบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน การกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนค่อนข้างน้อย ขาดการส่งเสริมกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางพุทธศาสนา	ขาดแผนการจัดทำและไม่มีงบประมาณในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ขาดการทำตลาดเชิงรุก ชุมชนไม่ค่อยได้รับรายได้จากการขายสินค้าจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมน้อยลง ขาดการส่งเสริมการขายสินค้าพื้นเมือง	ความรู้ทางการตลาดและทำการตลาดเชิงรุก การปรับปรุงหีบห่อผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม และได้มาตรฐาน การส่งเสริมสินค้าพื้นเมือง ชุมชนได้มีรายได้น้อย การส่งเสริมกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางพุทธศาสนา เพราะจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงศาสนา และวัฒนธรรมน้อยลง
6. ด้านการบริหารจัดการ				
จุดแข็ง (S)	บริหารจัดการด้วยความพร้อม และมีจิตสำนึกพุทธ โดยคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการวัด คณะสงฆ์ กรมศิลปากรดูแล และบูรณะวัด เทศบาล และจังหวัดช่วยดูแล	บริหารจัดการโดยคณะกรรมการวัด	บริหารจัดการโดยอาสาสมัครประจำท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล คนในชุมชน กรมศิลปากรดูแลรักษาโบราณสถาน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ส่งเสริมและสนับสนุน	บริหารจัดการโดยคณะกรรมการวัด อาสาสมัครประจำท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล คนในชุมชน กรมศิลปากร กรมศาสนา เทศบาลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
จุดอ่อน (W)	องค์กรภายนอกไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการที่ไม่ค่อยเป็นระบบ และไม่ค่อยมีกฎระเบียบ ข้อกำหนดชี้แจงให้ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ การแข่งขันทางการตลาด การท่องเที่ยวต่างประเทศที่นับถือพุทธศาสนา เช่น จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลี กรมศิลปากรได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการน้อย	องค์กรภายนอกไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการที่ไม่ค่อยเป็นระบบ และไม่ค่อยมีกฎระเบียบ ข้อกำหนดชี้แจงให้ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ กรมการศาสนาได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการน้อย	มีพระสงฆ์อยู่จำวัดน้อย ทำให้ชาวบ้านนับถือศาสนาพุทธน้อยลง ชุมชนมุสลิมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ องค์กรภายนอกไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การร่วมมือ และผนึกกำลังของชุมชน และแหล่งยังไม่เต็มศักยภาพ กรมศิลปากรได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการน้อย	องค์กรภายนอกไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการบริหาร มีการบริหารจัดการที่ไม่ค่อยเป็นระบบ และไม่ค่อยมีกฎระเบียบ ข้อกำหนดชี้แจงให้ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ การแข่งขันทางการตลาด การท่องเที่ยวต่างประเทศที่นับถือพุทธศาสนา เช่น จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลี กรมศิลปากร และกรมการศาสนาได้รับงบประมาณในการบริหารจัดการน้อยมาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แหล่ง
โอกาส (O)	การได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างเต็มที่ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีประวัติศาสตร์ มีคุณค่าดึงดูดใจ เอกอัครราชทูต สยาม โคโคเคน มีแผนพัฒนาจัดการให้เป็นแหล่งมรดกโลก องค์การระดับชาติ พร้อมให้การสนับสนุน	การได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างเต็มที่ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีประวัติศาสตร์ มีคุณค่าดึงดูดใจ เอกอัครราชทูต สยาม โคโคเคน มีกฎข้อบังคับ มีแผนพัฒนาแหล่งอย่างเป็นรูปธรรม การประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวทางเทคโนโลยี สารสนเทศ	การได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างเต็มที่ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีประวัติศาสตร์ มีคุณค่าดึงดูดใจ เอกอัครราชทูต สยาม โคโคเคน จัดประชุมร่วมกันระหว่างวัด ชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อกำหนดแผน พัฒนาจัดการแหล่งอย่างเป็นรูปธรรมเป็นสถานปฏิบัติธรรมที่มีเอกลักษณ์เชิงพุทธ	การได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างเต็มที่ เพราะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มีประวัติศาสตร์ มีคุณค่าดึงดูดใจ เอกอัครราชทูต สยาม โคโคเคน มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีกฎข้อบังคับ มีแผนพัฒนาแหล่งอย่างเป็นรูปธรรม การประชาสัมพันธ์ แหล่งทางเทคโนโลยี สารสนเทศ เป็นสถานปฏิบัติธรรมที่มีเอกลักษณ์เชิงพุทธ
อุปสรรค (T)	-	-	-	-

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดราชคูน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แห่ง
7. ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ				
จุดแข็ง (S)	-	-	-	-
จุดอ่อน (W)	ตั้งอยู่บนถนนสายหลักจึงเกิดปัญหาการจราจร รถบรรทุกวิ่งผ่านทำให้ถนนสั่นสะเทือน เกิดผลกระทบต่อองค์เจดีย์พระธาตุ ราน้ำบริเวณทางเดินหน้าวัดไม่เป็นระเบียบ นักท่องเที่ยวแต่งกายไม่เหมาะสม	ขาดการวางแผนการพัฒนาแหล่งที่จัดเจนในอนาคต ตั้งอยู่ติดทางรถไฟ	ขาดการวางแผนการพัฒนาแหล่งที่จัดเจนในอนาคต โบราณสถาน สุกังไม่ได้รับการดูแลรักษาอาจส่งผลกระทบต่อ โบราณสถาน และคุณค่าทางประวัติศาสตร์	ปัญหาการจราจร ปัญหาการเสื่อมสภาพถนน สิ่งปลูกสร้างขาดการวางแผนการพัฒนาแหล่งที่จัดเจนในอนาคต ราน้ำบริเวณทางเดินหน้าวัดไม่เป็นระเบียบ นักท่องเที่ยวแต่งกายไม่เหมาะสม
โอกาส (O)	การโฆษณาประชาสัมพันธ์ แหล่งทาง Social Media การอนุรักษ์แหล่งให้สวยงาม มั่นคง แข็งแรง และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ อย่างยั่งยืน	การโฆษณาประชาสัมพันธ์ แหล่งทาง Social Media	การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งทาง Social Media การอนุรักษ์แหล่งให้สวยงาม มั่นคง แข็งแรง มีคุณค่าทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์อย่างยั่งยืน	การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งทาง Social Media การอนุรักษ์แหล่งให้สวยงาม มั่นคง แข็งแรง มีคุณค่าทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์อย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

SWOT Analysis	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร	วัดธาตุน้อย	โบราณสถาน วัดโมคลาน	สรุป SWOT Analysis ของ 3 แหล่ง
อุปสรรค (T)	ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจศึกษา ค้นคว้าหลักฐาน จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีจำนวนไม่มากนัก	ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจศึกษา ค้นคว้าหลักฐาน	พระนักพัฒนา และพระบวชใหม่น้อยลง ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจศึกษา ค้นคว้าหลักฐาน และมีอัตราสูงทำให้แหล่งไม่ค่อยได้รับการพัฒนาทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชุมชน	พระนักพัฒนา และพระบวชใหม่น้อยลง ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจศึกษา ค้นคว้าหลักฐาน และมีอัตราสูงทำให้แหล่งไม่ค่อยได้รับการพัฒนาทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต ชุมชน และจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีจำนวนไม่มากนัก

จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานจะเห็นว่าไม่ค่อยละเอียด และไม่ค่อยชัดเจน จึงได้เพิ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณขึ้นมา คือ แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถาน วัดโมคลาน ซึ่งได้วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ 2 ดังนี้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด นครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน จากการ สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยรวมทุกด้าน

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
1. ด้านกายภาพ	2.40	มาก	2.42	มาก	2.36	มาก	2.39	มาก
2. ด้านการเข้าถึง แหล่ง	2.62	มาก	2.45	มาก	2.35	มาก	2.47	มาก
3. ด้านคุณค่าและ ความดึงดูดใจ	2.79	มาก	2.47	มาก	2.34	มาก	2.53	มาก
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.68	มาก	2.33	ปานกลาง	1.88	ปานกลาง	2.28	ปานกลาง
5. ด้านมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจ	2.40	มาก	2.12	ปานกลาง	1.95	ปานกลาง	2.13	ปานกลาง
6. ด้านการบริหาร จัดการ	2.50	มาก	2.25	ปานกลาง	2.12	ปานกลาง	2.26	ปานกลาง
7. ด้านความเสี่ยงและ ผลกระทบเชิงลบ	1.34	น้อย	1.44	น้อย	1.41	น้อย	1.40	น้อย
รวม 1-7 ทุกด้าน	2.39	มาก	2.21	ปานกลาง	2.05	ปานกลาง	2.20	ปานกลาง

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งโดยรวมทุกด้าน พบว่า มีศักยภาพปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20) หากแยกเป็นรายวัดโดยรวมทุกด้านพบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีศักยภาพมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39) รองลงมา คือ วัดธาตุน้อย มีศักยภาพปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21) และโบราณสถานวัดโมคลาน มีศักยภาพปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05)

เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง เป็นรายด้าน พบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีศักยภาพมากในด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79) วัดชาตุน้อยมีศักยภาพมากในด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47) และโบราณสถานวัดโมคลานมีศักยภาพมากในด้านกายภาพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36)

ตารางที่ 4.3 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยแยกเป็นรายด้าน

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร		วัดชาตุน้อย		โบราณสถานวัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
1. ด้านกายภาพ								
1.1 การกระจุกตัวของแหล่งท่องเที่ยว								
1.1.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในอำเภอเดียวกัน	2.77	มาก	2.30	ปานกลาง	2.20	ปานกลาง	2.41	มาก
1.1.2 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดเดียวกัน	2.88	มาก	2.50	มาก	2.40	มาก	2.58	มาก
1.2 ความเหมาะสมทางภูมิทัศน์								
1.2.1 ไม่มีอาคารสูงและสิ่งก่อสร้างที่บดบังสายตา หรือรบกวนภูมิทัศน์หรือ เกิดความขัดแย้งต่อสุนทรียภาพการมองเห็น	1.77	ปานกลาง	2.40	มาก	2.10	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง
1.2.2 อยู่ห่างจากระบบอุตสาหกรรมที่เป็นผลในทางลบกับแหล่ง	1.77	ปานกลาง	2.30	ปานกลาง	2.40	มาก	2.17	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
1.3 อยู่ห่างจากพื้นที่ที่มี คุณค่าเชิงอนุรักษ์								
1.3.1 อยู่ห่างจาก พื้นที่เชิงอนุรักษ์	2.00	ปานกลาง	2.30	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.13	ปานกลาง
1.4 ขนาดของพื้นที่								
1.4.1 ขนาดของ พื้นที่ในแหล่งสามารถ ทำกิจกรรมการ ท่องเที่ยวได้	2.55	มาก	2.60	มาก	2.70	มาก	2.62	มาก
1.4.2 ลักษณะของพื้นที่ ในแหล่งทำกิจกรรม การท่องเที่ยวได้เป็น บริเวณต่อเนื่องกัน	2.44	มาก	2.50	มาก	2.70	มาก	2.51	มาก
1.5 ฤดูกาลท่องเที่ยว								
1.5.1 ช่วงฤดูกาล ท่องเที่ยวของแหล่งใน 1 ปี ที่สามารถเที่ยวได้	2.66	มาก	2.50	มาก	2.40	มาก	2.51	มาก
1.6 ความสามารถในการ รองรับ นักท่องเที่ยว								
1.6.1 จำนวน นักท่องเที่ยวสูงสุดใน 1 วัน	2.77	มาก	2.40	มาก	2.30	ปานกลาง	2.48	มาก
รวม 1 ด้านกายภาพ	2.40	มาก	2.42	มาก	2.36	มาก	2.39	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
2. ด้านการเข้าถึงแหล่ง								
2.1 มีการคมนาคมและ การเข้าถึงได้ หลากหลายวิธี								
2.1.1 ทางรถโดยสาร ประจำทาง	2.88	มาก	2.60	มาก	2.40	ปานกลาง	2.62	มาก
2.1.2 ทางรถยนต์	2.88	มาก	2.80	มาก	2.90	ปานกลาง	2.86	มาก
2.2 คุณภาพของ เส้นทาง								
2.2.1 คุณภาพเส้นทาง รถไฟ	2.55	มาก	2.50	มาก	2.40	มาก	2.48	มาก
2.2.2 คุณภาพ เส้นทางรถโดยสาร ประจำทาง	2.88	มาก	2.80	มาก	2.70	มาก	2.79	มาก
2.2.3 คุณภาพเส้นทาง เส้นทางถนน	2.88	มาก	2.70	มาก	2.40	มาก	2.65	มาก
2.2.4 คุณภาพเส้นทาง เครื่องบิน	3.00	มาก	2.60	มาก	2.70	มาก	2.75	มาก
2.3 ค่าใช้จ่ายที่ใช้ใน การเดินทาง								
2.3.1 ค่าใช้จ่ายที่ ใช้ในการเดินทางทาง รถยนต์ และรถโดยสาร	1.88	ปานกลาง	1.70	ปานกลาง	1.70	ปานกลาง	1.75	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	ᨧ	ศักยภาพ	ᨧ	ศักยภาพ	ᨧ	ศักยภาพ	ᨧ	ศักยภาพ
2.4 ระยะทาง								
2.4.1 ระยะทางจาก กรุงเทพฯ ถึง จังหวัด นครศรีธรรมราช	1.88	ปานกลาง	1.80	ปานกลาง	1.50	ปานกลาง	1.72	ปานกลาง
2.4.2 ระยะทางจาก อำเภอเมือง นครศรีธรรมราชถึง แหล่ง	2.77	มาก	2.60	มาก	2.50	มาก	2.62	มาก
รวม 2 ด้านการเข้าถึงแหล่ง	2.62	มาก	2.45	มาก	2.35	มาก	2.47	มาก
3. ด้านคุณค่าและ ความดึงดูดใจ								
3.1 ความสวยงาม								
3.1.1 เป็นที่ยอมรับด้าน ความสวยงามโดยมีการ การแพร่ภาพผ่านสื่อ	2.77	มาก	2.60	มาก	2.40	มาก	2.58	มาก
3.2 ความโดดเด่น								
3.2.1 มีความแปลก หรือมีเอกลักษณ์พิเศษ	2.66	มาก	2.50	มาก	2.40	มาก	2.51	มาก
3.3 ความมีชื่อเสียง								
3.3.1 เป็นที่รู้จัก ในประเทศ	2.77	มาก	2.40	มาก	2.30	ปานกลาง	2.48	มาก
3.3.2 เป็นที่รู้จัก ในต่างประเทศ	2.66	มาก	1.80	ปานกลาง	1.60	น้อย	2.00	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชคูน้อย		โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
3.4 ความสมบูรณ์ 3.4.1 มีสภาพ แวดล้อมทาง ศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับ การอนุรักษ์ไว้อย่าง ต่อเนื่อง	2.77	มาก	2.50	มาก	2.30	ปานกลาง	2.51	มาก
3.4.2 มีลักษณะที่ สมบูรณ์ทางรูปลักษณ์ และเนื้อหาด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.77	มาก	2.40	มาก	2.30	มาก	2.48	มาก
3.5 คุณค่าทางความรู้ และการศึกษา 3.5.1 มีปรากฏการณ์ ทางธรรมชาติที่มีคุณค่า ต่อการศึกษา	2.66	มาก	2.60	มาก	2.50	มาก	2.62	มาก
3.5.2 มีลักษณะทาง วัฒนธรรมประเพณี หรือชนชาติที่ควร ศึกษา	2.77	มาก	2.50	มาก	2.30	ปานกลาง	2.58	มาก
3.5.3 เป็นแหล่งสืบค้น ความเป็นมา และ ความรู้ทางหลักฐาน โบราณคดี และ ประวัติศาสตร์	3.00	มาก	2.60	มาก	2.60	มาก	2.72	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
3.6 คุณค่าใน ความสัมพันธ์กับสังคม และวิถีชีวิต 3.6.1 เป็นแหล่ง ทรัพยากรวัตถุคิของ อุตสาหกรรมพื้นบ้าน งานฝีมือของคนใน ท้องถิ่น	2.88	มาก	2.60	มาก	2.50	มาก	2.65	มาก
3.6.2 เป็นแหล่ง ที่มีประวัติความเป็นมา ซึ่งสัมพันธ์กับประเพณี ความเชื่อ และ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.00	มาก	2.70	มาก	2.60	มาก	2.75	มาก
รวม 3 ด้านคุณค่า และความดึงดูดใจ	2.79	มาก	2.47	มาก	2.34	มาก	2.53	มาก
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4.1 ที่พัก 4.1.1 ที่พักหลาย ระดับ หลายประเภทใน บริเวณใกล้เคียงแหล่ง ท่องเที่ยว	2.77	มาก	2.30	ปานกลาง	1.60	น้อย	2.20	ปานกลาง
4.1.2 จำนวนโรงแรม ในบริเวณใกล้เคียง	2.88	มาก	2.30	ปานกลาง	1.60	น้อย	2.24	ปานกลาง
4.1.3 มีที่จอดรถเป็น สัดส่วนในบริเวณ แหล่ง	2.55	มาก	2.30	ปานกลาง	1.90	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
4.2 ร้านค้า 4.2.1 จำนวนร้านค้า ในบริเวณแหล่ง	2.88	มาก	2.50	มาก	1.60	น้อย	2.31	ปานกลาง
4.3 ร้านอาหาร 4.3.1 จำนวน ร้านอาหารในบริเวณ แหล่ง	2.77	มาก	2.50	มาก	1.50	น้อย	2.24	ปานกลาง
4.4 สาธารณูปโภค 4.4.1 มีระบบการ บริการสาธารณูปโภค	2.44	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง
4.5 ความปลอดภัย 4.5.1 มีบริการด้าน สาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล ในบริเวณ แหล่ง	2.66	มาก	2.40	มาก	2.30	ปานกลาง	2.44	มาก
4.5.2 มีบริการ ด้านการรักษาความ ปลอดภัยของชีวิตและ ทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร ในบริเวณแหล่ง	2.44	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง
4.6 มัคคุเทศก์และผู้ให้ ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง 4.6.1 มีมัคคุเทศก์ และผู้ให้ความรู้ เกี่ยวกับแหล่ง	2.77	มาก	2.30	ปานกลาง	2.30	ปานกลาง	2.44	มาก
รวม 4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.68	มาก	2.33	ปานกลาง	1.88	ปานกลาง	2.28	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคคัลลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
5. ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ								
5.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น								
5.1.1 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสนับสนุนในสินค้าและการให้บริการการท่องเที่ยว	2.44	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง
5.1.2 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	2.33	ปานกลาง	2.30	มาก	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง
5.2 สินค้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง (OTOP และธุรกิจอื่นๆ)								
5.2.1 ความหลากหลายของสินค้าผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก ที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง	2.77	มาก	2.30	ปานกลาง	2.30	ปานกลาง	2.44	มาก
5.2.2 ความหลากหลายของธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง	2.55	มาก	2.30	ปานกลาง	2.00	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง
5.2.3 จำนวนของธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง	2.66	มาก	2.30	ปานกลาง	2.20	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
5.3 ผู้ประกอบการใน พื้นที่ 5.3.1 จำนวน ผู้ประกอบการที่ เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำ เที่ยวในพื้นที่	2.66	มาก	2.30	ปานกลาง	2.20	ปานกลาง	2.37	มาก
5.4 การบริการด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว 5.4.1 มีการบริการด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว ในรูปแบบที่เป็น เอกลักษณ์	2.55	มาก	2.20	ปานกลาง	2.00	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง
5.4.2 มีการบริการด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยว หลากหลายประเภท หลายลักษณะ	2.44	มาก	2.20	ปานกลาง	1.90	ปานกลาง	2.17	ปานกลาง
5.5 ค่าใช้จ่ายต่อคน ต่อวันของนักท่องเที่ยว 5.5.1 ค่าใช้จ่ายต่อคน ต่อวันของนักท่องเที่ยว	1.88	ปานกลาง	1.60	น้อย	1.40	น้อย	1.62	น้อย
5.6 ระยะเวลาเฉลี่ยที่ พักอยู่ในแหล่ง 5.6.1 ระยะเวลาเฉลี่ย ที่พักอยู่ในแหล่ง	1.77	ปานกลาง	1.50	น้อย	1.30	น้อย	1.51	น้อย
รวม 5 ด้านมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจ	2.40	มาก	2.12	ปานกลาง	1.95	ปานกลาง	2.13	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
6. ด้านการบริหาร จัดการ								
6.1 มีหน่วยงาน/องค์กร ที่ดูแลแหล่ง(หน่วยงาน ที่รับผิดชอบโดยตรง)								
6.1.1 มีหน่วยงาน/ องค์กรที่ดูแลแหล่ง โดยเฉพาะอย่างชัดเจน	2.55	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง
6.2 มีกฎเกณฑ์ที่ใช้ร่วม กันในการควบคุมดูแล								
6.2.1 มีกฎเกณฑ์ ที่ใช้ ร่วมกันในการดูแล ควบคุมความเรียบร้อย ในแหล่ง	2.44	มาก	2.30	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง
6.3 มีความสามารถในการ พึ่งพาตนเอง								
6.3.1 ร่วมกันบริหาร จัดการโดยบุคลากรใน แหล่งมากกว่าภายนอก	2.44	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง
6.4 มีการกำหนด มาตรฐานในการดูแล รักษาแหล่ง								
6.4.1 มีข้อตกลง และ รับรู้ร่วมกันเกี่ยวกับ การดำเนินงาน และการ รักษามาตรฐานการ ดูแลรักษาแหล่ง	2.55	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
6.5 มีการอนุรักษ์ฟื้นฟู อย่างต่อเนื่อง 6.5.1 มีกิจกรรม ที่เป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	2.55	มาก	2.10	ปานกลาง	2.00	ปานกลาง	2.20	ปานกลาง
6.6 มีการประสานและ ความร่วมมือร่วม ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง 6.6.1 มีหน่วยงาน/ องค์กรที่ดูแลแหล่ง โดยตรง	2.55	มาก	2.30	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.31	ปานกลาง
6.6.2 ความประสาน ร่วมมือระหว่างองค์กร ที่เกี่ยวข้อง	2.55	มาก	2.42	ปานกลาง	2.31	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง
6.6.3 ความประสาน ร่วมมือระหว่างกลุ่ม ธุรกิจ	2.44	มาก	2.30	ปานกลาง	2.20	น้อย	2.31	ปานกลาง
6.7 มีงบประมาณ สนับสนุน 6.7.1 มีงบประมาณ ของรัฐสนับสนุน	2.44	มาก	2.30	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง
6.7.2 ได้รับการ สนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงาน/องค์กร	2.55	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.27	ปานกลาง
รวม 6 ด้านการบริหาร จัดการ	2.50	มาก	2.25	ปานกลาง	2.12	ปานกลาง	2.26	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
7.1 ความขัดแย้งใน พื้นที่								
7.1.1 มีความขัดแย้งใน พื้นที่ และทรัพยากรใน พื้นที่	1.11	น้อย	1.20	น้อย	1.10	น้อย	1.13	น้อย
7.2 ความอ่อนไหวต่อ การเปลี่ยนแปลงด้าน สังคม ศิลปวัฒนธรรม และโบราณคดี								
7.2.1 เป็นแหล่งที่ อ่อนไหวต่อการเสื่อม สลายของหลักฐานทาง โบราณคดี และ ประวัติศาสตร์	1.22	น้อย	1.40	น้อย	1.50	น้อย	1.37	น้อย
7.2.2 เป็นแหล่งที่ยาก ต่อการควบคุมความ เสื่อมโทรมของ หลักฐานทาง ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และ โบราณคดี	1.22	น้อย	1.40	น้อย	1.40	น้อย	1.34	น้อย
7.3 ความเสี่ยง								
7.3.1 มีความเสี่ยงจาก สภาพถนนและเส้นทาง	2.44	มาก	2.20	ปานกลาง	2.10	ปานกลาง	2.24	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดชาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		ทั้ง 3 แหล่ง	
	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ	$\bar{X}$	ศักยภาพ
7.3.2 มีความเสี่ยงจาก การคุกคาม ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	1.22	น้อย	1.40	น้อย	1.30	น้อย	1.31	น้อย
7.3.3 มีความเสี่ยงจาก เสี่ยงจากภัยธรรมชาติ	1.11	น้อย	1.30	น้อย	1.30	น้อย	1.24	น้อย
7.3.4 มีความเสี่ยงต่อ โรค และสุขอนามัย	1.11	น้อย	1.20	น้อย	1.20	น้อย	1.17	น้อย
รวม 7 ด้านจุดอ่อนและ ผลกระทบเชิงลบ	1.34	น้อย	1.44	น้อย	1.41	น้อย	1.40	น้อย

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยแยกเป็นรายด้าน

1. ด้านกายภาพ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพมาก เพราะมีการกระจุกตัวของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในอำเภอเดียวกัน และในจังหวัดเดียวกันจำนวนมาก โบราณสถานวัดโมคลานจะมีความเหมาะสมทางภูมิทัศน์มากกว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และ วัดชาตุน้อย เนื่องจากไม่มีอาคารสูงและสิ่งก่อสร้างที่บดบังสายตา หรือรบกวนภูมิทัศน์ของแหล่ง หรือเกิดความขัดแย้งต่อสุนทรียภาพทางการมองเห็น อยู่ห่างจากระบบอุตสาหกรรมทำให้ไม่เกิดผลกระทบกับแหล่ง อยู่ไม่ไกลจากพื้นที่ที่มีคุณค่าเชิงอนุรักษ์ ส่วนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดชาตุน้อย มีขนาดพื้นที่และลักษณะของพื้นที่ที่ต่อเนื่องกันสามารถทำกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ในแต่ละวันสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากกว่า และมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากกว่าโบราณสถานวัดโมคลาน นอกจากนี้ ทั้ง 3 แหล่งสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ทุกเดือน

2. ด้านการเข้าถึงแหล่ง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถาน วัดโมคลาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพมาก เพราะมีการคมนาคมและการเข้าถึงได้หลายวิธี มีสนามบินอยู่ภายในจังหวัด สามารถเดินทางเข้าถึงพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ทั้งทางรถโดยสารประจำทาง รถยนต์ รถไฟ ถนนมีพื้นผิวดี ไม่คดโค้งมาก ด้านค่าใช้จ่ายที่

ใช้ในการเดินทางโดยรถยนต์ และรถโดยสารประจำทางก็พอๆ กับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปจังหวัดอื่นๆ ในภาคเดียวกัน มีระยะทางอยู่ค่อนข้างไกลจากกรุงเทพฯ แต่มีระยะทางอยู่ในอำเภอเมือง หรืออยู่ห่างจากอำเภอเมืองไม่ถึง 1 ชั่วโมง

3. ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพมาก เพราะมีความสวยงาม เพราะเป็นที่ยอมรับด้านความสวยงามโดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อ เอกสาร และเว็บไซต์ของ ททท. ในช่วง 1-2 ปี มีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์พิเศษแตกต่างจากแหล่งอื่น มีคุณค่าทางความรู้และการศึกษา เพราะมีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีคุณค่าต่อการศึกษา มีชนชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ที่น่าสนใจ มีหลักฐานทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่ต้องสืบค้นให้ได้ความรู้ที่ชัดเจน มีทรัพยากรวัดอุทิศของ อุตสาหกรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของคนในท้องถิ่น เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระจุย เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ มีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้องผูกพันกับประเพณี ความเชื่อ สัญลักษณ์ของคนในท้องถิ่นซึ่งชาวบ้านนับถือ ด้านความมีชื่อเสียงในประเทศ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อย เป็นที่รู้จักในประเทศ มากกว่าโบราณสถานวัดโมคลาน เพราะเป็นแหล่งที่ได้รับการกล่าวถึง และมีการเผยแพร่ข้อมูลเอกสารท่องเที่ยวจำนวนมาก และเว็บไซต์ของ ททท. บ่อยครั้ง รวมทั้งยังเป็นที่ยินยมนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนในด้านความมีชื่อเสียงในต่างประเทศ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นที่รู้จักในต่างประเทศ มากกว่า วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน เพราะเป็นแหล่งที่ได้รับการกล่าวถึง และมีการเผยแพร่ข้อมูลในเอกสารท่องเที่ยวจำนวนมาก และเว็บไซต์ของต่างประเทศบ่อยครั้ง และเป็นที่ยินยมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นอกจากนี้ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อย มีความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมและรูปลักษณะทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการจัดงานพิธีที่หาได้ยากมากกว่าโบราณสถานวัดโมคลาน

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพมากกว่าวัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน เพราะบริเวณใกล้เคียงวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีที่พักให้เลือกพักได้หลากหลายประเภท และมีโรงแรมจำนวนมากในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง มีที่จอดรถเป็นสัดส่วนและกว้างขวาง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อย มีจำนวนร้านค้า ร้านอาหารในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งมากกว่าโบราณสถาน วัดโมคลาน ด้านสาธารณูปโภค และความปลอดภัย วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีระบบการบริการสาธารณูปโภคเพียงพอ มีบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณ

ใกล้เคียงกับแหล่ง มีบริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และมีบุคคลและผู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งไว้บริการ มากกว่าวัดชาตุน้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน

5. ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากกว่าวัดชาตุน้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน เพราะชุมชนในท้องถิ่นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีส่วนร่วมสนับสนุนในสินค้าและการให้บริการการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งหลากหลายชนิด มีธุรกิจ และการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งหลากหลายชนิด เช่น มีทั้งบริการนวด อาหาร เครื่องดื่ม ร้านค้า และอื่นๆ มีธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งจำนวนมาก มีผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวอยู่ภายในพื้นที่จำนวนมาก มีการบริการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแหล่ง มีการบริการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลาย ประเภท หลายรูปแบบ มีระยะเวลาเฉลี่ยจำนวนวันพักในที่พักที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งในจังหวัด พะเยา กับค่าเฉลี่ยจำนวนวันพักในจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ด้านค่าใช้จ่ายต่อคน ต่อวันของนักท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน มีค่าใช้จ่ายต่อคน ต่อวันพะเยา กับค่าใช้จ่ายของจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาค วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

6. ด้านการบริหารจัดการ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากกว่าวัดชาตุน้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน เพราะวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มี ททท. กรมศิลปากร เทศบาล จังหวัด กรมการวัด ฯลฯ รับผิดชอบดูแลแหล่งโดยเฉพาะอย่างชัดเจน มีเอกสาร ป้าย หรือสิ่งสำคัญจำนวนมากที่แสดงว่ามีกฎเกณฑ์ซึ่งเป็นที่เข้าใจร่วมกันในการควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยในแหล่ง มีการบริหารจัดการแหล่งโดยกลุ่มบุคลากรในท้องถิ่น มีเอกสาร ป้าย หรือข้อมูลอื่นๆ จำนวนมาก ที่แสดงว่ามีข้อตกลง และการรับรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการดูแลรักษาแหล่ง มีเอกสาร ป้าย หรือข้อมูลอื่นๆ จำนวนมากที่แสดงว่ามีกิจกรรมที่เป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีเอกสาร ป้าย หรือข้อมูลอื่นๆจำนวนมากที่แสดงว่ามีหน่วยงาน/องค์กรที่ดูแลแหล่งโดยตรง มีเอกสาร ป้าย หรือข้อมูลอื่นๆ จำนวนมาก ที่แสดงว่ามีความร่วมมือประสานงานกันระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีเอกสาร ป้าย หรือข้อมูลอื่นๆจำนวนมากที่แสดงว่า มีการประสานร่วมมือกันระหว่างกลุ่มธุรกิจแหล่ง เช่น มีการรวมตัวกันจัดกิจกรรมต่างๆ มีเอกสาร หรือข้อมูลอื่นๆ จำนวนมากที่แสดงว่ามีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ มีงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรอื่นๆ

7. ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน มีจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบน้อย เพราะไม่มีเอกสาร หรือข้อมูลอื่นๆ

จำนวนมากที่แสดงว่ามีความขัดแย้งในการใช้พื้นที่ และทรัพยากร เช่น การรุกรานที่ดิน ฯลฯ มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรม และโบราณคดีน้อย เป็นแหล่งที่ยากต่อการเสื่อมสลายของหลักฐานทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ ซึ่งการท่องเที่ยวไม่มีผลต่อการทำลายหลักฐานที่สำคัญ เป็นแหล่งที่ง่ายต่อการควบคุมความเสื่อมโทรม และการเสื่อมสลายของหลักฐานทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์อันเนื่องมาจากความเก่าแก่หรือสาเหตุอื่นๆ มีสภาพชำรุดใกล้จะพังอยู่แล้ว ด้านความเสี่ยง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานมีความเสี่ยงน้อยในด้านการคุกคามความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เพราะเป็นท้องถิ่นที่มีความสงบเรียบร้อยทางสังคมท้องถิ่น ไม่มีข่าวสาร หรือสถิติ การปล้น จี้ มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติน้อย เพราะเป็นแหล่งที่ไม่มีปัญหา ไม่มีอันตรายจากภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลาก ฯลฯ มีความเสี่ยงต่อโรค และสุขอนามัยน้อย เพราะเป็นแหล่งที่ไม่มีปัญหา ไม่มีอันตรายทางด้านสุขภาพอนามัย แต่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความเสี่ยงจากสภาพถนน และเส้นทางเสื่อมสภาพได้ง่ายกว่าวัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาว
ไทย พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดราชคูน้อย และโบราณสถานวัด
โมคคัลลาน

3.1 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย และพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับเพศของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
1. ชาย	76	40.00	77	48.10	20	40.00	173	43.20
2. หญิง	114	60.00	83	51.90	30	60.00	227	56.80
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00

Pearson Chi-Square = 2.582^a df = 2 Sig = 0.275

จากตารางที่ 4.4 พบว่า เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 วัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิง (227 ราย/ร้อยละ 56.80)

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับอายุของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ								
1. ต่ำกว่า 15 ปี	14	7.36	8	5.00	5	10.00	27	6.75
2. ระหว่าง 15-24 ปี	46	24.23	20	12.50	20	40.00	86	21.50
3. ระหว่าง 25-34 ปี	52	27.36	40	25.00	16	32.00	108	27.00
4. ระหว่าง 35-44 ปี	40	21.05	50	31.25	9	18.00	99	24.75
5. 45 ปี ขึ้นไป	38	20.00	42	26.25	0	0.00	80	20.00
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 35.788 ^a df = 8 Sig = 0.000*								

จากตารางที่ 4.5 พบว่า อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี (52 ราย/ร้อยละ 27.36) ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยววัดธาตุน้อยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี (50 ราย/ร้อยละ 31.25) และนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลานมีอายุระหว่าง 15-24 ปี (20 ราย/ร้อยละ 40.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แห่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี (108 ราย/ร้อยละ 27.00)

จากตารางที่ 4.7 พบว่า รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ส่วนใหญ่มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป (56 ราย/ร้อยละ 29.47) ไปเที่ยววัดธาตุน้อยส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท (60 ราย/ร้อยละ 37.50) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลานส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000-15, 000 บาท (18 ราย/ร้อยละ 36.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท (123 ราย/ร้อยละ 30.75)

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับอาชีพของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แหล่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ								
1. นักเรียน/นักศึกษา	30	15.78	26	16.25	8	16.00	64	16.00
2. รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	35	18.42	28	17.50	10	20.00	73	18.25
3. พนักงานบริษัท/ รับจ้างทั่วไป	70	36.85	55	34.38	20	40.00	145	36.25
4. ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	55	28.95	51	31.87	12	24.00	118	29.50
5. อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 1.354 ^a df = 6 Sig = 0.969								

จากตารางที่ 4.8 พบว่า อาชีพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/รับจ้างทั่วไป ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (70 ราย/ร้อยละ 36.85) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (55 ราย/ร้อยละ 34.38) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (20 ราย/ร้อยละ 40.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/รับจ้างทั่วไป (145 ราย/ร้อยละ 36.25)

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับภูมิลำเนาของของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิลำเนา								
1. ภาคเหนือ	8	4.21	4	2.50	0	0.00	12	3.00
2. ภาคใต้	105	55.27	95	59.38	26	52.00	226	56.50
3. ภาคตะวันออก	10	5.27	8	5.00	0	0.00	18	4.50
4. ภาคตะวันตก	8	4.21	6	3.75	0	0.00	14	3.50
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	2.10	2	1.25	0	0.00	6	1.50
6. ภาคกลาง	30	15.79	25	15.62	10	20.00	65	16.25
7. กรุงเทพมหานคร	25	13.15	20	12.50	14	28.00	59	14.75
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 16.26 ^a df = 12 Sig = 0.179								

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (105 ราย/ร้อยละ 55.27) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (55 ราย/ร้อยละ 34.38) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (20 ราย/ร้อยละ 40.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แห่ง พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ (226 ราย/ร้อยละ 56.50)

ของกลุ่มตัวอย่าง	รวมมหาวิทยาลัย				วัดโมคลาน		3 แห่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการมาเที่ยว								
1. ไปเช้า-เย็นกลับ	120	63.15	100	62.50	30	60.00	250	62.50
2. พักค้างคืน	70	36.85	60	37.50	20	40.00	150	37.50
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 0.168 ^a df = 2 Sig = 0.919								

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ลักษณะการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (120 ราย/ร้อยละ 63.15) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (100 ราย/ร้อยละ 62.50) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (30 ราย/ร้อยละ 60.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ (250 ราย/ร้อยละ 62.50)

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะที่พึงค้ำจุนของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดราชคูน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะที่พักค้างคืน								
1. โรงแรม	65	34.21	50	31.25	19	38.00	134	33.50
2. เกสต์เฮาส์	10	5.26	16	10.00	0	0.00	26	6.50
3. รีสอร์ท	12	6.32	14	8.75	0	0.00	26	6.50
4. บ้านญาติ/พี่น้อง	103	54.21	80	50.00	31	62.00	214	53.50
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00

Pearson Chi-Square = 12.247^a df = 6 Sig = 0.057

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ลักษณะที่พิกค้ำคั้นของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พิกค้ำคั้นที่บ้านญาติ/พี่น้องไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (120 ราย/ร้อยละ 63.15) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (100 ราย/ร้อยละ 62.50) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (30 ราย/ร้อยละ 60.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่งพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีลักษณะการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ (250 ราย/ร้อยละ 62.50)

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะการมาเที่ยวกับใครของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แหล่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาเที่ยวกับใคร								
1. ตามลำพัง	15	7.89	10	6.25	0	0.00	25	6.25
2. ครอบครัว	80	42.10	55	34.38	20	40.00	155	38.75
3. เพื่อน	40	21.05	45	28.12	16	32.00	101	25.25
4. ญาติ/พี่น้อง	55	28.96	50	31.25	14	28.00	119	29.75
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 20.441 ^a df = 6 Sig = 0.002*								

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ลักษณะการมาเที่ยวกับใครของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวกับครอบครัว ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (80 ราย/ร้อยละ 42.10) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (55 ราย/ร้อยละ 34.38) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (20 ราย/ร้อยละ 40.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่งพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวกับครอบครัว (155 ราย/ร้อยละ 38.75)

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แหล่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูล								
1. วิทยุ/โทรทัศน์	15	7.89	10	6.25	0	0.00	25	6.25
2. นิตยสาร/ หนังสือพิมพ์	24	12.63	18	11.25	5	10.00	47	11.75
3. เว็บไซต์	47	24.73	40	25.00	8	16.00	95	23.75
4.ญาติ/เพื่อนแนะนำ	70	36.84	67	41.88	24	48.00	161	40.25
5. แผ่นพับส่งเสริม การท่องเที่ยว	34	17.89	25	15.62	13	26.00	72	18.00
6. อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 9.365 ^a df = 8 Sig = 0.312								

จากตารางที่ 4.13 พบว่า แหล่งข้อมูลของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวโดยญาติ/เพื่อนแนะนำ ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (70 ราย/ร้อยละ 36.84) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (67 ราย/ร้อยละ 41.88) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (24 ราย/ร้อยละ 48.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวกับครอบครัว (155 ราย/ร้อยละ 38.75)

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แห่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แรงจูงใจ ในการท่องเที่ยว								
1. ความสวยงามของ แหล่งท่องเที่ยว	38	20.00	30	18.75	12	24.00	80	20.00
2. แหล่งท่องเที่ยวมี สถาปัตยกรรมที่โดดเด่น	45	23.68	40	25.00	10	20.00	95	23.75
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรม ประเพณี และ ประวัติศาสตร์	60	31.58	53	33.13	20	40.00	133	33.25
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นที่รู้จักกันอย่าง กว้างขวาง	12	6.32	20	12.50	0	0.00	32	8.00
5. ต้องการพักผ่อน/ ผ่อนคลาย	14	7.37	4	2.50	0	0.00	18	4.50
6. พบปะผู้คน	4	2.10	3	1.87	0	0.00	7	1.75
7. ต้องการความรู้	17	8.95	10	6.25	8	16.00	35	8.75
8. ค่าใช้จ่ายเหมาะสม	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
9. อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 22.823 ^a df = 12 Sig = 0.029*								

จากตารางที่ 4.14 พบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแรงจูงใจเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (60 ราย/ร้อยละ

31.58) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (53 ราย/ร้อยละ 33.13) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (20 ราย/ร้อยละ 40.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแรงจูงใจเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ (133 ราย/ร้อยละ 33.25)

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เกี่ยวกับยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ลักษณะทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		รวมกลุ่มตัวอย่าง 3 แหล่ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยานพาหนะ								
1. รถโดยสารประจำทาง	60	31.57	54	33.75	15	30.00	129	32.25
2. รถยนต์ส่วนตัว	80	42.11	70	43.75	20	40.00	170	42.50
3. รถไฟ	30	15.79	25	15.63	9	18.00	64	16.00
4. เครื่องบิน	20	10.53	11	6.87	6	12.00	37	9.25
รวม	190	100.00	160	100.00	50	100.00	400	100.00
Pearson Chi-Square = 2.219 ^a df = 6 Sig = 0.898								

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ยานพาหนะไม่มีความสัมพันธ์กับการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว ไปเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (80 ราย/ร้อยละ 42.11) ไปเที่ยววัดธาตุน้อย (70 ราย/ร้อยละ 43.75) และไปเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน (20 ราย/ร้อยละ 40.00) หากสรุปโดยรวมทั้ง 3 แหล่ง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว (170 ราย/ร้อยละ 42.50)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจ และการเปรียบเทียบความพึงพอใจ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยรวมทุกด้าน

ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
1. ด้านกายภาพ	3.84	มาก	3.80	มาก	3.70	มาก	3.81	มาก	0.074
2. ด้านการเข้าถึง แหล่ง	3.56	มาก	3.52	มาก	3.47	มาก	3.53	มาก	0.440
3. ด้านคุณค่าและ ความดึงดูดใจ	3.90	มาก	3.84	มาก	3.72	มาก	3.87	มาก	0.120
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.63	มาก	3.47	มาก	3.18	ปาน กลาง	3.52	มาก	*0.030
5. ด้านมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจ	3.82	มาก	3.73	มาก	3.58	มาก	3.74	มาก	*0.040
รวม 1.-5.ทุกด้าน	3.75	มาก	3.67	มาก	3.53	มาก	3.69	มาก	0.120

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการทดสอบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 แหล่ง โดยรวม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจมากใน วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) รองลงมา ได้แก่ วัดธาตุน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) และโบราณสถานวัดโมคลาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53)

จากผลการทดสอบความแตกต่างระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 แหล่ง โดยรวม ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่า ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจ และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยแยกเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
1. ด้านกายภาพ									
1.1 ทัศนียภาพใน บริเวณแหล่ง	3.84	มาก	3.80	มาก	3.70	มาก	3.81	มาก	0.074
รวม 1. ด้านกายภาพ	3.84	มาก	3.80	มาก	3.70	มาก	3.81	มาก	0.074
2. ด้านการเข้าถึง แหล่ง									
2.1 ระยะทางจาก จังหวัด นครศรีธรรมราชถึง แหล่ง	3.63	มาก	3.58	มาก	3.52	มาก	3.60	มาก	0.268
2.2 คุณภาพ เส้นทางถนนสู่ แหล่ง	3.54	มาก	3.51	มาก	3.44	มาก	3.51	มาก	0.434
2.3 คุณภาพ เส้นทางถนนภายใน แหล่ง	3.52	มาก	3.48	มาก	3.46	มาก	3.50	มาก	0.628
รวม 2. ด้าน การเข้าถึงแหล่ง	3.56	มาก	3.52	มาก	3.47	มาก	3.53	มาก	0.440
3. ด้านคุณค่าและ ความดึงดูดใจ									
3.1 เป็นแหล่งที่มี ความสวยงาม	3.96	มาก	3.91	มาก	3.88	มาก	3.93	มาก	0.170

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
3.2 เป็นแหล่งที่มี สถาปัตยกรรม โดดเด่น	3.99	มาก	3.96	มาก	3.90	มาก	3.97	มาก	0.097
3.3 สภาพแวดล้อม ทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงาน พิธีในแหล่ง	3.94	มาก	3.86	มาก	3.84	มาก	3.90	มาก	0.061
3.4 เป็นแหล่ง ความรู้ทาง วัฒนธรรม และ ประวัติศาสตร์	3.95	มาก	3.90	มาก	3.88	มาก	3.92	มาก	0.311
3.5 อุตสาหกรรม พื้นบ้านงานฝีมือ ของคนในท้องถิ่น เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื่อกระจูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา	3.88	มาก	3.82	มาก	3.78	มาก	3.85	มาก	0.081

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
3.6 เป็นแหล่งที่มี ประวัติความเป็นมา ที่เกี่ยวข้องผูกพัน กับประเพณี ความ เชื่อ ตำนานของ คนในท้องถิ่น	3.73	มาก	3.62	มาก	3.62	มาก	3.67	มาก	0.054
รวม 3. ด้านคุณค่า และความดึงดูดใจ	3.90	มาก	3.84	มาก	3.72	มาก	3.87	มาก	0.120
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก									
4.1 ที่จอดรถใน บริเวณแหล่ง	3.54	มาก	3.46	มาก	3.40	ปาน กลาง	3.49	มาก	0.102
4.2 ร้านค้าใน บริเวณแหล่ง และ บริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง	3.52	มาก	3.46	มาก	3.34	ปาน กลาง	3.47	มาก	0.071
4.3 ห้องน้ำใน บริเวณแหล่ง	3.60	มาก	3.31	ปาน กลาง	2.56	น้อย	3.35	ปาน กลาง	0.000*
4.4 ป้ายบอกทางใน บริเวณแหล่ง	3.45	มาก	3.06	ปาน กลาง	2.50	น้อย	3.17	ปาน กลาง	0.000*
4.5 ที่พัก ม้านั่งใน บริเวณแหล่ง	3.55	มาก	3.25	ปาน กลาง	2.54	น้อย	3.30	ปาน กลาง	0.000*
4.6 ศูนย์ให้ข้อมูล นักท่องเที่ยว ในบริเวณแหล่ง	3.71	มาก	3.52	มาก	3.34	ปาน กลาง	3.59	มาก	0.000*

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
4.7 ระบบบริการ ด้านสาธารณูปโภค ในบริเวณในบริเวณ แหล่ง (ไฟฟ้า/ ประปา/โทรศัพท์)	3.85	มาก	3.81	มาก	3.72	มาก	3.82	มาก	0.091
4.8 ระบบบริการ ด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลใน บริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง	3.70	มาก	3.49	มาก	3.36	ปาน กลาง	3.57	มาก	0.000*
4.9 ระบบบริการ ด้านการรักษาความ ปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือ เจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัยใน บริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง	3.70	มาก	3.48	มาก	3.30	ปาน กลาง	3.56	มาก	0.000*
4.10 มัคคุเทศก์ และผู้ให้ความรู้ เกี่ยวกับแหล่ง	3.92	มาก	3.88	มาก	3.82	มาก	3.89	มาก	0.071
รวม 4. ด้านสิ่ง อำนวยความสะดวก	3.63	มาก	3.47	มาก	3.18	ปาน กลาง	3.52	มาก	0.030*

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
5. ด้านมูลค่าเพิ่ม ทางเศรษฐกิจ									
5.1 การให้บริการ การท่องเที่ยวจาก คนในชุมชน	3.79	มาก	3.56	มาก	3.56	มาก	3.67	มาก	0.000*
5.2 ราคาสินค้า และของที่ระลึก ในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้ เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื่อกระจูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา	3.94	มาก	3.96	มาก	3.88	มาก	3.94	มาก	0.081

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
5.3 คุณภาพสินค้า และของที่ระลึกใน บริเวณแหล่ง และ บริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื่อกระจูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ	3.94	มาก	3.97	มาก	3.90	มาก	3.95	มาก	0.085
5.4 การบริการของ พ่อค้าและแม่ค้าใน บริเวณแหล่ง และ บริเวณใกล้เคียงกับ กับแหล่ง	3.84	มาก	3.62	มาก	3.60	มาก	3.72	มาก	0.000*
5.5 การบริการของ บริษัทนำเที่ยว	3.73	มาก	3.64	มาก	3.30	ปาน กลาง	3.64	มาก	0.000*
5.6 กิจกรรมการ ท่องเที่ยวในบริเวณ แหล่ง	3.70	มาก	3.64	มาก	3.28	ปาน กลาง	3.62	มาก	0.000*
5.7 ค่าใช้จ่ายใน การท่องเที่ยว	3.67	มาก	3.63	มาก	3.50	มาก	3.63	มาก	0.076

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย	วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร		วัดธาตุน้อย		โบราณสถาน วัดโมคลาน		3 แหล่ง		Sig
	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	$\bar{X}$	ระดับ ความ พึงพอใจ	
รวม 5.ด้านมูลค่า ทางเศรษฐกิจ	3.82	มาก	3.73	มาก	3.58	มาก	3.74	มาก	0.040*

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการทดสอบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 แหล่ง เป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความพึงพอใจในด้านคุณค่าและความดึงดูดใจมากในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90) วัดธาตุน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) และโบราณสถานวัดโมคลาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72)

จากผลการทดสอบความแตกต่าง ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้ง 3 แหล่ง เป็นรายด้าน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง/ข้อ 4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง/ข้อ 4.5 ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง/ข้อ 4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง/ข้อ 4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น โรงพยาบาล และ(ข้อ 4.9 ระบบบริการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย) และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.1 การให้บริการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน และข้อ 5.4 การบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง/ข้อ 5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว และข้อ 5.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม
(ข้อ 4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	43.214	2	21.607	92.570	0.000*
ภายในกลุ่ม	92.664	397	0.233		
รวม	135.878	399			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับห้องน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญ
กับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}$ = 3.60)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}$ = 3.31)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}$ = 2.56)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}$ = 3.60)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}$ = 3.31)	0.281*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}$ = 2.56)	1.040*	0.758*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจห้องน้ำในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับปานกลาง แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจห้องน้ำในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในระดับมากกว่าวัดธาตุน้อยและโบราณสถานวัดโมคลาน และนักท่องเที่ยวพึงพอใจห้องน้ำในบริเวณโบราณสถานวัดโมคลานในระดับน้อยกว่าทั้ง 2 แหล่ง

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม
(ข้อ 4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	39.449	2	19.724	113.571	0.000*
ภายในกลุ่ม	68.949	397	0.174		
รวม	108.397	399			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับป้ายบอกทางในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญ
กับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.45$)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.06$)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}=2.50$)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.45$)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.06$)	-0.281*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=2.50$)	-1.040*	0.758*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจป้ายบอกทางในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับปานกลาง แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจป้ายบอกทางในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในระดับมากกว่าวัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน นักท่องเที่ยวพึงพอใจป้ายบอกทางในบริเวณโบราณสถานวัดโมคลานในระดับน้อยกว่าทั้ง 2 แหล่ง

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม
(ข้อ 4.5 ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	41.894	2	20.947	93.142	0.000*
ภายในกลุ่ม	89.283	397	0.225		
รวม	131.177	399			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.5 ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.35$)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.25$)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}=2.54$)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.35$)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.25$)	0.307*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=2.54$)	1.017*	0.710*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับปานกลาง แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่พัก ม้านั่งในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในระดับมากกว่าวัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน และนักท่องเที่ยวพึงพอใจที่พัก ม้านั่งในบริเวณโบราณสถานวัดโมคลานในระดับน้อยกว่าทั้ง 2 แหล่ง

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม
(ข้อ 4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	6.561	2	3.281	14.439	0.000*
ภายในกลุ่ม	90.199	397	0.227		
รวม	96.760	399			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญ
กับด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.71$)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.52$)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}=3.34$)
1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.71$)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.52$)	0.185*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.34$)	0.370*	0.185*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อยในระดับมากกว่าโบราณสถานวัดโมคลาน และนักท่องเที่ยวพึงพอใจศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณโบราณสถานวัดโมคลานในระดับน้อยกว่าทั้ง 2 แหล่ง

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
(ข้อ 4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	6.336	2	3.168	13.759	0.000*
ภายในกลุ่ม	91.414	397	0.230		
รวม	97.750	399			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้าน
สิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล
ในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.70$)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.49$)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}=3.36$)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.70$)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.49$)	0.206*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.36$)	0.340*	0.133*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียงวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และ

วัดชานน้อยในระดับมากกว่าโบราณสถานวัดโมคลานและนักท่องเที่ยวพึงพอใจระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียงวัดโมคลานในระดับน้อยกว่าทั้ง 2 แห่ง

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.9 ระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.094	2	4.047	17.783	0.000*
ภายในกลุ่ม	90.344	397	0.228		
รวม	98.438	399			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ข้อ 4.9 ระบบบริการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินแหล่ง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงกับ)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}$ = 3.70)	2. วัดชานน้อย ($\bar{X}$ = 3.49)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}$ = 3.36)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}$ = 3.70)			
2. วัดชานน้อย ($\bar{X}$ = 3.49)	0.218*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}$ = 3.36)	0.400*	0.181*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจระบบบริการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่งในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจระบบบริการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและวัดธาตุน้อยในระดับมาก และนักท่องเที่ยวพึงพอใจในระบบบริการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณใกล้เคียงวัดโมคลานในระดับน้อยกว่าทั้ง 2 แห่ง

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.408	2	2.704	12.982	0.000*
ภายในกลุ่ม	82.690	397	0.208		
รวม	88.098	399			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชนของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.79$)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.56$)	3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.56$)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.79$)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.56$)	0.232*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.56$)	0.234*	0.002*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชนของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่งในระดับมาก และนักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการให้บริการท่องเที่ยวจากคนในชุมชนของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานในระดับมาก

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.4 การบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5.224	2	2.612	13.999	0.000*
ภายในกลุ่ม	74.074	397	0.187		
รวม	79.298	399			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.4 การบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.84$)	2. วัดชานูน้อย ($\bar{X}=3.62$)	3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.60$)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.84$)			
2. วัดชานูน้อย ($\bar{X}=3.62$)	0.222*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.60$)	0.247*	0.025*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับมาก และนักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร วัดราชคูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานในระดับมาก

ตารางที่ 4.34 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.373	2	3.687	14.005	0.000*
ภายในกลุ่ม	104.504	397	0.263		
รวม	114.878	399			

จากตารางที่ 4.34 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการบริการของบริษัทนำเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ($\bar{X}$ = 3.73)	2. วัดราชคูน้อย ($\bar{X}$ = 3.64)	3. โบราณสถาน วัดโมคลาน ($\bar{X}$ = 3.30)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}$ = 3.73)			
2. วัดราชคูน้อย ($\bar{X}$ = 3.64)	0.087*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}$ = 3.30)	0.431*	0.343*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจการบริการของบริษัทนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจการบริการของบริษัทนำเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อยในระดับมาก ส่วนโบราณสถานวัดโมคลานมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.076	2	3.538	12.925	0.000*
ภายในกลุ่ม	108.674	397	0.274		
รวม	115.750	399			

จากตารางที่ 4.36 พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการบริการของกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่โดยสถิติ LSD ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการให้ความสำคัญกับด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (ข้อ 5.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.70$)	2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.64$)	3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.28$)
1. วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.70$)			
2. วัดธาตุน้อย ($\bar{X}=3.64$)	0.056*		
3. โบราณสถานวัดโมคลาน ($\bar{X}=3.28$)	0.422*	0.363*	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่งในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวพึงพอใจกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อยในระดับมาก และพึงพอใจกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณโบราณสถานวัดโมคลานในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผู้วิจัยมีความสนใจในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถาน วัดโมคลาน เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และเป็นที่เคารพศรัทธาสักการบูชาแก่พุทธศาสนิกชน ประกอบกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวปี 2554 โดยให้ความสำคัญกับการขยายฐานกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ มีรายได้สูง เช่น กลุ่มกอล์ฟ กลุ่มแต่งงาน กลุ่มฮันนีมูน กลุ่มสุขภาพ และความงาม กลุ่มท่องเที่ยวเชิงกีฬา และกลุ่มที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่หลากหลาย ให้ประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าและประทับใจ ร่วมไปกับการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย และความโดดเด่นของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถดำรงไว้สืบไปอย่างยั่งยืน

การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สัมภาษณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนบรรยายสรุปข้อมูล ปรากฏว่า ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลยังไม่ค่อยชัดเจน จึงได้เพิ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพขึ้นมา นั่นคือ แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจด้านการบริหารจัดการ ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนบรรยายสรุปข้อมูล ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้าน

การบริหารจัดการ และมีจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบน้อย สำหรับวัดชาตุน้อย และโบราณสถาน วัดโมคลาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากเกือบทุกด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ มีศักยภาพปานกลางในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และมีจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบน้อย หากวิเคราะห์ผลโดยรวมของทั้ง 3 แหล่งจะพบว่า ทั้ง 3 แหล่งมีศักยภาพ ปานกลางในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและละเอียดชัดเจนมากขึ้นจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจโดยใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย เมื่อได้ผลการสอบถามมาแล้วจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดชาตุน้อยในระดับมากในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ส่วนโบราณสถานวัดโมคลาน นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง หากวิเคราะห์ผลโดยรวมของทั้ง 3 แหล่ง จะพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจทั้ง 3 แหล่งในระดับมากในทุกๆ ด้าน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาข้อมูลที่ได้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทยปรากฏว่าให้คำตอบที่ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน จะมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน จะมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และแตกต่างกัน กล่าวคือ ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความคิดเห็นว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน มีศักยภาพมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ(การกระจุกตัวของแหล่งท่องเที่ยว/ความเหมาะสมทางภูมิทัศน์/การอยู่ห่างพื้นที่ที่มีคุณค่าเชิงอนุรักษ์/ขนาดของพื้นที่/ฤดูกาลท่องเที่ยว/ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว) ด้านการเข้าถึงแหล่ง(มีการคมนาคมและการเข้าถึงได้หลากหลายวิธี/คุณภาพของเส้นทาง/ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทาง/ระยะทาง) และด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ(ความสวยงาม/

ความโดดเด่น/ความมีชื่อเสียง/ความสมบูรณ์/คุณค่าทางความรู้และการศึกษา/คุณค่าในความสัมพันธ์กับสังคมและวิถีชีวิต) แต่แหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่ง มีความแตกต่างกันและมีศักยภาพปานกลางในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ที่พักและที่จอดรถ/ร้านค้า/ร้านอาหาร/สาธารณูปโภค/ความปลอดภัย/มัคคุเทศก์และผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง) ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ(การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น/สินค้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง OTOP และธุรกิจอื่นๆ/ผู้ประกอบการในพื้นที่/การบริการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว/ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว/ระยะเวลาเฉลี่ยที่พักรอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง) และด้านการบริหารจัดการ(มีหน่วยงาน หรือองค์กรที่ดูแลแหล่งโดยเฉพาะอย่างชัดเจน/มีกฎเกณฑ์ที่ใช้ร่วมกันในการควบคุมดูแลแหล่ง/มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง/มีการกำหนดมาตรฐานในการดูแลรักษาแหล่ง/มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง/มีการประสานและมีส่วนร่วมระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง/มีงบประมาณสนับสนุน) และทั้ง 3 แหล่งมีจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบน้อย (ความขัดแย้งในพื้นที่/ความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรมและโบราณคดี/ความเสี่ยง) สรุปได้ว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่วนวัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน มีศักยภาพปานกลาง ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เช่นกัน ส่วนในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และวัดธาตุน้อยในระดับมากในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ(ทัศนียภาพในบริเวณแหล่ง) ด้านการเข้าถึงแหล่ง(ระยะทางจากจังหวัดนครศรีธรรมราชถึงแหล่ง/คุณภาพเส้นทางถนนภายในและภายนอกแหล่ง) ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ(มีความสวยงาม/มีสถาปัตยกรรมโดดเด่น/มีสภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรมประเพณี และงานพิธีในแหล่ง/เป็นแหล่งความรู้ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์/มีอุตสาหกรรมพื้นบ้านงานฝีมือของคนในท้องถิ่น/เป็นแหล่งที่มีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้องผูกพันกับประเพณีความเชื่อ สัญลักษณ์ของคนในท้องถิ่น) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก(ที่จอดรถในบริเวณแหล่ง/ร้านค้าในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง/ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง/ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง/ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง/ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง/ระบบบริการด้านสาธารณูปโภคในบริเวณแหล่ง/ระบบบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง/ระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน/มัคคุเทศก์และผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง) และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ(การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน/ราคาสินค้าและของที่ระลึกในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง /คุณภาพสินค้าและของที่ระลึกในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง/การบริการของพ่อค้าและแม่ค้าในบริเวณแหล่งและบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง/การบริการของบริษัทยาเที่ยว/กิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง/

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว) ส่วนโบราณสถานวัดโมคลาน นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกจะมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง หากวิเคราะห์ผลโดยรวมของทั้ง 3 แหล่ง จะพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจทั้ง 3 แหล่งในระดับมากในทุกๆ ด้าน

แม้ว่าในมุมมองของนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในด้านกายภาพ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานู้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน แต่ก็ตาม แต่ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังคงมีความคิดเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แหล่งต้องมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนซึ่งคนในชุมชน ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวภาครัฐ และภาคเอกชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีระบบ และมีแบบแผน

สรุปได้ว่าหากเปรียบเทียบศักยภาพของทั้ง 3 แหล่งจะพบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีศักยภาพมากกว่าวัดชานู้อย และ โบราณสถานวัดโมคลานเนื่องจากมีความสวยงามและโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ ศาสนาพุทธ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง กำลังก้าวสู่การเป็นแหล่งมรดกโลก และมีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในทุกๆ ด้านให้ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน ส่วนวัดชานู้อย และ โบราณสถานวัดโมคลาน ถึงแม้ว่าจะมีศักยภาพที่ด้อยกว่าวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในบางด้าน แต่ก็มีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้เช่นกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 วิทยานิพนธ์นี้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในกลุ่มวัดอื่นๆ ในจังหวัดอื่นๆ ได้ อาจศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบางด้าน หรือทั้ง 7 ด้าน หรือเพิ่มขยายศึกษาเพิ่มเติมในด้านการส่งเสริมการตลาดในประเทศ และการตลาดต่างประเทศ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านผลิตภัณฑ์สินค้าทางการท่องเที่ยว ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการจัดการทรัพยากรเชิงวัฒนธรรม ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ด้านงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน ฯลฯ

5.3.2 หากจะมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้อยู่ในระดับสากลควรจะทำการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นักเรียน นักศึกษา คณาจารย์การท่องเที่ยว และบริษัทนำเที่ยว

5.3.3 ควรพัฒนาปรับปรุงวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และโรงเรียนสอนพุทธศาสนาที่ได้มาตรฐานสากลเพื่อความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนา และยั่งยืนสืบไป

5.3.4 เนื่องจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน มีศักยภาพมาก จึงควรมีความร่วมมือจากคนในชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อการส่งเสริมการตลาดโดยจัดเส้นทางท่องเที่ยวได้หลากหลายเส้นทาง ได้แก่

- เส้นทางท่องเที่ยว แบบที่ 1 (4 วัน 3 คืน) รายการทัศนศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามรอย 7 ราชวงศ์อินรี อนุรักษ์วัฒนธรรม ตามรอยประวัติศาสตร์ ชื่นชมธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนค้นหาชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระเจ้าอยู่หัว

ภาพที่ 5.1 เส้นทางท่องเที่ยว แบบที่ 1

1. วันแรก อำเภอเมือง-อำเภอพรหมคีรี-ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครศรีธรรมราช
อำเภอท่าศาลา-โบราณสถานวัดโมคลาน-อำเภอช้างกลาง-ศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยว
เกษตรช้างกลาง- วัดธาตุน้อย- จุฬามวิเวาเหมน
- 07.00 น. เดินทางจากอำเภอเมืองสู่ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครศรีธรรมราช
อำเภอพรหมคีรี
- 08.00 น. เดินทางถึงศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครศรีธรรมราชแล้ว เข้าร่วม
ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครศรีธรรมราช ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) หรือ รางวัลกนิรีเงิน ครั้งที่ 8 พ.ศ.
2553 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ การดีเด่น แหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้าน
วิทยาศาสตร์และธรรมชาติ ดาราศาสตร์และอวกาศเทคโนโลยีการเกษตร ฯลฯ
- 09.00 น. เดินทางสู่โบราณสถานวัดโมคลาน อำเภอท่าศาลา
- 09.30 น. เดินทางถึงโบราณสถานวัดโมคลานแล้วเข้าร่วมโบราณสถานวัดโมคลาน
เทวสถาน โบราณวัตถุในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย ชมหลักฐานทาง
โบราณคดีที่พบประกอบด้วย หลักหิน ชากเจดีย์ ชากเทวสถาน โยนีโพธิ์ระ
ศิวลึงค์ พระพุทธรูปปูนปั้น สระน้ำโบราณ ฯลฯ เลือกรื้อผลิตภัณ์ที่
เครื่องปั้นดินเผาฝีมือภูมิปัญญาชาวบ้าน

ภาพที่ 5.2 โบราณสถานวัดโมคลาน (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

- 10.30 น. เดินทางสู่ศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรช้างกลาง อำเภอช้างกลาง
- 11.30 น. เดินทางถึงศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรช้างกลางแล้ว เข้าร่วมศูนย์ส่งเสริม
ท่องเที่ยวเกษตรช้างกลาง ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand
Tourism Awards) กนิรีทองคำ ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2545 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิง

เกษตรยอดเยี่ยม ชมศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรอำเภอช้างกลาง เช่น ผลไม้ สินค้าเกษตรแปรรูป ผักปลอดสารพิษ น้ำสมุนไพร และสินค้าหัตถกรรม แปลงดอกดาหลา และแปลงดอกหน้าวัว ชมรมคนรักเห็ด แหล่งเพาะพันธุ์เห็ด นานาชนิด เช่น เห็ดหอม เห็ดหูหนู เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป่าฮื้อ กลุ่มเลี้ยงผึ้ง ควบสาน กลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรงไทย โดยเลี้ยงผึ้งในสวนผลไม้

- 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่ร้านอาหารเรือนผักกูด
- 14.00 น. เดินทางสู่วัดธาตุน้อย
- 15.00 น. เดินทางถึงวัดธาตุน้อยแล้ว เทียวชมวัดธาตุน้อย นมัสการพ่อท่านคล้าย (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ)

ภาพที่ 5.3 วัดธาตุน้อย (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2554)

- 16.00 น. เดินทางสู่จุดชมวิวเขาเหมน
- 17.00 น. เดินทางถึงจุดชมวิวเขาเหมน แล้วชมทัศนียภาพอันสวยงามของยอดเขาเหมนที่สูงที่สุดของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง สูงจากระดับน้ำทะเล 1,307 เมตร แล้วเข้าพักในโรงแรมเขาเหมนรีสอร์ท
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม

ภาพที่ 5.4 จุดชมวิวเขาเหมน (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2554)

2. วันที่สอง จุดชมวิวเขาเหมน-อำเภอลานสกา-หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขล. 2 (น้ำตกกระโรม) อุทยานแห่งชาติเขาหลวง-หมู่บ้านคีรีวง-อำเภอเมือง-สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์-พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช-วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร-พิพิธภัณฑ์หนังตะลุงบ้านหนัง สุธาดี ทรัพย์สิน- ถนนท่าช้าง

- 07.00 น. รับประทานอาหารที่โรงแรม
- 08.00 น. เดินทางสู่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขล. 2 (น้ำตกกระโรม)
- 09.00 น. เดินทางถึงหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขล. 2 (น้ำตกกระโรม) อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กิรินทร์ทองคำ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2541 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยอดเยี่ยม ชมทัศนียภาพยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้ อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,835 เมตร มีสภาพธรรมชาติที่สวยงามสมบูรณ์ ได้รับการขนานนามว่า “หลังคาสีเขียวแห่งภาคใต้” ชมน้ำตกกระโรม น้ำตก 19 ชั้น ชั้นที่สวยงามที่สุด คือ ชั้น 7 เรียกว่า “หนานดาดีฟ้า”
- 11.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่ลอยชาเล่ท์ รีสอร์ท
- 12.00 น. เดินทางสู่หมู่บ้านคีรีวง
- 12.30 น. เดินทางถึงหมู่บ้านคีรีวงแล้ว เทียวชมหมู่บ้านคีรีวง ชมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติเขาหลวง ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) รางวัลกิรินทร์ทองคำ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2541 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงท้องถิ่นยอดเยี่ยม ชมชนเก่าแก่ มีวิถีชีวิตที่สงบ สัมคมแบบเครือญาติ อาชีพหลัก คือ ทำสวนผลไม้ ผสม เรียกว่า “สวนสมรม” เช่น มังคุด เงาะ ทุเรียน สะตอ นอกจากนี้ยังมีกลุ่ม

อาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มมัดย้อม กลุ่มสมุนไพร กลุ่มจักสานและผลิตภัณฑ์
กะลามะพร้าว กลุ่มแปรรูปน้ำผลไม้ กลุ่มไวน์ และกลุ่มทุเรียนกวน

ภาพที่ 5.5 คุณสนธยา ชำนะ
ผู้เริ่มก่อตั้งกลุ่มแนวคิด “ครอบครัวเข้มแข็ง
สามารถทำให้ชุมชนเข้มแข็ง” และผู้ริเริ่มผลิตสินค้า
สมุนไพรไพร่เปลือกมังคุด “มิสเตอร์มังคุด” ตั้งแต่ พ.ศ. 2537

ภาพที่ 5.6 สมุนไพรไพร่เปลือกมังคุด
“มิสเตอร์มังคุด”

ภาพที่ 5.7 บ้านสมุนไพร หมู่บ้านคีรีวง
(ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2554)

ภาพที่ 5.8 ผลิตภัณฑ์มัดย้อม หมู่บ้านคีรีวง

13.30 น. เดินทางสู่อำเภอเมือง

14.00 น. เดินทางถึงอำเภอเมืองแล้ว เทียวชมสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ อันสวยงามและ
ร่มรื่น ภายในมีสวนสัตว์เปิด สวนนกนานาชนิด สวนสุขภาพ รวมทั้งทะเลสาบซึ่ง
เป็นที่อาศัยของนกน้ำ เทียวชมพิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเทศบาล

นครศรีธรรมราช ได้จัดสร้างพิพิธภัณฑ์เมืองเพื่อการศึกษาเรียนรู้ท้องถิ่น นำเสนอด้วยสื่อทันสมัยหลากหลายที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) รางวัลกিনিรีเงิน ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวดีเด่น ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2551

15.00 น.

เที่ยวชมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เดิมชื่อ วัดพระบรมธาตุ โบราณสถานคู่เมืองได้ นมัสการเจดีย์องค์พระธาตุยอดทองคำ เพื่อเป็นสิริมงคลแห่งชีวิตอันใหญ่หลวงเสมือนมีโอกาสนิมนต์องค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ขอพรองค์ท้าวจุลคามรามเทพ และเทพารักษ์ผู้เฝ้าองค์พระมหาธาตุ

ภาพที่ 5.9 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

16.00 น.

เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงบ้านหนังสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน) พ.ศ. 2549 และได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กিনিรีเงิน ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดีเด่น ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2539 และกিনিรีทองคำ ประเภทแหล่งท่องเที่ยวสนับสนุนการยอดเยี่ยม ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 แหล่งผลิต และจำหน่ายตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ ชมพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านและพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงนานาชาติ

ภาพที่ 5.10 บ้านหนังตะลุง สุชาติ ทรัพย์สิน

ภาพที่ 5.11 คุณสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ

ภาพที่ 5.12 พิพิธภัณฑ์เครื่องมือเครื่องใช้

ภาพที่ 5.13 แสดงภาพหนังตะลุงนานาชาติ

ภาพที่ 5.14 รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) รางวัลกนิฐิทองคำครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 พิพิธภัณฑสถานหนังตะลุงบ้านหนังสุชาติ ทรัพย์สิน ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมการยอดเยี่ยม (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2554)

- 16.30 น. อีศระซ้อปั้งตามอัยาศัยที่ถนนท่าช้าง ย่านหัตถกรรมสำคัญฝีมือมรดกทางภูมิปัญญาอันประณีตของช่างชาวนคร เลือกซื้อ เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง สร้อยนะโม สร้อยเงิน และสร้อยสามกษัตริย์ จักสานย่านลิเพา

ภาพที่ 5.15 ร้านขายสินค้าพื้นเมืองบริเวณถนนท่าช้าง (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2554)

- 17.30 น. นั่งรถชมเมือง เริ่มต้นจากศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราช ชมหอพระอิศวรและเสาชิงช้า ชมเสาชิงช้าจำลองแบบมาจากเสาชิงช้าในกรุงเทพ ฯ ชมหอพระนารายณ์ โบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ ชมกำแพงเมืองเก่า สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ นมัสการพระพุทธสิหิงค์ ประดิษฐานอยู่ ณ หอพระพุทธสิหิงค์ ศิลปะสมัยอยุธยา
- 18.00 น. เข้าพักในโรงแรมทวิน โคลด์ส
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำในโรงแรม

3. วันที่สาม อำเภอเมือง-อำเภอเชียรใหญ่-ศาลหลวงต้นไทร-อำเภอปากพนัง-พระตำหนักประทับแรม-คอนโดนนางแอ่น-ตลาด 100 ปี ริมแม่น้ำปากพนังฝั่งตะวันออก-ชายทะเลปากพนังและแหลมตะดุมฟูก-อำเภอเมือง

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม
- 08.00 น. เดินทางจากอำเภอเมืองสู่อำเภอเชียรใหญ่
- 09.00 น. เดินทางถึงอำเภอเชียรใหญ่แล้ว เทียวชมศาลหลวงต้นไทร ที่สร้างขึ้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาพที่ 5.16 ศาลหลวงต้นไทร (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2554)

09.30 น. เดินทางสู่อำเภอปากพนัง

10.30 น. เดินทางถึงอำเภอปากพนังแล้ว เข้าร่วมประชุมระดมทุนน้ำ โครงการพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และพระราชทานนามว่า “อุทกวิภาช ประสิทธิ์” ชมคอนโดกนางแอ่น ที่มีมากที่สุดใน ชมตลาด 100 ปี ริมแม่น้ำปากพนังฝั่งตะวันออก สัมผัสวิถีชีวิตชุมชน ชมทัศนียภาพอันสวยงามตามธรรมชาติ และเลือกซื้ออาหารทะเลสด หรืออาหารทะเลแปรรูป เช่น ปลากระบอกแปรรูป ไข่ปลากระบอก

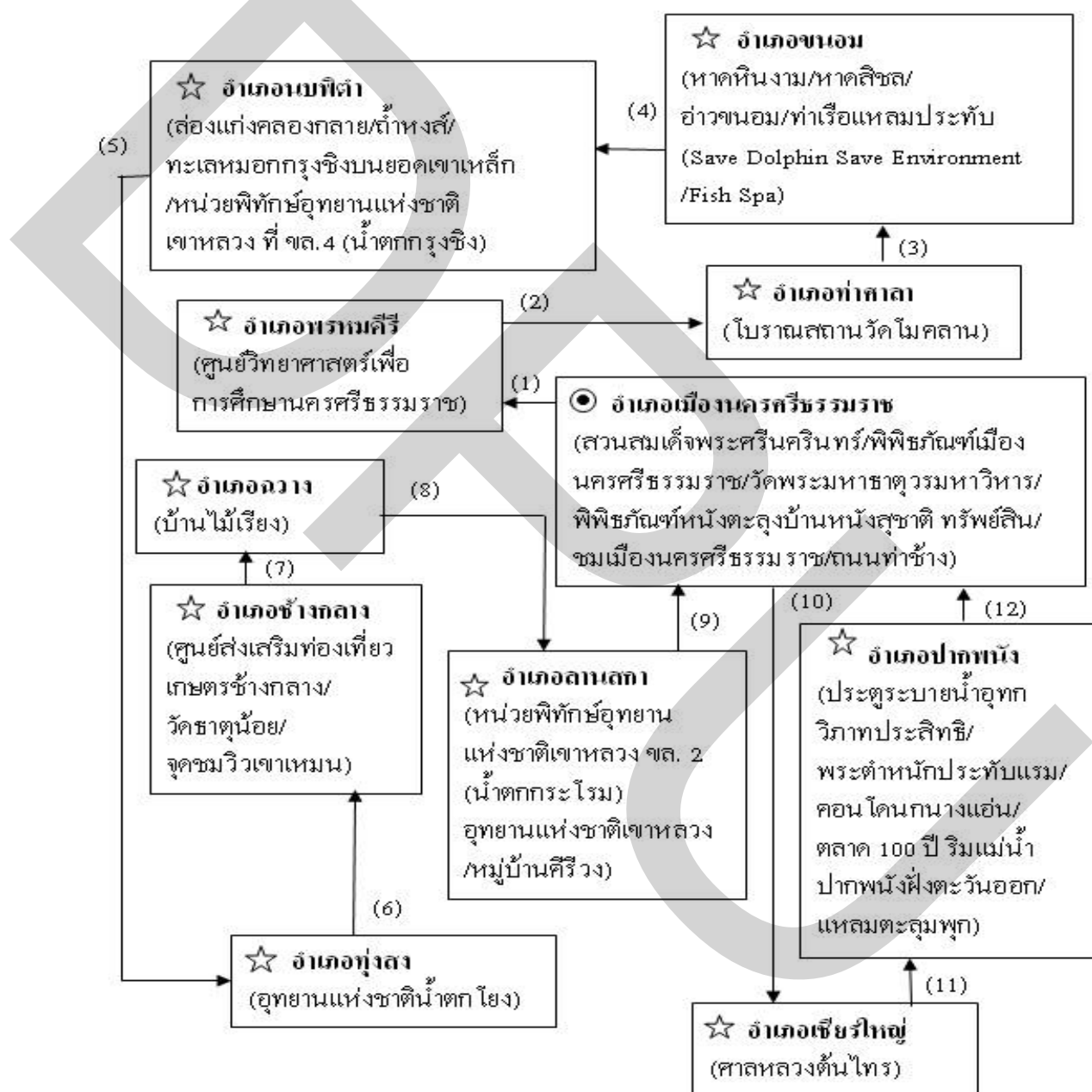

ภาพที่ 5.17 พระตำหนักประทับแรม (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2554)

12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันร้านโกอู๊ด ชีฟู้ด

- 13.00 น. เดินทางสู่ชายทะเลปากพั่นและแหลมตะดุมฟก
- 13.30 น. เดินทางถึงชายทะเลปากพั่นและแหลมตะดุมฟกแล้ว ชม ทิวทัศน์ภาพอันสวยงาม
ของชายทะเลปากพั่นและแหลมตะดุมฟก รำลึกประวัติศาสตร์กับร่องรอยการ
ประสบมหาวาตภัย “พายุโซนร้อนแฮเรียต”
- 14.30 น. เดินทางสู่อำเภอเมือง
- 15.30 น. เดินทางถึงอำเภอเมืองแล้วกลับสู่ที่พักโรงแรมทวิน โลด์ส
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม
- 4. วันที่สี่** **อำเภอเมือง-อิสระตามอัธยาศัย**
- 08.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมแล้ว อิสระตามอัธยาศัย

เส้นทางการท่องเที่ยว แบบที่ 2 (7 วัน 6 คืน) รายการทัศนศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และตามรอย 10 รางวัลกินรี อนุรักษ์วัฒนธรรม หาดทรายสีทอง ล่องแก่งผจญภัย ตามรอยประวัติศาสตร์ ชื่นชมธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนคันทนาชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระเจ้าอยู่หัว

ภาพที่ 5.18 เส้นทางการท่องเที่ยวแบบที่ 2

1. วันแรก อำเภอเมือง-ชมเมือง-วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร-สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์-พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช-อำเภอพรหมคีรี-ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษานครศรีธรรมราช-อำเภอท่าศาลา-โบราณสถานวัดโมคลาน-อำเภอขนอม-หาดหินงาม-อ่าวขนอม
- 07.00 น. นั่งรถชมเมือง เริ่มต้นจากศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราช ชมหอพระอิศวรและเสาชิงช้า จำลองแบบมาจากเสาชิงช้าในกรุงเทพ ฯ ชมหอพระนารายณ์ โบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ ชมกำแพงเมืองเก่า สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ นมัสการพระพุทธสิหิงค์ ศิลปะสมัยอยุธยา
- 08.00 น. เที่ยวชมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เดิมชื่อ วัดพระบรมธาตุ โบราณสถานคู่เมืองได้ นมัสการเจดีย์องค์พระธาตุยอดทองคำ เพื่อเป็นสิริมงคลแห่งชีวิตอันใหญ่หลวงเสมือนมีโอกาสดูใกล้ชิดองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ขอพรองค์ท้าวจุฑาภุมราเทพ และเทพารักษ์ผู้เฝ้าองค์พระมหาธาตุ
- 09.00 น. เดินทางไปเที่ยวสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ อันสวยงามและร่มรื่น ภายในมีสวนสัตว์เปิด สวนนกนานาชนิด สวนสุขภาพ รวมทั้งทะเลสาบซึ่งเป็นที่พักผ่อนของนกน้ำ เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเทศบาลนครศรีธรรมราช ได้จัดสร้างพิพิธภัณฑ์เมืองเพื่อการศึกษาเรียนรู้ท้องถิ่น นำเสนอด้วยสื่อทันสมัยหลากหลายที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) หรือ รางวัลกนิรีเงิน ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวดีเด่น ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2551
- 10.00 น. เดินทางสู่ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษานครศรีธรรมราช อำเภอพรหมคีรี
- 10.30 น. เดินทางถึงศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษานครศรีธรรมราชแล้ว เที่ยวชมศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษานครศรีธรรมราช ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) หรือ รางวัลกนิรีเงิน ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจการดีเด่น แหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดาราศาสตร์และอวกาศ เทคโนโลยีการเกษตร ฯลฯ
- 11.30 น. รับประทานอาหารกลางวันร้านอาหารไก่อ่าน
- 12.30 น. เดินทางสู่โบราณสถานวัดโมคลาน อำเภอท่าศาลา
- 13.30 น. เดินทางถึงโบราณสถานวัดโมคลานแล้วเที่ยวชมโบราณสถานวัดโมคลาน

เทวสถานโบราณวัตถุในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย ชมหลักฐานทาง
โบราณคดีที่พบประกอบด้วย หลักหิน ชากเจดีย์ ชากเทวสถาน โยนีโพธิ์ระ
ศิวลึงค์ พระพุทธรูปปูนปั้น สระน้ำโบราณ ฯลฯ

14.30 น. เดินทางสู่หาดหินงาม อำเภอสิชล

15.30 น. เดินทางถึงหาดหินงามแล้ว ชมทัศนียภาพอันสวยงามบริเวณหาดหินงาม จากนั้น
เดินทางไปชมทัศนียภาพบริเวณหาดสิชล

ภาพที่ 5.19 หาดหินงาม
(ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

ภาพที่ 5.20 หาดสิชล

16.00 น. เดินทางสู่อ่าวขนอม อำเภอขนอม

17.00 น. เดินทางถึงอ่าวขนอมแล้ว เทียวชมอ่าวขนอม Unseen Thailand สวิตเซอร์แลนด์เมืองใต้
จากนั้นเข้าพักในโรงแรมราชา คีรี รีสอร์ท

19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม

ภาพที่ 5.21 อ่าวขนอม
(ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

ภาพที่ 5.22 โรงแรมราชา คีรี รีสอร์ท

2. วันที่สอง ทำเรือแหลมประทับ (รายการ Save Dolphin Save Environment -เกาะนุ้ยนอก- อ่าวหลักซอ-โลมาสีชมพู)-Fish Spa-อำเภอนบพิตำ-ล่องแก่งคลองกลาย-ถ้ำหงส์- กรุงชิง

07.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม

08.00 น. เดินทางสู่ท่าเรือแหลมประทับ เพื่อท่องเที่ยวรายการ Save Dolphin Save Environment รายการนำเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีมาตรฐานทั้งด้านการบริการและการนำเที่ยว ของ บริษัท ขนอมพีชชิง แอนด์ ทัวร์ ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กิรินทร์ ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 ประเภทรายการนำเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศดีเด่น เริ่มต้นจากล่องเรือสู่เกาะนุ้ยนอกไปนมัสการรูปปั้นหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ชมแหล่งน้ำจืดกลางทะเล ซึ่งมีตำนานอันศักดิ์สิทธิ์ของหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ชมอ่าวหลักซอตื่นตาตื่นใจกับความมหัศจรรย์ของหินที่เรียงตัวกันเป็นชั้นราวผ้าพับชมวิถีชีวิตชาวเลขนอม เช่น การลงอวน การจับกุ้งด้วยมือ หากท่านโชคดีท่านจะได้พบกับโลมาสีชมพู สีเทาหยอกล้อกับเกิลยวคลื่น

ภาพที่ 5.23 ท่าเรือแหลมประทับ (ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2554)

- 10.30 น. เดินทางสู่ต้นธารรีสอร์ท แอนด์สปา รายล้อมไปด้วยต้นไม้ สวนผลไม้ธรรมชาติ ทั้งไม้ดอก และไม้ยืนต้นนานาชนิด
- 11.00 น. เดินทางถึงต้นธารรีสอร์ท แอนด์สปาแล้ว ชมทัศนียภาพอันสวยงาม และทำกิจกรรมธรรมชาติบำบัด Fish Spa ท่ามกลางธรรมชาติ
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่ต้นธารรีสอร์ท แอนด์สปา
- 13.00 น. เดินทางสู่อำเภอนบพิตำ
- 14.00 น. เดินทางถึงอำเภอนบพิตำแล้ว ร่วมผจญภัยโดยการล่องแก่งคลองกลาย บริเวณลำน้ำคลองกลาย สนุกสนาน ตื่นเต้นและสัมผัสธรรมชาติสายน้ำ และหุบเขาอันสวยงาม
- 16.00 น. ทักทายชมถ้ำหงส์ สัมผัสความงามวิจิตรตระการตาจากประติมากรรมธรรมชาติหินงอกหินย้อย สัมผัสธารน้ำไหลใสสะอาด และเล่นน้ำตกอย่างสนุกสนานภายในถ้ำ
- 18.00 น. เข้าพักในโรงแรมกรุงชิงชีวิรีสอร์ท
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม

3. วันที่สาม กรุงเทพมหานคร-จุดชมวิวทะเลหมอกกรุงชิงบนยอดเขาเหล็ก-หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ ขล.4 (น้ำตกกรุงชิง)-อำเภอู่่งสง-อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง-อำเภอู่่งกลาง-จุดชมวิวเขาเหมน

- 05.00 น. เดินทางไปจุดชมวิวทะเลหมอกกรุงชิงบนยอดเขาเหล็ก
- 05.30 น. สัมผัสทะเลหมอกกรุงชิงบนยอดเขาเหล็ก ซึ่งชุมชนในหมู่บ้านนบ อำเภอนบพิตำ ได้ร่วมกันจัดการท่องเที่ยวกลุ่มทะเลหมอกกรุงชิงกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดย

ชุมชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาผู้นำชุมชน คณะกรรมการแบ่งหน้าที่และผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกชุมชนทุกกลุ่มจนได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) ถิ่นริเงิน ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2551 กรุงชิง เป็นแหล่งที่มีประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ด้านความคิดการปกครองชมรื่องรอยทางประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ เช่น ถ้ำหลบภัย หลุมขวาก สนามบาสเกตบอล ฯลฯ

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้า
- 08.00 น. เดินทางสู่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ ขล.4 (น้ำตกกรุงชิง) สัมผัสพื้นที่มหัศจรรย์ผืนป่ากรุงชิง สำนวศึกษาพืชพันธุ์ สึกษาระบบนิเวศ ห่วงโซ่อาหาร วงจรชีวิตสัตว์ป่า ตระการตาถักต้นเฟิร์นมหาสดำ หรือต้นเฟิร์นโบราณแห่งป่าดึกดำบรรพ์ ชมความงามของน้ำตกกรุงชิง หรือหนานฝนแสนห่า ซึ่งปรากฏเป็นภาพลายเส้นในธนบัตร 1,000 บาท
- 11.00 น. เดินทางสู่อำเภอนบพิตำ
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันถักถักมตาหญ่
- 13.00 น. เดินทางสู่ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอย่งสง
- 14.00 น. เดินทางถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยงแล้ว เทียวชมอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หรือน้ำตกโยงใสใหญ่ ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) ถิ่นริเงิน ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติดีเด่น ชมทัศนียภาพอันสวยงามของน้ำตกโยง ชั้น 7 ซึ่งอยู่ใกล้ถักที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
- 16.00 น. เดินทางสู่จุดชมวิวยะเหมน อำเภอย่งกลาง
- 17.00 น. เดินทางถึงจุดชมวิวยะเหมน แล้วชมทัศนียภาพอันสวยงามของยอดเขาเหมนที่สูงที่สุดของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง สูงจากระดับน้ำทะเล 1,307 เมตร แล้วเข้าพักในโรงแรมเขาเหมนรีสอร์ท
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม

4. วันที่สี่

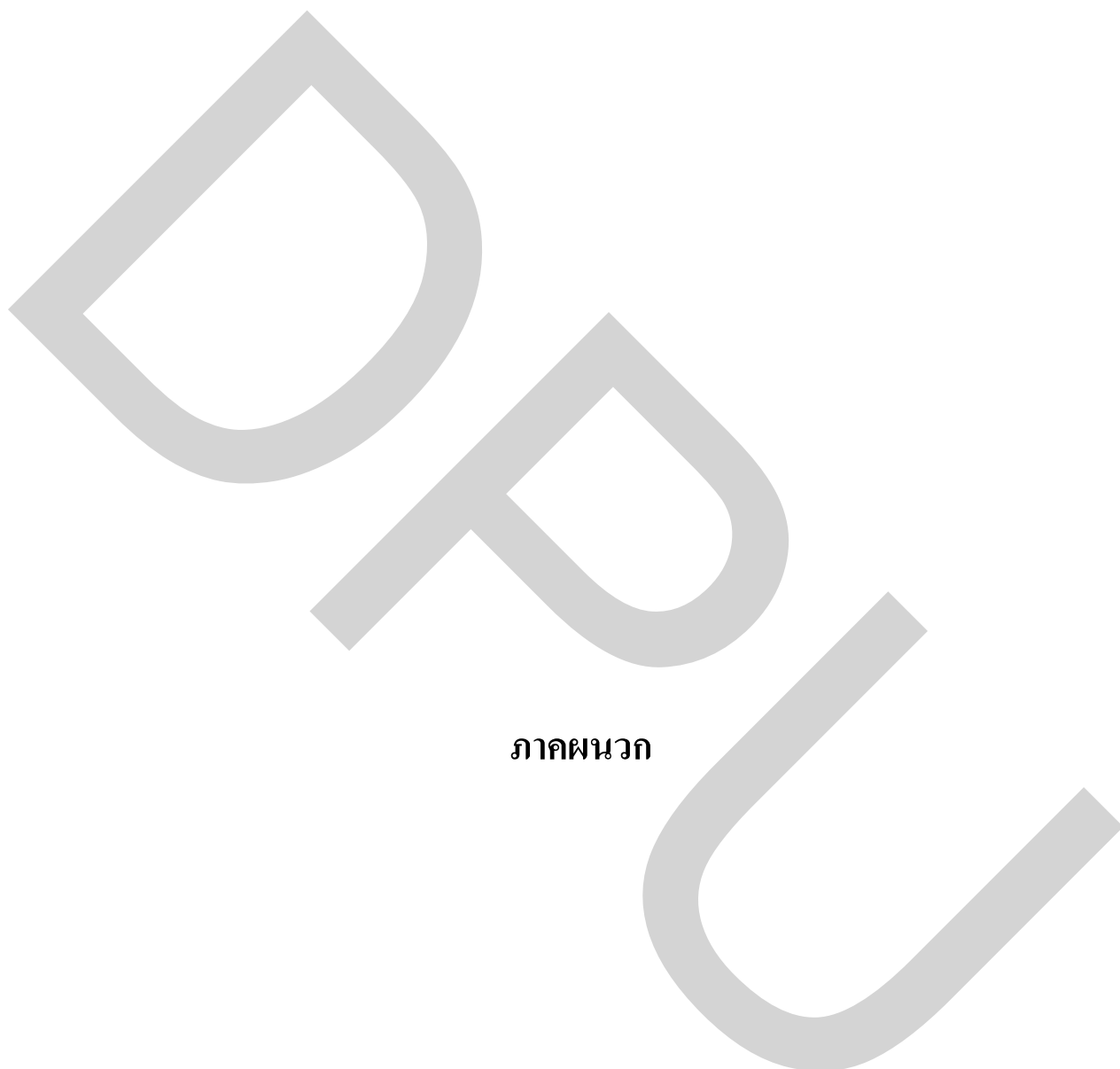
จุดชมวิวยะเหมน-ศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรย่งกลาง-วัดธาตุน้อย-อำเภอย่งวาง-บ้านไม้เรียง-อำเภอย่งลานสกา-หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขล. 2 (น้ำตกกระโรม) อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม
- 08.00 น. เดินทางสู่ศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรย่งกลาง อำเภอย่งกลาง

- 09.00 น. เดินทางถึงศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรข้างกลาง แล้วเที่ยวชมศูนย์ส่งเสริมท่องเที่ยวเกษตรข้างกลางที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กิรินทร์ทองคำ ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2545 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรยอดเยี่ยม ชมศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตรอำเภอข้างกลาง เช่น ผลไม้ สินค้าเกษตรแปรรูป ผักปลอดสารพิษ น้ำสมุนไพร และสินค้าหัตถกรรมจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอข้างกลาง แปลงดอกดาหลา และแปลงดอกหน้าวัว ชมรมคนรักเห็ด แหล่งเพาะพันธุ์เห็ดนานาชนิด เช่น เห็ดหอม เห็ดหูหนู เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ กลุ่มเลี้ยงผึ้งควนसान กลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรงไทยโดยเลี้ยงผึ้งในสวนผลไม้
- 10.30 น. เดินทางสู่วัดธาตุน้อย
- 11.00 น. เดินทางถึงวัดธาตุน้อย แล้ว เที่ยวชมวัดธาตุน้อย นมัสการพ่อท่านคล้าย (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ)
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่ครัวสุนันทา
- 13.00 น. เดินทางสู่บ้านไม้เรียง เยี่ยมคุณประยงค์ รมรงค์ ผู้นำชุมชนบ้านไม้เรียง อำเภอฉวาง บุคคลดีเด่นของชาติ ปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ศึกษาอาชีพเพื่อพึ่งพาตนเอง เช่น การทำเส้นขนมจีน การเพาะเลี้ยงเห็ดนานาชนิด การเลี้ยงปลาดุกชีวภาพ การประดิษฐ์ของใช้ในครัวเรือน การผลิตไบโอดีเซล ฯลฯ
- 14.00 น. เดินทางสู่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขล. 2 (น้ำตกกระโรม) อำเภอลานสกา
- 15.00 น. เดินทางถึงหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ขล. 2 (น้ำตกกระโรม) อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กิรินทร์ทองคำ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2541 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยอดเยี่ยม ชมทัศนียภาพยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้ อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,835 เมตร มีสภาพธรรมชาติที่สวยงามสมบูรณ์ ประกอบด้วยต้นน้ำลำธารหลายสาย น้ำตก ภูเขา ยอดเขา ได้รับการขนานนามว่า “หลังคาสี่เหลี่ยมแห่งภาคใต้” ชมทัศนียภาพน้ำตกกระโรม ชั้นที่สวยงามที่สุด คือ ชั้น 7 เรียกว่า “หนานดาตฟ้า”
- 17.00 น. เข้าพักในโรงแรมลอยเขาเลห์ รีสอร์ท
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม
5. วันที่ห้า บ้านคีรีวง –อำเภอเมือง-พิพิธภัณฑน์หิ้งตะลุง บ้านหิ้งสุชาติ ทรัพย์สิน-ถนนท่าช้าง
- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม

- 08.30 น. เดินทางสู่หมู่บ้านคีรีวง อำเภอลานสกา
- 09.00 น. เดินทางถึงหมู่บ้านคีรีวงแล้ว เที่ยวชมหมู่บ้านคีรีวง ชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งเขาหลวง ที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กิรินทร์ทองคำ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2541 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงท่องเที่ยวถ้ำยอดเยี่ยม ชุมชนเก่าแก่ มีวิถีชีวิตที่สงบ สัมคมแบบเครือญาติ อาชีพหลัก คือ ทำสวนผลไม้ ผสม เรียกว่า “สวนสมรม” เช่น มังคุด เงาะ ทุเรียน สะตอ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มมัดย้อม กลุ่มสมุนไพร กลุ่มจักสานและผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว กลุ่มแปรรูปน้ำผลไม้ กลุ่มไวน์ และกลุ่มทุเรียนกวน
- 10.30 น. เดินทางสู่อำเภอเมือง
- 11.00 น. เดินทางถึงอำเภอเมืองแล้ว เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงบ้านหนังสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน) พ.ศ. 2549 และได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) กิรินทร์เงิน ประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดีเด่น ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2539 และกิรินทร์ทองคำ ประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมการยอดเยี่ยม ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2553 นอกจากนี้ แหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุง และหนังใหญ่ ชมพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน และพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันร้านขนมจีนเมืองคอน
- 13.00 น. อิสระช้อปปิ้งตามอสังขยที่ถนนท่าช้าง ย่านหัตถกรรมสำคัญของเมืองนคร เลือกซื้อเครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง สร้อยมะโน สร้อยเงิน และสร้อยสามกษัตริย์ จักสานย่านลิพางานฝีมือมรดกทางภูมิปัญญาอันประณีตของช่างชาวนคร
- 14.30 น. เข้าพักในโรงแรมทวิน โลดส์
- 18.30 น. รับประทานอาหารค่ำในโรงแรม
- 6. วันที่หก** อำเภอเมือง-อำเภอเชียรใหญ่-ศาลหลวงต้นไทร-อำเภอปากพนัง-พระตำหนักประทับแรม-คอนโดนนางแอ่น-ตลาด 100 ปี ริมแม่น้ำปากพนังฝั่งตะวันออก-ชายทะเลปากพนังและแหลมตะดุมฟูก
- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม
- 08.00 น. เดินทางจากอำเภอเมืองสู่อำเภอเชียรใหญ่
- 09.00 น. เดินทางถึงอำเภอเชียรใหญ่แล้ว เที่ยวชมศาลหลวงต้นไทร ที่สร้างขึ้นจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- 09.30 น. เดินทางสู่อำเภอปากพนัง
- 10.30 น. เดินทางถึงอำเภอปากพนังแล้ว เข้าร่วมประตูละบายน้ำ ที่สร้างขึ้นตามโครงการพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และพระราชทานนามว่า “อุทกวิทยาประสิทธิ” พระตำหนักประทับแรม ที่สร้างขึ้นในโครงการสร้างบ้านให้พ่อหลวง คอนโดนางแอ่น ที่มีมากที่สุดในโลก ตลาด 100 ปี ริมแม่น้ำปากพนังฝั่งตะวันออก สัมผัสวิถีชีวิตชุมชน ชมทัศนียภาพอันสวยงามตามธรรมชาติ และเลือกซื้ออาหารทะเลสด หรืออาหารทะเลแปรรูป เช่น ปลากระบอกแปรรูป ไข่ปลากระบอก
- 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่ร้าน โกอู๊ด ชีฟู้ด
- 13.00 น. เดินทางสู่ชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุก
- 13.30 น. เดินทางถึงชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุกแล้ว ชม ทัศนียภาพอันสวยงามของชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุก รำลึกประวัติศาสตร์กับร่องรอยการประสบมหาตภัย “พายุโซนร้อนแฮเรียต” ที่พัดถล่มแหลมตะลุมพุกเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2505
- 14.30 น. เดินทางสู่อำเภอเมือง
- 15.30 น. เดินทางถึงอำเภอเมืองแล้วกลับสู่ที่พักโรงแรมทวิน โลด์ส
- 19.00 น. รับประทานอาหารค่ำที่โรงแรม
- 7. วันที่เจ็ด** **อำเภอเมือง-อิสระตามอัธยาศัย**
- 08.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมแล้ว อิสระตามอัธยาศัย

ภาคผนวก

จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

DPU

2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ Dhurakij Pundit University

มุ่งเน้นความรู้สู่การปฏิบัติ ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น พลัดฝั่ง กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๙๙-๙๖๐๕-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Lakki, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๕๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระเทพวินยาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชากน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

๓. ขออนุญาตแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

กราบ นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ปรียา อุนรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๙๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

 ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลังสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๐๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๒) ๕๙๙-๙๖๐๕-๖
 110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
 นามัสการ พระราชพุทธรังษี ฉายาตปญฺโญ เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย
 ตำบลหลักช้าง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครศรีธรรมราช

 เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทาง
 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และ
 โบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat
 Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)”

 ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
 ในการพัฒนาวัดธาตุน้อยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดธาตุน้อย
๓. ขออนุญาตแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยววัดธาตุน้อย

 จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการ
 ทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น
 ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

กราบนามัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๙๕-๙๕๕-๙๕๗๒)

DPU

2511

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวชิราวุธราชวิทยาลัย

Dhurakij Pundit University

มุ่งนำความรู้ สู่อารยวิถี

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐ โทรศัพท์ (๐๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Lakki, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระครูพัฒนาวรกิจ เจ้าอาวาสโบราณสถานวัดโมคลาน

ตำบลโมคลาน อำเภอบ้านลาด จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
 คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทาง
 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และ
 โบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat
 Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokkhan Archaeological Site)”
 ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์
 จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
ในการพัฒนาโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โบราณสถานวัดโมคลาน
๓. ขออนุญาตแจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการ
 ทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น
 ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

กราบ นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ปริยา อุนรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๖๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๙-๘๙๙-๘๙๖๒)

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยบูรพา
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

 ๑๑๐/๑-๔ ถนนประจักษ์ ทักษิณ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
 110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔) ๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณพิชัย บุญเกียรติ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๙๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น ทัดเกี๋ย กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๐๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๒) ๕๙๙-๙๖๐๕-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Lakki, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๓

๘ เมษายน ๒๕๕๔

 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
 เรียน คุณสุทธิ ศิลมัย ท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรีญา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๙๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

DPU

2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ Dhurakij Pundit University

มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

 ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น ทัดใต้ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ (๐๖๖) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๖๖) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
 110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ ๐๔๐๖(๔) ๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณสุเทพ เกื้อสังข์ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อุนรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๕-๘๕๕-๘๕๖๒)

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

 ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น ทักษิณ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
 110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔) ๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณสวัสดิ์ กฤตราชนันต์ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlai Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรียา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๖๓๐๐ ต่อ ๕๖๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๕-๘๕๕-๘๕๖๒)

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

๑๓๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๐๖๖) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๖๖) ๕๘๙-๘๖๐๔-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววริศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชานูน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววริศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรีญา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วริศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๕-๘๕๕-๘๕๖๒)

 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ได้รับการรับรอง
 ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001 : 2005
 ระยะเวลา พุทธศักราช ๒๕๔๙-๒๕๕๓

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยอริยบัณฑิต
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น ทึกสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๐๒๒) ๙๕๔-๙๓๐๐ โทรสาร (๐๒๒) ๕๘๙-๕๖๐๕-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธบ ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ

ผู้อำนวยการอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอริยบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรียา อุนรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

DPU

2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ Dhurakij Pundit University

มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

๓๓๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น พลัดฝั่ง กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐ โทรศัพท์ (๐๒๒) ๕๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๒๒) ๕๕๔-๗๓๐๔-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax: (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณวีระศักดิ์ ฤทธิเดช นักวิเคราะห์ผังเมืองชำนาญการพิเศษ

สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดนครราชสีมา

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรียา อุนรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๖๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๙๕-๙๕๕-๙๕๖๒)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ได้รับมาตรฐาน ISO 9001:2008

ครอบคลุมทุกกระบวนการ

DPU

2511

 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
 มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

 ๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หลังสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๐๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๖๖๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖
 110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔)/๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณนิเวศ วนคุณากร อดีตนายกสมาคมธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้จัดการ บริษัท นาคร ทราเวล จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรียา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๖๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

DPU

2511

มหาวิทยาลัยบูรพา
มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

Dhurakij Pundit University

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น ทลิ่ง กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๐๒๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๐๒๒) ๕๘๙-๙๖๐๕-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มธป ๐๔๐๖(๔) ๐๔๑๐๓

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณวิบูลย์ ชาญสวัสดิ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักช้าง

อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาวัดธาตุน้อยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัดธาตุน้อย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรียา อุนรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๕๗๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๘๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

DPU

2511

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ Dhurakij Pundit University

มุ่งนำความรู้สู่การปฏิบัติ

๑๑๑/๑-๔ ถนนประชาชื่น ทัดสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ (๐๒๒) ๕๕๕-๖๓๐๐ โทรสาร (๐๒๒) ๕๕๕-๖๓๐๕-๖

110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ มรป ๐๔๐๖(๔) ๐๔๑๐๗

๘ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน คุณอานวย ศรีวิสุทธิ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโมคลาน
อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องด้วย นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlán Archaeological Site)” ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านดังต่อไปนี้

๑. ตอบแบบแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาโบราณสถานวัด โมคลานให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๒. ตอบแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โบราณสถานวัด โมคลาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้ นางสาววิศรา บุญสมเกียรติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยจะขอไปปรับแบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และแบบแสดงความคิดเห็น ดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปรีญา อุณรัตน์)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๖๓๐๐ ต่อ ๕๖๐, ๖๐๕

(วิศรา บุญสมเกียรติ โทรศัพท์ ๐๙๕-๘๕๕-๘๕๗๒)

แบบแสดงความคิดเห็น

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระศรีมหาธาตุหาวรีวิหาร

นามเจ้าอาวาส.....อายุ.....พรรษา
ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ดำรงตำแหน่ง.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบแสดงความคิดเห็นฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช วัดพระมหาธาตุหาวรีวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlai Archaeological Site)”

ขออนมัสการด้วยความเคารพ

ขอแสดงความเคารพ

วิศิรา บุญสมเกียรติ

1. จุดแข็ง

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

2. จุดอ่อน

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

3. โอกาส

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

4. อุปสรรค

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

แบบแสดงความคิดเห็น

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดธาตุน้อย

นามเจ้าอาวาส.....อายุ.....พรรษา
ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ดำรงตำแหน่ง.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบแสดงความคิดเห็นฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlai Archaeological Site)”

ขอสมัครมาด้วยความเคารพ

ขอแสดงความเคารพ

วิศิรา บุญสมเกียรติ

1. จุดแข็ง

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

2. จุดอ่อน

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

3. โอกาส

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

4. อุปสรรค

ด้านกายภาพ.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

แบบแสดงความคิดเห็น

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน

นามเจ้าอาวาส.....วัด.....อายุ.....พรรษา

ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ดำรงตำแหน่ง.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบแสดงความคิดเห็นฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำไปใช้
ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of
Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That
Noi and Wat Mokhlun Archaeological Site)”

ขอแนะนำด้วยความเคารพ

ขอแสดงความเคารพ

วิศิรา บุญสมเกียรติ

1. จุดแข็ง

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

2. จุดอ่อน

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

.....

3. โอกาส

ด้านกายภาพ.....

.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

4. อุปสรรค

ด้านกายภาพ.....

ด้านการเข้าถึงแหล่ง.....

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ.....

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....

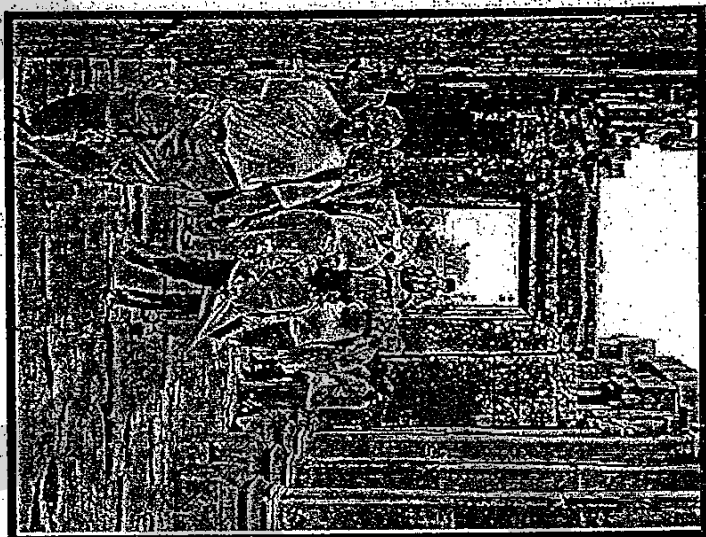
ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ.....

ด้านการบริหารจัดการ.....

ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ.....

ตัวอย่างคู่มือการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จัดทำโดย ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจ

คู่มือการประเมิน ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จัดทำโดย : ศูนย์วิจัย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตัวชี้วัดของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่จะประเมิน แบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. ด้านกายภาพ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ข้อ คือ
 - 1.1 การกระจุกตัวของแหล่ง (อยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น)
 - 1.2 ความเหมาะสมทางภูมิทัศน์
 - 1.3 อยู่ห่างจากพื้นที่ที่มีกลิ่นคาวเหม็นหุกษ์
 - 1.4 ขนาดของพื้นที่
 - 1.5 ฤดูกาลท่องเที่ยว
 - 1.6 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ข้อ คือ
 - 2.1 มีการเดินทางและทางเข้าที่ได้หลากหลายวิธี
 - 2.2 คุณภาพของเส้นทาง
 - 2.3 ค่าใช้จ่ายที่ไ้ในการเดินทาง
 - 2.4 ระยะทาง
3. ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ข้อ คือ
 - 3.1 ความสวยงาม
 - 3.2 ความโดดเด่น
 - 3.3 ความมีชื่อเสียง
 - 3.4 ความสมบูรณ์
 - (จำแนกเป็น ก. ทางธรรมชาติ / ข. ทางศิลปวัฒนธรรมและโบราณคดี)
 - 3.5 คุณค่าทางความรู้และการศึกษา
 - 3.6 คุณค่าในความสัมพันธ์กับสังคมและวิถีชีวิต
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ข้อ คือ
 - 4.1 ที่พัก
 - 4.2 ร้านอาหาร
 - 4.3 อาหาร
 - 4.4 สาธารณูปโภค
 - 4.5 ความปลอดภัย
 - 4.6 มีคฤหาสน์และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแหล่ง

5. คำมูลคำเพิ่มทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 6 ข้อ คือ

- 5.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น
- 5.2 สินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง (อาทิ OTOP และธุรกิจอื่นๆ)
- 5.3 ผู้ประกอบการในพื้นที่
- 5.4 การบริการด้านการบริการการท่องเที่ยว
- 5.5 ค่าใช้จ่ายของคนท้องถิ่นของนักท่องเที่ยว
- 5.6 ระยะเวลาเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวอยู่ในแหล่ง

6. ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 7 ข้อ คือ

- 6.1 มีหน่วยงานองค์กร ที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยว (หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง)
- 6.2 มีกฎเกณฑ์ให้ร่วมกันในการดูแลควบคุม
- 6.3 ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง
- 6.4 มีการกำหนดมาตรฐานในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว
- 6.5 มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง
- 6.6 มีการประสาน และความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง
- 6.7 มีงบประมาณสนับสนุน

7. ด้านจุดอ่อนและผลกระทบเชิงลบ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ข้อ (ประเมินเพียง 3 ข้อในกรณีความเหมาะสมของแหล่ง) คือ.

- 7.1 ความขัดแย้งในพื้นที่
- 7.2 ความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ)
- 7.3 ความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ศิลปวัฒนธรรม และโบราณคดี (เฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและโบราณคดี)
- 7.4 ความเสี่ยง

แหล่งท่องเที่ยว จำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- ก. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วยตัวชี้วัดซึ่งเป็นปัจจัยย่อย 75 ข้อ (ไม่ต้องประเมินข้อ 3.4.2, 3.4.3, 7.2.1 และ 7.3.2)
- ข. แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม และโบราณคดี ประกอบด้วยตัวชี้วัดซึ่งเป็นปัจจัยย่อย 75 ข้อ (ไม่ต้องประเมินข้อ 3.4.1, 7.2.1, 7.2.2 และ 7.2.3)

การดำเนินการประเมิน

- ๕ ตัวชี้วัดที่สามารถประเมินได้จาก การตรวจสอบ สถิติ เอกสาร และข้อมูลต่าง ๆ โดยยังไม่จำเป็นต้องไปศึกษา ณ แหล่งท่องเที่ยวจริง (รวมทั้งตัวชี้วัดบางข้อ ที่ควรศึกษาข้อมูลเอกสาร ก่อนไปประเมินโดยการสังเกตข้อเท็จจริงยังแหล่งท่องเที่ยว) คือ ปัจจัยย่อยในข้อต่อไปนี้

ด้านกายภาพ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ผู้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
1.1.1	จำนวนแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในตำบลเดียวกัน	- ดูข้อมูลจากเอกสารในเว็บไซด์ ของ ททท.	มาก = ในตำบลเดียวกันมี แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จำนวน ไม่ต่ำกว่า 3 แห่ง ปานกลาง = ในตำบล เดียวกัน มี แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จำนวนน้อยกว่า 3 แห่ง น้อย = ไม่มีแหล่งท่องเที่ยว อื่นๆ ในตำบลใกล้เคียงกัน
1.1.2	จำนวนแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดเดียวกัน	- ดูข้อมูลจากเอกสารในเว็บไซด์ ของ ททท.	มาก = ในจังหวัดเดียวกันมี แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จำนวน ไม่ต่ำกว่า 5 แห่ง ปานกลาง = ในจังหวัด เดียวกันมี แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จำนวนมากกว่า 3 แห่ง น้อย = มีแหล่งท่องเที่ยว อื่นๆ ในเขตจังหวัดเดียวกัน ไม่ถึง 3 แห่ง
1.1.3	จำนวนแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดที่มีเขตติดต่อ	- ดูข้อมูลจากเอกสารในเว็บไซด์ ของ ททท. - ดูแผนที่ของจังหวัดที่มีอาณาเขต ติดต่อ	มาก = มีอาณาเขต เชื่อมต่อ กับ จังหวัดอื่นที่มี แหล่งท่องเที่ยว (จำนวนมาก) มากกว่า 2 จังหวัด น้อย = ไม่มีอาณาเขตที่ เชื่อมต่อกับ จังหวัดที่มี แหล่งท่องเที่ยว (จำนวนมาก)
1.4.1	ขนาดของพื้นที่ที่ดำเนินการ ทักษะการ ท่องเที่ยวได้	- ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนไป ประเมิน ยังแหล่ง	ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร แผนที่แบบร่าง ก่อน ในกรณีที่สามารถหาข้อมูลได้ง่าย เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยานฯ เป็นต้น

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
1.5.1	ช่วงเวลาที่ของ เที่ยวใน 1 ปี ที่สามารถ ท่องเที่ยวได้	- ศึกษาข้อมูลล่วงหน้า ก่อนไป ประเมินแหล่ง ที่สนใจ	ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร แผนที่ แบบๆ ก่อน ในกรณีที่สามารถหาข้อมูลได้ง่าย เช่น อุทยานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
2.1.1	ทางเรือ	- ข้อมูลจาก เอกสาร และในเว็บไซด์ของ ทท. - ดูแผนที่เส้นทาง คมนาคม	ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนไป ประเมินแหล่ง ว่าสามารถใช้เส้นทางนั้นๆ เดินทางได้จริงหรือไม่ มาก = สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทาง เรือได้ น้อย = ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทาง เรือได้
2.1.2	ทางรถไฟ	- ข้อมูลจากเอกสาร และในเว็บไซด์ของ ทท. - ดูแผนที่เส้นทาง คมนาคม - ตรวจสอบจาก ข้อมูล ของ การรถไฟ	ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนไป ประเมินแหล่ง ว่าสามารถใช้เส้นทางนั้นๆ เดินทางได้จริงหรือไม่ มาก = สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทาง รถไฟได้ น้อย = ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทาง รถไฟได้
2.1.3	ทางรถโดยสาร ประจำทาง	- ข้อมูลจากเอกสาร และ ในเว็บไซด์ของ ทท. - ดูแผนที่เส้นทาง คมนาคม - ตรวจสอบจาก ข้อมูล ของ รถโดยสาร บขส.	ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนไป ประเมินแหล่ง ว่าสามารถใช้เส้นทางนั้นๆ เดินทางได้จริงหรือไม่ มาก = สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทาง รถโดยสารประจำทางได้ น้อย = ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทาง รถโดยสารประจำทางได้

-4-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
2.1.4	ทางถนน	- ข้อมูลจาก เอกสาร และในเว็บไซด์ของ ทท. - ดูแผนที่เส้นทาง คมนาคม - ตรวจสอบจากข้อมูล ของการทาง	ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนไป ประเมินแหล่ง ว่าสามารถใช้เส้นทางนั้นๆ เดินทางได้จริงหรือไม่ มาก = สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทาง รถถนนได้ น้อย = ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทาง รถถนนได้
2.1.5	ทางเครื่องบิน	- ข้อมูลจากเอกสาร และในเว็บไซด์ของ ทท. - ดูแผนที่เส้นทาง คมนาคม - ตรวจสอบจากข้อมูลของ สายการบิน	ศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนไป ประเมินแหล่ง ว่าสามารถใช้เส้นทางนั้นๆ เดินทางได้จริงหรือไม่ มาก = สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทาง เครื่องบินได้ น้อย = ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทาง เครื่องบินได้

ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
3.1.1	เป็นที่ยอมรับ ด้านความ สวยงาม โดยมีการ เผยแพร่ภาพ ผ่านหนังสือ	ภาพถ่ายและข้อมูลจาก เอกสารเผยแพร่ และ เว็บไซต์ ของ ทท. - ภาพถ่ายและข้อมูลจาก เอกสารเผยแพร่ และ เว็บไซต์ ของ ทท.	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ด้านความสวยงาม โดยมีการเผยแพร่ภาพ ผ่านหนังสือ เอกสาร และเว็บไซต์ของทท. (ในช่วง 1-2 ปี) น้อย = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้สนใจไป ท่องเที่ยว เพราะ กิจกรรม หรือจุดเด่นในด้านอื่น มากกว่าความสวยงามของพื้นที่
3.2.1	แปลกหรือมี เอกลักษณ์พิเศษ ที่แตกต่าง แหล่งอื่น หรือมีลักษณะ ที่โดดเด่น อยู่บ่อย	- แหล่งท่องเที่ยวที่จัด อยู่ใน ประเภท Unseen ของทท.	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ พิเศษแตกต่างจากที่อื่น มีสิ่งดึงดูดใจอยู่ หรือมีแหล่งที่ดึงดูดใจเป็นพิเศษอยู่จำนวนน้อย เช่น พระเมรุมาศ ที่จ.น่าน เป็นต้น น้อย = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีแหล่งอื่นที่มี ลักษณะใกล้เคียงอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น น้ำตก โดยทั่วไป

-5-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
3.3.1	เป็นผู้รู้จัก (ในประเทศไทย)	- เอกสารเผยแพร่ และ เว็บไซต์สื่อไทยที่ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น ของ ททท. เป็นต้น	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับ การกล่าวถึง หรือ ตีพิมพ์ภาพผ่าน และข้อมูล ในเอกสารท่องเที่ยว และเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐ หรือ แพร่หลาย โดยเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวชาวไทย ให้ความนิยม
3.3.2	เป็นที่รู้จัก (ในต่างประเทศ)	- เอกสารเผยแพร่ และ เว็บไซต์ของต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น www.esiatour.com และ www.lavethailand.com เป็นต้น	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับ การกล่าวถึง หรือ ตีพิมพ์ภาพผ่าน และข้อมูล ในเอกสารท่องเที่ยว และเว็บไซต์ของต่างประเทศ โดยรัฐ หรือ แพร่หลาย โดยเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศให้ความนิยม

ข้อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
5.5.1	ค่าใช้จ่ายของคน ต่อวัน ของ นักท่องเที่ยว	- ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์จากเอกสาร และเว็บไซต์ ของ ททท. - จากเว็บไซต์ของ จังหวัด	มาก = ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันสูงกว่า เมื่อเทียบกับ ค่าเฉลี่ยของจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน
5.6.1	ระยะเวลาเฉลี่ย ที่ักอาศัยในแหล่งท่องเที่ยว	- ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์จากเอกสาร และเว็บไซต์ ของ ททท. - จากเว็บไซต์ของ จังหวัด	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้อยู่ในจังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยของการเข้าพักสูงกว่า ค่าเฉลี่ยของจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน

ด้านการบริหารจัดการ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
6.6.1	มีหน่วยงาน องค์การ ที่ดูแล แหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ (หน่วยงาน ที่รับผิดชอบโดยตรง)	- ศึกษาข้อมูลล่วงหน้า ก่อนไปประเมินแหล่งท่องเที่ยว	ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจาก เอกสาร แผนที่ เว็บไซต์ก่อน ในการตัดสินใจว่าควรให้ข้อมูลได้ยาก เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เป็นต้น

๖ ตัวชี้วัดอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น เป็นตัวชี้วัดที่จำเป็นต้องไปประเมิน

ยังแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง
ทั้งนี้ ก่อนการประเมิน ควรศึกษาข้อมูล จาก แผนที่ เอกสาร และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
ไปก่อนล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. จัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้น ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะประเมิน อาทิ แผนที่จังหวัด, เส้นทางคมนาคม, ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว, อุณหภูมิของพื้นที่, จุดเด่น, เจ้าของ/ผู้รับผิดชอบดูแล (กองอุทยานฯ, อบต., เอกชน, กรมศิลปากร ฯลฯ) สภาพพื้นที่และ อาณาเขตอย่างคร่าวๆ
2. สถานที่ที่ควรไปติดต่อสอบถามข้อมูลในจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่จะประเมิน
 - ♦ สำนักงานการท่องเที่ยว ประจำเขต /ภาค /หรือจังหวัด
 - ♦ ที่ตั้งขององค์กรผู้รับผิดชอบโดยตรง หรือมีบทบาทเกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ (แต่ละแหล่งไม่เหมือนกัน เช่น บางพื้นที่ อุทยาน และ อบต. มีบทบาทมาก ในขณะที่บางพื้นที่องค์กรของรัฐ เช่น ที่ทำการอุทยานฯ มีบทบาทโดยตรง และบางที่อาจขึ้นตรงกับองค์กรอื่นๆ เช่น สำนักพระราชวัง รวมทั้งบางแห่งที่ เอกชนในพื้นที่ หรือ มูลนิธิ บางประเภท อาจเป็นผู้บริหารดูแลและกวด) จึงควรเลือกไปแหล่ง ที่คาดว่า เกี่ยวข้อง และมีบทบาทที่สุด

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
1.6.1	จำนวน นักท่องเที่ยว สูงสุด ณ 1 วัน	- ประเมินจากเอกสาร และการสอบถาม เจ้าหน้าที่ หรือ ผู้ที่อยู่ ในแหล่ง (ควรใช้ ข้อมูลมากกว่า 1 แหล่ง เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง และควรบันทึก ด้วยว่า ช่วงเวลาที่ จำนวน นักท่องเที่ยว สูงสุดนั้นเป็นช่วงไหน ของปี)	มาก = สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มาก หรือ มีประวัติที่เคยมีนักท่องเที่ยวเคยเป็นจำนวน สูง

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
2.2.1	คุณภาพเส้นทาง เรือ	มีเรือให้บริการ - เรือสามารถเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวได้ โดยง่าย (ไม่ต้องไป คอยจ้างเรือ) - มีเรือเช่า/ออก ให้หลายรอบ	มาก = มีเรือให้บริการแหล่งท่องเที่ยว ไม่ต่ำกว่า วันละ 2 รอบ ปานกลาง = พอจะใช้การเดินทางโดยเส้นทาง เรือ ได้พอสมควรไม่ถึงกับสะดวกนัก เช่น เรือเล็ก ไม่สามารถเข้าถึงโดยทรมานมีน้อยรอบ น้อย = ไม่สะดวกการเดินทางโดยเส้นทางเรือ ให้หลายรอบ
2.2.2	คุณภาพเส้นทาง รถไฟ	มีรถไฟบริการ - รถไฟฟ้าสามารถเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวได้ โดยตรง (ไม่ต้องไป ต่ออย่างอื่น) - มีรถไฟให้บริการ หลายรอบ	มาก = มีรถไฟเข้าถึงในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว ปานกลาง = มีรถไฟเข้าถึงจังหวัด แต่ต้องเดิน ทางต่อไปยังแหล่ง น้อย = ไม่สามารถเดินทางไปได้โดยรถไฟได้ หลายรอบ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
2.2.3	คุณภาพเส้นทาง รถโดยสาร	มีรถโดยสารบริการ - รถโดยสารสามารถ เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยตรง (ไม่ต้องไป ต่ออย่างอื่น) - มีรถโดยสารให้บริการ หลายรอบ	มาก = มีรถโดยสารเข้าถึงในเส้นทางแหล่ง ท่องเที่ยว ปานกลาง = มีรถโดยสารเข้าถึงจังหวัด แต่ต้องเดินทางต่อไปยังแหล่ง น้อย = ไม่สามารถเดินทางไปได้โดยตรงโดยสะดวก
2.2.4	คุณภาพเส้นทาง ถนน	ถนนเป็นเส้นทาง เข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว	มาก = ถนนเป็นเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว เป็นถนนที่กว้างดี ไม่ค่อยมีปัญหา สามารถ ขับรถยนต์เข้าถึงได้สะดวก และปลอดภัย ปานกลาง = มีถนนเป็นเส้นทางเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว แต่เป็นเส้นทางที่สะดวกนัก น้อย = ไม่สามารถเดินทางโดยรถโดยสารได้
2.2.5	คุณภาพเส้นทาง เครื่องบิน	สามารถเดินทางโดย เครื่องบินได้หรือไม่	มาก = สามารถเดินทางโดยเครื่องบินได้สะดวก โดยมีสนามบินอยู่ในจังหวัด ปานกลาง = มีสนามบินอยู่ในจังหวัดใกล้เคียง น้อย = ไม่สามารถเดินทางโดยเครื่องบินได้
2.3.1	ค่าใช้จ่ายที่ การเดินทาง (ผู้โดยสารเฉพาะ ทางรถบัส และ รถประจำทาง)	เปรียบเทียบค่าใช้จ่าย ที่ได้ในการเดินทาง โดย พิจารณาจาก - ค่ารถโดยสาร รถประจำทาง - ค่าวินิ่ง (ในกรณีใช้ รถวินิ่ง)	มาก = ค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยเมื่อเทียบกับ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยังจังหวัด อื่น ๆ ในภาคเดียวกัน
2.4.1	ระยะทางจาก ท่าเรือ ถึงจังหวัด	ระยะทางจากท่าเรือ ไปยังจังหวัด และเวลาที่ต้อง ทท.	มาก = ระยะทางอยู่ใกล้ถึงแหล่ง น้อย = ระยะทางไกลจากแหล่งมาก
2.4.2	ระยะทางจาก จังหวัด ถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	ระยะทางจากท่าเรือ ไปยังแหล่ง และเวลาที่ต้อง ทท.	มาก = อยู่ในตัวจังหวัด หรือ ห่างจากตัวจังหวัด ไม่ถึง 1 ชั่วโมง น้อย = ระยะทางไกลจากจังหวัดมาก

ด้านคุณค่าและความตั้งใจ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ทำให้อุปการณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
3.4.1	มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและระบบนิเวศที่สมบูรณ์	มีพื้นที่ที่เป็นเอกสารวิจัย หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ระบุว่าเป็นแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่สมบูรณ์	มาก = เป็นแหล่งที่มีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติสูง น้อย = ไม่มี
3.4.2	มีสภาพแวดล้อมทางศิลปะ - วัฒนธรรม ประเพณี ที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ อย่างต่อเนื่อง	มีบันทึก เอกสาร วิจัย หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ระบุว่าเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่มีคุณค่าความสำคัญ อนุรักษ์	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกระบุไว้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ควรอนุรักษ์ ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานฝีมือที่หาได้ยาก หรือคงเหลืออยู่เห็นได้ชัด น้อย = ไม่มี
3.4.3	มีลักษณะที่สมบูรณ์ทางภูมิทัศน์ และเนื้อหาด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือ ทางโบราณคดี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	มีบันทึก เอกสาร วิจัย หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ระบุว่าเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ที่มีคุณค่าความสำคัญ อนุรักษ์	มาก = เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกระบุไว้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ควรอนุรักษ์ เนื่องจากมีความสมบูรณ์ในภูมิทัศน์ทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ที่คงเหลืออยู่ให้เห็น น้อย = ไม่มี
3.5.1	เป็นแหล่งความรู้ทางชีววิทยา พืชพรรณ และสัตว์หายาก	มีบันทึก เอกสาร วิจัย หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ระบุว่าเป็นแหล่งความรู้ทางชีววิทยาที่สำคัญ	มาก = มีพันธุ์พืช หรือสัตว์หายาก ซึ่งมีความสำคัญทางชีววิทยา เป็นแหล่งที่มีโอกาสค้นพบพันธุ์พืชหรือสัตว์หายาก ซึ่งมีคุณค่า ในเชิงความรู้ น้อย = ไม่มีพันธุ์พืช หรือสัตว์หายาก ในพื้นที่

-12-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ทำให้อุปการณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
3.5.2	เป็นแหล่งความรู้ทางธรณีวิทยา	มีบันทึกที่เป็นเอกสารวิจัย หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ระบุว่าเป็นแหล่งที่มั่งคั่งทางธรณีวิทยา หรือปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยา	มาก = เป็นแหล่งที่มีหลักฐาน หรือปรากฏการณ์ที่เป็นการศึกษาทางธรณีวิทยา น้อย = ไม่มี
3.5.3	มีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่น่าสนใจต่อการศึกษาน้ำเค็ม เช่น บึงไฟ พญานาค	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ ที่น่าสนใจต่อการศึกษาน้ำเค็ม เช่น บึงไฟ พญานาค	มาก = มีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่น่าสนใจ น้อย = ไม่มี
3.5.4	มีลักษณะทางวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม หรือขนบธรรมเนียมที่ควรศึกษา	มีวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม หรือขนบธรรมเนียมที่ควรศึกษา	มาก = เป็นแหล่งที่มีวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม ที่น่าสนใจ เช่น กระบวนพยุหยา น้อย = ไม่มี
3.5.5	เป็นแหล่งสืบค้นความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และ ความรู้ทางหลักฐาน โบราณคดี ประวัติศาสตร์	เป็นแหล่งสืบค้นความเป็นมาทางโบราณคดี ที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าหลักฐาน โบราณคดี ทางประวัติศาสตร์	มาก = มีแหล่งหลักฐานทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ที่ยังคงสืบค้นให้ได้ความรู้ที่ชัดเจนอยู่ในพื้นที่ น้อย = ไม่มี
3.6.1	เป็นแหล่งต้นน้ำและทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีส่วนในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น	เป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น เช่น ต้นน้ำลำธาร ที่ชาวบ้านใช้ดื่มกิน	มาก = มีแหล่งธรรมชาติ ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต การบริโภค การพักผ่อนของคนในท้องถิ่น น้อย = ไม่มี

-13-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
3.6.2	เป็นแหล่งทรัพยากร วัตถุดิบ รอง อุตสาหกรรม ที่มั่นคง งานฝีมือ ของคนท้องถิ่น	- เป็นแหล่งทรัพยากร ซึ่งเป็นวัตถุดิบ ที่สำคัญ ในการทำอุตสาหกรรม ที่มั่นคง งานฝีมือ ของ คนในท้องถิ่น	มาก = ในพื้นที่มีแหล่งทรัพยากร ที่เต็มไปด้วยวัตถุดิบ ของอุตสาหกรรมพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ยังคง ไม่ถดถอย เช่น การทอเสื้อหรือการจักสาน เป็นต้น
3.6.3	เป็นแหล่งที่มี ประวัติ ความเป็นมา ซึ่ง สัมพันธ์กับ ประเพณี ความเชื่อ และ ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น	- มีแหล่งที่มีประวัติ เกี่ยวข้องกับ ตำนาน ประเพณี ความเชื่อ หรือ สัญลักษณ์ ที่สำคัญ ของคนในท้องถิ่น	มาก = เป็นพื้นที่ที่มีประวัติความเป็นมา ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่บนประวัติ ความเชื่อ สัญลักษณ์อัน ของอุตสาหกรรมพื้นบ้านที่มั่นคง เช่น แหล่งน้ำ ที่อุดมไปด้วยปลาน้ำจืด ซึ่งชาวบ้านนับถือ ฯลฯ

ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
4.1.1	มีที่พัก หลาย ระดับ หลาย ประเภท ในบริเวณใกล้กับ แหล่งท่องเที่ยว	- อุณหภูมิ สภาพดิน น้ำ จำนวน และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีที่พักในสถานที่ใกล้เคียงหลายประเภท ในบริเวณใกล้กับแหล่ง เช่น มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ดี เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ เป็นต้น
4.1.2	จำนวนบ้านพัก ในบริเวณ แหล่งท่องเที่ยว	- อุณหภูมิ สภาพดิน น้ำ จำนวน และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีบ้านพักจำนวนมาก ใกล้กับ ในบริเวณใกล้กับแหล่ง เช่น มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ดี เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ เป็นต้น
4.1.3	จำนวนโรงแรม ในบริเวณ ใกล้กับ แหล่งท่องเที่ยว	- อุณหภูมิ สภาพดิน น้ำ จำนวน และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีโรงแรมมากกว่า 2 แห่งอยู่ในพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยว ไม่มีการแบ่งพื้นที่ให้กับแหล่งท่องเที่ยว

-14-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
4.1.4	มีที่จอดรถ เป็นสัดส่วน ในบริเวณ แหล่งท่องเที่ยว	- สภาพ และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีที่จอดรถในแหล่ง น้อย = ไม่มี
4.2.1	จำนวนร้านค้า ในบริเวณ	- สภาพ น้ำจำนวน และ ชักตาผู้ใช้ที่อยู่ใน แหล่ง ท่องเที่ยว	มาก = มีร้านค้าจำนวนมากในบริเวณ น้อย = ไม่มีร้านค้า
4.3.1	จำนวนร้าน อาหารในบริเวณ	- สภาพ น้ำจำนวน และ ชักตาผู้ใช้ที่อยู่ใน แหล่ง ท่องเที่ยว	มาก = มีร้านอาหารจำนวนมากในบริเวณ น้อย = ไม่มีร้านอาหารในบริเวณ
4.4.1	มีระบบการ บริการ สาธารณะ (น้ำไฟฟ้า) ที่พอเพียง	- สภาพ และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีระบบการบริการสาธารณะที่พอเพียง น้อย = มีระบบการบริการสาธารณะที่ไม่พอเพียง เช่น ไม่ค่อยมีน้ำจืด เป็นต้น
4.5.1	มีบริการด้าน สาธารณสุข เช่น หน่วยพยาบาล ในบริเวณ แหล่งท่องเที่ยว	- สภาพ และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณ น้อย = ไม่มีบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณ
4.5.2	มีบริการด้าน รักษาความ ปลอดภัย ชีวิต และ ทรัพย์สิน เช่น ตำรวจ ทหาร ฯลฯ ในบริเวณ	- สภาพ และ ชักตาผู้ใช้ อยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	มาก = มีบริการด้านความปลอดภัยในบริเวณ น้อย = ไม่มีบริการด้านความปลอดภัยในบริเวณ

-15-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่วัดพิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
4.6.1	มีบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ จำนวน และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่เกี่ยวข้องในปริมาณที่มากพอที่จะดำเนินการได้ความอยู่ในแหล่ง น้อย = ไม่มีบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง

ด้านคุณค่าและมูลค่าเชิงทางเศรษฐกิจ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่วัดพิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
5.1.1	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม สนับสนุนในสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม น้อย = ไม่มีส่วนร่วม
5.1.2	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม น้อย = ไม่มีส่วนร่วม
5.2.1	ความหลากหลายของสินค้าและบริการที่เชื่อมโยงกับแหล่ง	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีสินค้าและบริการที่เชื่อมโยงกับแหล่งที่หลากหลาย น้อย = มีสินค้าและบริการที่เชื่อมโยงกับแหล่งที่หลากหลาย
5.2.2	ความหลากหลายของประเภทธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีประเภทของธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่หลากหลาย น้อย = มีประเภทของธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่หลากหลาย

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่วัดพิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
5.2.3	จำนวนของธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง	- สัมภาษณ์ จำนวน และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีจำนวนธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งจำนวนมาก น้อย = มีจำนวนธุรกิจและการบริการที่เกี่ยวข้องกับแหล่งจำนวนน้อย
5.3.1	จำนวนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง	- สัมภาษณ์ จำนวน และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก น้อย = มีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องจำนวนน้อย
5.4.1	มีการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ น้อย = มีการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์
5.4.2	มีการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท น้อย = มีการบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท

ด้านการบริหารจัดการ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่วัดพิจารณา	เงื่อนไขเกณฑ์
6.1.1	มีหน่วยงานองค์กร ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง	- ดูเอกสาร สัมภาษณ์ และ ทัศนคติของผู้ที่อยู่ในแหล่ง ที่เกี่ยวข้อง	มาก = มีหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก น้อย = มีหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องจำนวนน้อย

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
6.2.1	มีกฎเกณฑ์ที่เข้าร่วมกันในการดูแลความความเรียบร้อยในแหล่ง	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสาร บ้าย หรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงกฎเกณฑ์ซึ่งเป็นที่เข้าใจร่วมกัน ในการควบคุมความเรียบร้อยของแหล่ง ปานกลาง = มีกฎเกณฑ์ที่ร่วมกัน แต่ไม่มีชัดเจน น้อย = ไม่มีกฎเกณฑ์แสดงระเบียบการควบคุมดูแลแหล่งของเสีย
6.3.1	ร่วมกัน บริหารจัดการ โดยบุคลากรในแหล่ง ภาครัฐ ภาควิชาภายนอก	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีการจัดการแหล่งของเสีย โดยกลุ่มบุคลากรท้องถิ่น
6.4.1	มีข้อตกลง และการร่วมกัน การดำเนินงาน และ การรักษา การดูแลรักษา แหล่งของเสีย	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสาร บ้าย หรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีการร่วมกันเกี่ยวกับงานด้านงาน และ การดูแลรักษาแหล่งของเสีย
6.5.1	มีการรวมที่เป็นการ อยู่กัน แหล่งของเสียอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสาร บ้าย หรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีการรวมกันแหล่งของเสียอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
6.6.2	ความประสานร่วมมือ ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสาร บ้าย หรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีความร่วมมือประสานงานกัน ระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มูลนิธิ หน่วยงานราชการ และผู้ประกอบการ เป็นต้น

-18-

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
6.6.3	ความประสานร่วมมือ ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสาร บ้าย หรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในพื้นแหล่งของเสีย เช่น มีการรวมตัวกันจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น
6.7.1	มีงบประมาณของรัฐบาล/คน	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสารหรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ เช่น เป็นหน่วยงานของรัฐ งบประมาณสนับสนุน ชาติ เป็นต้น
6.7.2	ได้รับการสนับสนุน งบประมาณ จากหน่วยงาน/องค์กร	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสารหรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีการสนับสนุน งบประมาณสนับสนุน องค์กรอื่นๆ

ด้านจุดอ่อน และผลกระทบเชิงลบ

ข้อ	ปัจจัยย่อย	สิ่งที่ใช้พิจารณา	เงื่อนไข/เกณฑ์
7.1.1	มีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ และทรัพยากรในพื้นที่	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีเอกสารหรือสื่ออื่นๆ ที่แสดงว่ามีความชัดเจนในการใช้พื้นที่ และทรัพยากร เช่น การกำหนดพื้นที่ บาย ฯลฯ
7.2.1	เป็นพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อสารพิษ/ของเสีย	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = มีสื่อแสดงว่าเป็นพื้นที่ ที่อ่อนไหว ต่อการปนเปื้อนของสารพิษ และ/หรือ เป็นพื้นที่ว่างเปล่าของพื้นที่ บาย เป็นต้น
7.2.2	เป็นแหล่งที่ยากต่อการควบคุมความสะอาดในทางธรรมชาติ	- คู่มือสาร สังเกต และ - ศึกษานิติ อยู่ใน แหล่ง ของเสีย	มาก = เป็นพื้นที่ที่ยากต่อการควบคุมความสะอาดในทางธรรมชาติ อาจเกิดจากน้ำใต้ดิน การปนเปื้อนของสารพิษ บาย เป็นต้น

-19-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร**

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ประกอบการ
ทำวิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เรื่อง
“แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in
Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan
Archaeological Site)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลของการวิจัย ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนร่วม
ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการเก็บข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็น
ข้อมูลทางวิชาการในภาพรวมเท่านั้น

ด้วยความขอบคุณ
วริศรา บุญสมเกียรติ

แบบสอบถามชุดนี้มีคำถามทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณา
เลือกเพียงคำตอบเดียว หรือเติมคำลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 15 ปี

☐ 2) ระหว่าง 15-24 ปี

☐ 3) ระหว่าง 25-34 ปี

☐ 4) ระหว่าง 35-44 ปี

☐ 5) 45 ปีขึ้นไป

3. รายได้

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 2) 10,001-15,000 บาท

☐ 3) 15,001-20,000 บาท

☐ 4) 20,000 บาทขึ้นไป

4. อาชีพ

- ☐ 1) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 2) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 3) พนักงานบริษัท/รับจ้างทั่วไป ☐ 4) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ 5) อื่นๆ

5. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

6. ภูมิลำเนา

- ☐ 1) ภาคเหนือ ☐ 2) ภาคใต้ ☐ 3) ภาคตะวันออก
☐ 4) ภาคตะวันตก ☐ 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ 6) ภาคกลาง
☐ 7) กรุงเทพมหานคร

7. ลักษณะการมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นอย่างไร

- ☐ 1) ไปเข้า-เย็นกลับ ☐ 2) พักค้างคืน

8. ลักษณะที่พักค้างคืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) โรงแรม ☐ 2) เกสต์เฮาส์
☐ 3) รีสอร์ท ☐ 4) บ้านญาติ/พี่น้อง

9. ท่านมาเที่ยวกับใคร

- ☐ 1) ตามลำพัง ☐ 2) ครอบครัว
☐ 3) เพื่อน ☐ 4) ญาติ-พี่น้อง

10. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ได้อย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) วิทยุ/โทรทัศน์ ☐ 2) นิตยสาร/หนังสือพิมพ์ ☐ 3) เว็บไซต์
☐ 4) ญาติ/เพื่อนแนะนำ ☐ 5) แผ่นพับส่งเสริมการท่องเที่ยว ☐ 6) อื่นๆ

11. แรงจูงใจในการมาเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร คืออะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว
☐ 2) แหล่งท่องเที่ยวที่มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น
☐ 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์
☐ 4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง
☐ 5) ต้องการพักผ่อน/ผ่อนคลาย ☐ 6) พบปะผู้คน ☐ 7) ต้องการความรู้
☐ 8) ค่าใช้จ่ายเหมาะสม ☐ 9) อื่นๆ

12. พาหนะที่ท่านใช้เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) รถโดยสาร ☐ 2) รถยนต์ส่วนตัว ☐ 3) รถไฟ ☐ 4) เครื่องบิน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณา

เลือกเพียงคำตอบเดียวในแต่ละหัวข้อย่อย

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านกายภาพ					
1.1 ทัศนียภาพในบริเวณแหล่ง					
2. ด้านการเข้าถึงแหล่ง					
2.1 ระยะทางจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ถึง แหล่ง					
2.2 คุณภาพเส้นทางถนนสู่แหล่ง					
2.3 คุณภาพเส้นทางถนนภายในแหล่ง					
3. ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ					
3.1 เป็นแหล่งที่มีความสวยงาม					
3.2 เป็นแหล่งที่มีสถาปัตยกรรมโดดเด่น					
3.3 สภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานพิธีในแหล่ง					
3.4 เป็นแหล่งความรู้ทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์					
3.5 อุตสาหกรรมพื้นบ้านงานฝีมือของคน ท้องถิ่น เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื่อกระจูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ					
3.6 เป็นแหล่งที่มีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้อง ผูกพันกับประเพณี ความเชื่อ สัญลักษณ์ของคน ในท้องถิ่น					
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
4.1 ที่จอดรถในบริเวณแหล่ง					
4.2 ร้านค้าในบริเวณแหล่ง และในบริเวณ ใกล้เคียงกับแหล่ง					

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง					
4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง					
4.5 ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง					
4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง					
4.7 ระบบบริการสาธารณูปโภคในบริเวณแหล่ง (ไฟฟ้า/น้ำประปา/โทรศัพท์)					
4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณ ใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น โรงพยาบาล					
4.9 ระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัย ของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัย					
4.10 มัคคุเทศก์ และผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง					
5. ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ					
5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน					
5.2 ราคาสินค้าและของที่ระลึกในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระชูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง ศิลปะดินเหนียว ฯลฯ					
5.3 คุณภาพสินค้า และของที่ระลึกในบริเวณ แหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระชูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ					
5.4 การบริการของพ่อค้า-แม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง					
5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว					

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.6 การบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณ แหล่ง					
5.7 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด
นครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

คำชี้แจง โปรดระบุข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาด้านกายภาพ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่ง

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.4 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดธาตุน้อย**

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดธาตุน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลของการวิจัย ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการเก็บข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลทางวิชาการในภาพรวมเท่านั้น

ด้วยความขอบคุณ
วริศรา บุญสมเกียรติ

แบบสอบถามชุดนี้มีคำถามทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดธาตุน้อย
- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดธาตุน้อย
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:
วัดธาตุน้อย

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดธาตุน้อย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณา
เลือกเพียงคำตอบเดียว หรือเติมคำลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 15 ปี

☐ 2) ระหว่าง 15-24 ปี

☐ 3) ระหว่าง 25-34 ปี

☐ 4) ระหว่าง 35-44 ปี

☐ 5) 45 ปีขึ้นไป

3. รายได้

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 2) 10,001-15,000 บาท

☐ 3) 15,001-20,000 บาท

☐ 4) 20,000 บาทขึ้นไป

4. อาชีพ

- ☐ 1) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 2) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 3) พนักงานบริษัท/รับจ้างทั่วไป ☐ 4) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ 5) อื่นๆ

5. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

6. ภูมิลำเนา

- ☐ 1) ภาคเหนือ ☐ 2) ภาคใต้ ☐ 3) ภาคตะวันออก
☐ 4) ภาคตะวันตก ☐ 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ 6) ภาคกลาง
☐ 7) กรุงเทพมหานคร

7. ลักษณะการมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัตถุประสงค์น้อย เป็นอย่างไร

- ☐ 1) ไปเข้า-เย็นกลับ ☐ 2) พักค้างคืน

8. ลักษณะที่พักค้างคืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) โรงแรม ☐ 2) เกสต์เฮาส์
☐ 3) รีสอร์ท ☐ 4) บ้านญาติ/พี่น้อง

9. ท่านมาเที่ยวกับใคร

- ☐ 1) ตามลำพัง ☐ 2) ครอบครัว
☐ 3) เพื่อน ☐ 4) ญาติ-พี่น้อง

10. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัตถุประสงค์น้อย ได้อย่างไร

(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) วิทยุ/โทรทัศน์ ☐ 2) นิตยสาร/หนังสือพิมพ์ ☐ 3) เว็บไซต์
☐ 4) ญาติ/เพื่อนแนะนำ ☐ 5) แผ่นพับส่งเสริมการท่องเที่ยว ☐ 6) อื่นๆ

11. แรงจูงใจในการมาเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัตถุประสงค์น้อย คืออะไร

(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว
☐ 2) แหล่งท่องเที่ยวที่มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น
☐ 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์
☐ 4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง
☐ 5) ต้องการพักผ่อน/ผ่อนคลาย ☐ 6) พบปะผู้คน ☐ 7) ต้องการความรู้
☐ 8) ค่าใช้จ่ายเหมาะสม ☐ 9) อื่นๆ

12. พาหนะที่ท่านใช้เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) รถโดยสาร ☐ 2) รถยนต์ส่วนตัว ☐ 3) รถไฟ ☐ 4) เครื่องบิน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:

วัดชาตุน้อย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณา

เลือกเพียงคำตอบเดียวในแต่ละหัวข้อย่อย

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดชาตุน้อย	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านกายภาพ					
1.1 ทัศนียภาพในบริเวณแหล่ง					
2. ด้านการเข้าถึงแหล่ง					
2.1 ระยะทางจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ถึง แหล่ง					
2.2 คุณภาพเส้นทางถนนสู่แหล่ง					
2.3 คุณภาพเส้นทางถนนภายในแหล่ง					
3. ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ					
3.1 เป็นแหล่งที่มีความสวยงาม					
3.2 เป็นแหล่งที่มีสถาปัตยกรรมโดดเด่น					
3.3 สภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานพิธีในแหล่ง					
3.4 เป็นแหล่งความรู้ทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์					
3.5 อุตสาหกรรมพื้นบ้านงานฝีมือของคน ท้องถิ่น เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื่อกระจูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ					
3.6 เป็นแหล่งที่มีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้อง ผูกพันกับประเพณี ความเชื่อ สัญลักษณ์ของคน ในท้องถิ่น					
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
4.1 ที่จอดรถในบริเวณแหล่ง					

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดราชคูน้อย	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.2 ร้านค้าในบริเวณแหล่ง และในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง					
4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง					
4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง					
4.5 ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง					
4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง					
4.7 ระบบบริการสาธารณูปโภคในบริเวณแหล่ง (ไฟฟ้า/น้ำประปา/โทรศัพท์)					
4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณ ใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น โรงพยาบาล					
4.9 ระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัย ของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัย					
4.10 มัคคุเทศก์ และผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง					
5. ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ					
5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน					
5.2 ราคาสินค้าและของที่ระลึกในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระจุ๊ด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง ศิลปะดินเหนียว ฯลฯ					
5.3 คุณภาพสินค้า และของที่ระลึกในบริเวณ แหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระจุ๊ด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ					
5.4 การบริการของพ่อค้า-แม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง					

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดราชคู่น้อย	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว					
5.6 การบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณ แหล่ง					
5.7 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด
นครศรีธรรมราช: วัดราชคู่น้อย

คำชี้แจง โปรดระบุข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดราชคู่น้อย ในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาด้านกายภาพ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่ง

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.4 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน**

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดชาน้อย และโบราณสถานวัดโมคลาน (Approaches to Development of Cultural Attractions in Nakhonsrithammarat Province: Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Wat That Noi and Wat Mokhlan Archaeological Site)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลของการวิจัย ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการเก็บข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลทางวิชาการในภาพรวมเท่านั้น

ด้วยความขอบคุณ
วริศรา บุญสมเกียรติ

แบบสอบถามชุดนี้มีคำถามทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:
โบราณสถานวัดโมคลาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:
โบราณสถานวัดโมคลาน

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณาเลือกเพียงคำตอบเดียว
หรือเติมคำลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 15 ปี

☐ 2) ระหว่าง 15-24 ปี

☐ 3) ระหว่าง 25-34 ปี

☐ 4) ระหว่าง 35-44 ปี

☐ 5) 45 ปีขึ้นไป

3. รายได้

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 2) 10,001-15,000 บาท

☐ 3) 15,001-20,000 บาท

☐ 4) 20,000 บาทขึ้นไป

4. อาชีพ

- ☐ 1) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 2) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 3) พนักงานบริษัท/รับจ้างทั่วไป ☐ 4) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ☐ 5) อื่นๆ

5. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

6. ภูมิลำเนา

- ☐ 1) ภาคเหนือ ☐ 2) ภาคใต้ ☐ 3) ภาคตะวันออก
☐ 4) ภาคตะวันตก ☐ 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ☐ 6) ภาคกลาง
☐ 7) กรุงเทพมหานคร

7. ลักษณะการมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน เป็นอย่างไร

- ☐ 1) ไปเช้า-เย็นกลับ ☐ 2) พักค้างคืน

8. ลักษณะที่พักค้างคืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) โรงแรม ☐ 2) เกสต์เฮาส์
☐ 3) รีสอร์ท ☐ 4) บ้านญาติ/พี่น้อง

9. ท่านมาเที่ยวกับใคร

- ☐ 1) ตามลำพัง ☐ 2) ครอบครัว
☐ 3) เพื่อน ☐ 4) ญาติ-พี่น้อง

10. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน ได้อย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) วิทยุ/โทรทัศน์ ☐ 2) นิตยสาร/หนังสือพิมพ์ ☐ 3) เว็บไซต์
☐ 4) ญาติ/เพื่อนแนะนำ ☐ 5) แผ่นพับส่งเสริมการท่องเที่ยว ☐ 6) อื่นๆ

11. แรงจูงใจในการมาเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน คืออะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว
☐ 2) แหล่งท่องเที่ยวที่มีสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น
☐ 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์
☐ 4) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง
☐ 5) ต้องการพักผ่อน/ผ่อนคลาย ☐ 6) พบปะผู้คน ☐ 7) ต้องการความรู้
☐ 8) ค่าใช้จ่ายเหมาะสม ☐ 9) อื่นๆ

12. พาหนะที่ท่านใช้เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) รถโดยสาร ☐ 2) รถยนต์ส่วนตัว ☐ 3) รถไฟ ☐ 4) เครื่องบิน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช:

โบราณสถานวัดโมคลาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับความเป็นจริง โดยพิจารณา

เลือกเพียงคำตอบเดียวในแต่ละหัวข้อย่อย

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านกายภาพ					
1.1 ทัศนียภาพในบริเวณแหล่ง					
2. ด้านการเข้าถึงแหล่ง					
2.1 ระยะทางจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ถึง แหล่ง					
2.2 คุณภาพเส้นทางถนนสู่แหล่ง					
2.3 คุณภาพเส้นทางถนนภายในแหล่ง					
3. ด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ					
3.1 เป็นแหล่งที่มีความสวยงาม					
3.2 เป็นแหล่งที่มีสถาปัตยกรรมโดดเด่น					
3.3 สภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานพิธีในแหล่ง					
3.4 เป็นแหล่งความรู้ทางวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์					
3.5 อุตสาหกรรมพื้นบ้านงานฝีมือของคน ท้องถิ่น เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื่อกระจูด เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ					
3.6 เป็นแหล่งที่มีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้อง ผูกพันกับประเพณี ความเชื่อ สัญลักษณ์ของคน ในท้องถิ่น					
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
4.1 ที่จอดรถในบริเวณแหล่ง					
4.2 ร้านค้าในบริเวณแหล่ง และในบริเวณ ใกล้เคียงกับแหล่ง					

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.3 ห้องน้ำในบริเวณแหล่ง					
4.4 ป้ายบอกทางในบริเวณแหล่ง					
4.5 ที่พัก ม้านั่งในบริเวณแหล่ง					
4.6 ศูนย์ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่ง					
4.7 ระบบบริการสาธารณูปโภคในบริเวณแหล่ง (ไฟฟ้า/น้ำประปา/โทรศัพท์)					
4.8 ระบบบริการด้านสาธารณสุขในบริเวณ ใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น โรงพยาบาล					
4.9 ระบบบริการด้านการรักษาความปลอดภัย ของชีวิตและทรัพย์สินในบริเวณใกล้เคียงกับ แหล่ง เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัย					
4.10 มัคคุเทศก์ และผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่ง					
5. ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ					
5.1 การให้บริการการท่องเที่ยวจากคนในชุมชน					
5.2 ราคาสินค้าและของที่ระลึกในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระจุย เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง ศิลปะดินเหนียว ฯลฯ					
5.3 คุณภาพสินค้า และของที่ระลึกในบริเวณ แหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง เช่น เครื่องถมเงิน เครื่องถมทอง ผ้าทอ เสื้อกระจุย เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง ตัวหนังตะลุง เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ					
5.4 การบริการของพ่อค้า-แม่ค้าในบริเวณแหล่ง และบริเวณใกล้เคียงกับแหล่ง					
5.5 การบริการของบริษัทนำเที่ยว					

ความพึงพอใจที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.6 การบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณ แหล่ง					
5.7 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัด
นครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน

คำชี้แจง โปรดระบุข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช: โบราณสถานวัดโมคลาน ในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ปัญหาด้านกายภาพ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการเข้าถึงแหล่ง

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านคุณค่าและความดึงดูดใจ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.4 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ.....

แนวทางในการแก้ปัญหา.....

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
(ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2554)

องค์เจดีย์พระธาตุ และเจดีย์เรียงรายภายในบริเวณวัด ถนน และทางเท้าบริเวณภายในวัด

อุโมงค์ทางข้ามบริเวณด้านหน้าวัด

บริเวณด้านหน้าวัด

พระมหาลาปางห้ามญาติ แทนองค์เจ้าหญิงมหาสลา

ทางเดินบริเวณภายในวัด

ภายในบริเวณอุโบสถ

ศูนย์สินค้าพื้นเมืองบริเวณภายในวัด

ศูนย์สินค้าพื้นเมืองภายในบริเวณวัด

ศูนย์สินค้าพื้นเมืองภายในบริเวณวัด

ศูนย์สินค้าพื้นเมืองภายในบริเวณวัด

มุมทำนายโชคชะตาราศีภายในบริเวณวัด

ศูนย์อาสาสมัครยุวมัคคุเทศก์ภายในบริเวณวัด

ยุวมัคคุเทศก์ภายในบริเวณวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาภายในบริเวณวัด

สวนสมุนไพร ที่พัก ม้านั่งภายในบริเวณวัด

ที่พัก ม้านั่งภายในบริเวณวัด

ที่พัก ม้านั่งภายในบริเวณวัด

ป้ายบอกทางภายในบริเวณวัด

ที่จอดรถภายในบริเวณวัด

ห้องน้ำภายในบริเวณวัด

วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
(ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2554)

บริเวณด้านหน้าวัด

ทางเดินภายในบริเวณวัด

ถนน และทางเดินภายในบริเวณวัด

ถนน และทางเดินภายในบริเวณวัด

ถนน และทางเดินภายในบริเวณวัด

ภูมิทัศน์ของวัด

ร้านค้าภายนอกบริเวณวัด

ร้านค้าภายนอกบริเวณวัด

บริเวณทางเข้าอุโบสถ

จิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถ

สรีระพ่อท่านคล้ายภายในอุโบสถ

สร้างน้ำองค้ำจำลองพ่อท่านคล้ายในวันสงกรานต์

สถานที่สักการบูชา

สถานที่สักการบูชา

สถานที่เช่าบูชาวัตถุมงคล

สำนักงานบริหารจัดการภายในบริเวณวัด

สำนักงานบริหารจัดการภายในบริเวณวัด

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาภายในบริเวณวัด

ที่จอดรถภายในบริเวณวัด

ที่จอดรถภายในบริเวณวัด

ที่จอดรถภายในบริเวณวัด

ที่พัก ม้านั่งภายในบริเวณวัด

ห้องน้ำภายในบริเวณวัด

โบราณสถานวัดโมคลาน ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
(ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2554)

ป้ายบอกทางสู่โบราณสถาน

ถนนเข้าสู่โบราณสถาน

ป้ายบอกทางสู่โบราณสถาน

บริเวณด้านหน้าโบราณสถาน

ทางเดินภายในบริเวณ โบราณสถาน

ป้ายแสดงข้อมูลเกี่ยวกับ โบราณสถาน

ศาลาการเปรียญภายในบริเวณ โบราณสถาน

ภูมิทัศน์ภายในบริเวณสถาน

แหล่งโบราณคดีภายในบริเวณโบราณสถาน

ที่จอดรถภายในบริเวณโบราณสถาน

ห้องน้ำภายในบริเวณโบราณสถาน

ร้านขายสินค้าพื้นเมืองใกล้เคียงโบราณสถาน

ร้านขายสินค้าพื้นเมืองใกล้เคียงโบราณสถาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553). **การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553). **รายงานประจำปี**. กรุงเทพฯ: สำนักกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

คู่มือเที่ยวทั่วไทย. (2536). นครศรีธรรมราช. สารคดี.

ดิเรก พรตตะเสน. (2527). **ประเพณีของจังหวัดนครศรีธรรมราช**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.

ดุษฎี ชุมสาย และ ม.ล.ญิบพันธ์ พรหมโยธี. (2547). **ปฐมนิเทศการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นิคม จารุมณี. (2535). **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนา ตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). **คณะวิทยาการจัดการ. การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม**. กรุงเทพฯ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2547). **พจนานุกรม**. กรุงเทพฯ.

วรรณ วลัยวานิช. (2546). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2546). **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

สมวงศ์ พงศ์สถาพร. (2547). **Service Marketing**. กรุงเทพฯ: บริษัท แบรินด์เอจ จำกัด.

สมัย สุทธิธรรม. (2539). **สารคดีชุดถิ่นทองของไทย นครศรีธรรมราช**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียน สโตร์.

สุภัทร สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง. (2537). นครศรีธรรมราช มีชื่อดั้งเดิมว่า ตามพรลิงค์ จริงหรือ. ศิลปวัฒนธรรม.

เสรี วังสไพจิตร. (2530). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและปีการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว.

เสรี วังสไพจิตร. (2534). วิวัฒนาการการท่องเที่ยวของโลกและของประเทศไทย. กรุงเทพฯ.

บทความ

กรรณิการ์ ดันประเสริฐ. (2540). รายงานการวิจัยสนองพระราชประสงค์ เรื่อง นครศรีธรรมราช กรณีศึกษา การตั้งถิ่นฐานที่กรุงชิงและพุมเรียง จีน ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ผู้คนและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

เชาวลิต สิทธิฤทธิ์ และคณะ. (2545). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีส่วนร่วม ตำบลกรุงชิง นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

ธเนศ ค่วนชะเอม. (2546). การพัฒนาอ่าววีเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

นัยนา ทองศรีเกตุ และคณะ. (2545). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

ปราโมทย์ ศุภปัญญา และวิพญา ทองรอด. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมท่องเที่ยวทางรถไฟของการรถไฟแห่งประเทศไทย: เส้นทางกรุงเทพฯ-น้ำตกไทรโยคน้อย Tourists' Satisfaction on Tour-by-Rail Program of the State Railway of Thailand: Route Bangkok-Saiyok Noi Waterfall. BU Academic Review 2(2): 35 กรกฎาคม-ธันวาคม 2546.

พชร นุ่นสุข และคณะ. (2545). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัด

นครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยชุดโครงการการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.

ยศ สันตสมบัติ และคณะ. (2544). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการ
จัดการทรัพยากร. เชียงใหม่: โครงการ BRT, โรงพิมพ์นพบุรีการพิมพ์.

รติกา อังกูร และคณะ. (2547). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รติกา อังกูร และคณะ. (2544). ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแพร่
พระพุทธศาสนาโดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรมในวัด. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

ระพีพรรณ ทองหล่อ และคณะ. (2549) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
ภายใต้ศักยภาพและข้อจำกัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน. กรุงเทพฯ สำนักงาน
คณะกรรมการอุดมศึกษา.

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง และคณะ. (2547). เส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์.
เชียงใหม่: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อภิรมย์ พรหมจรรยา และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อชุมชน
กรณีศึกษาชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วิทยานิพนธ์

กนกวรรณ แสนเมือง. (2548). แนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ
จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มณีวรรณ พุทธเสถียร. (2548). ความต้องการของประชาชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์อย่างยั่งยืนในอำเภอฟิมาย จังหวัดนครราชสีมา. สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผน
และการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิญญา พิษณุกานต์. (2544). **แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการเดินเท้าในเมืองเชียงใหม่**.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวางแผนภาคและเมือง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วีราภรณ์ วัชวัฒน์. (2549). **การวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์และเสนอแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์อย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช**. สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผน
และการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาภรณ์ หาญทอง. (2543). **ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม.
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- A P Cowie. (1989). **Oxford Learner's Dictionary of Current English**. 4th ed. Great Britain:
Oxford University Press.
- Angelo, Rocco M. and Vladimir, Andrew N. (2001). **Hospitality Today An Introduction**. 4th
ed. Michigan: Education Institute American Hotel & Lodging Association.
- Chon, Kye-Sung(Kaye), Ph.D. and Sparrowe, Raymond T. (2000). **Welcome to Hospitality and
Introduction**. 2nd ed. New York: Thomson Delmar Learning.
- Cooper, Chris et al. (1998). **Tourism Principles and Practice**. 2nd ed. New York: Addison
Wesley Longman Publishing.
- Kandampully, Jay A, et al. (2001). **Service Quality Management in Hospitality, Tourism, and
Leisure**. New York: The Haworth Hospitality Press.
- Kotler, Philip et al. (2006). **Marketing for Hospitality and Tourism**. 4th ed. New Jersey:
Pearson Education, Inc.

- Mancini, Marc. (2005). **Access Introduction to Travel and Tourism**. Canada: Thomson Delmar Learning.
- McKercher, Bob and du Cros, Hilary. (2002). **Cultural Tourism: The Partnership between Tourism and Cultural Heritage Management**. New York: The Haworth Hospitality Press.
- Morse, Nancy C. (1995). **Satisfaction in the White Collar Job**. Michigan: University of Michigan.
- Potter, Lyman W. & Lawler, Edward E. (1975). **Behavior in Organization**. New York: McGraw-Hill. Inc.
- Reid, Robert, D. and Bjanic, David, C. (2006). **Hospitality Marketing Management**. 4th ed. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Robbins P., & Coulter M. (2002). **Management**. Prentice Hall, International, Inc.
- Vroom, V. H. (1964). **Work and Motivation**. New York: John Wiley & Sons.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สายการบินแอร์ เอเชีย, ตารางการบิน. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555.

จาก [http:// www.airasia.com](http://www.airasia.com).

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอช้างกลาง. ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม
สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2554. จาก [http://www. changklang.nakhoncdp.go.th](http://www.changklang.nakhoncdp.go.th).

องค์การบริหารส่วนตำบลโมคลาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2554. จาก <http://www.mokhalan.go.th>.

จังหวัดนครศรีธรรมราช, ยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม, คำขวัญและ
แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในจังหวัดนครศรีธรรมราช. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2554. จาก
<http://www.nakhonsithammarat.go.th>.

ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช, แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช.

สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2555. จาก <http://www.nakhontourism.org>.

สายการบินนกแอร์, ตารางการบิน. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555. จาก <http://www.nokair.com>.

ประเพณีไทย คอท คอม, โบราณสถานวัดโมคลาน. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2554

จาก <http://www.prapayneethai.com>.

การรถไฟแห่งประเทศไทย, การเดินทางโดยรถไฟ. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555.

จาก <http://www.railway.co.th>

ไทยรัฐ คอทคอม, การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2555.

จาก <http://www.thairoute.com>

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, การประเมินมาตรฐานโดยสารสนเทศ

ภูมิศาสตร์แหล่งท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2554. จาก <http://www.tourism.go.th>.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ข้อมูลท่องเที่ยวประเทศไทย การเดินทางโดยรถยนต์. สืบค้นเมื่อ 15

เมษายน 2555. จาก <http://www.tourism.go.th>.

วัดธาตุน้อย. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2553. จาก [http:// www.watthatnoi.com](http://www.watthatnoi.com).

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานกรุงเทพมหานคร, 2552, ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด

นครศรีธรรมราช. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2553. จาก <http://www.wikipedia.org>.

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ, ความหมายของการท่องเที่ยว, ความหมายของ

นักท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2553. จาก <http://www.unwto.org>.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. สืบค้นวันที่ 1 พฤษภาคม 2555.

จาก <http://www.tourismawards.tourismthailand.org>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

วริศรา บุญสมเกียรติ

ประวัติการศึกษา

การศึกษาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

ปีที่สำเร็จการศึกษา 2535

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์